

DIGITALES ARCHIV

ZBW – Leibniz-Informationszentrum Wirtschaft
ZBW – Leibniz Information Centre for Economics

Molstad, Christian Sørlien; Gulbrandsen, Fredrik Berger; Steinkellner, Alice

Book

Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2020

Provided in Cooperation with:

Statistics Norway, Oslo

Reference: Molstad, Christian Sørlien/Gulbrandsen, Fredrik Berger et. al. (2022). Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2020. [Oslo] : Statistisk sentralbyrå.
https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/artikler/familieinnvandring-og-ekteskapsmonster-1990-2020/_/attachment/inline/d14d2547-8ec5-4952-86e6-d26ac2189abe:1c95d401c430a8b421f5ceb230a43a4a655b2320/RAPP2022-03.pdf.

This Version is available at:

<http://hdl.handle.net/11159/7110>

Kontakt/Contact

ZBW – Leibniz-Informationszentrum Wirtschaft/Leibniz Information Centre for Economics
Düsternbrooker Weg 120
24105 Kiel (Germany)
E-Mail: [rights\[at\]zbw.eu](mailto:rights[at]zbw.eu)
<https://www.zbw.eu/econis-archiv/>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Dieses Dokument darf zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden. Sie dürfen dieses Dokument nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, aufführen, vertreiben oder anderweitig nutzen. Sofern für das Dokument eine Open-Content-Lizenz verwendet wurde, so gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

<https://zbw.eu/econis-archiv/termsfuse>

Terms of use:

This document may be saved and copied for your personal and scholarly purposes. You are not to copy it for public or commercial purposes, to exhibit the document in public, to perform, distribute or otherwise use the document in public. If the document is made available under a Creative Commons Licence you may exercise further usage rights as specified in the licence.

Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2020

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2022/3

Christian Sørlien Molstad, Fredrik Berger Gulbrandsen og Alice Steinkellner

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert: 28. januar 2022

ISBN 978-82-587-1460-3 (trykt)

ISBN 978-82-587-1461-0 (elektronisk)

ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	;
Desimaltegn	,

Forord

I denne rapporten beskriver vi hovedtrekk ved familieinnvandringen til Norge i perioden 1990-2020. Rapporten er en videreføring av rapporten til Molstad og Steinkellner fra 2020, som beskrev familieinnvandringen i perioden 1990-2018, og tidligere rapporter og artikler. I tillegg omfatter denne rapporten også et eget kapittel om samlivs- og ekteskapsmønsteret til de største gruppene av norskfødte med innvandrerforeldre. Dette kapittelet bygger videre på arbeidet til Andersen (2017) om innvandreres husholdningssammensetning. Her ble parforhold og husholdninger beskrevet for voksne norskfødte med innvandrerforeldre.

Rapporten inneholder videre et «dypdykk» som omhandler integreringen blant familieinnvandrere som ankom Norge i tidsperioden 2006-2008 og som var i alderen 25 til 50 år i ankomståret. Valget av indikatorer brukt til å måle integrering bygger til dels på rapporten til Barstad og Molstad fra 2020 om integrering av innvandrere i Norge.

Christian Sørlien Molstad, Fredrik Berger Gulbrandsen og Alice Steinkellner har utarbeidet tabellene og skrevet kapittel 1 og 2. Fredrik Gulbrandsen Berger har utarbeidet tabellene og skrevet kapittel 3. Christian Sørlien Molstad har skrevet kapittel 4 (dypdykket).

Rapporten er tilgjengelig i pdf-format på Statistisk sentralbyrås nettsider under adressen: <http://www.ssb.no/a/publikasjoner>.

Lars Østby takkes spesielt for grundig lesning av kapitlene i rapporten og gode kommentarer.

Rapporten er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 20. januar 2022

Ann Kristin Brændvang

Sammendrag

Familieinnvandring har vært den viktigste innvandringsgrunnen for ikke-nordiske statsborgere siden 1990. Familieinnvandring følger i stor grad annen innvandring og må ses i sammenheng med innvandringen generelt til Norge. I de siste årene har familieinnvandringen til Norge gått ned, som blant annet skyldes at det har kommet færre flyktninger til landet. Særlig var nedgangen stor i 2020. Dette var først og fremst et resultat av reiserestriksjoner i forbindelse med koronapandemien.

Av statsborgere fra såkalte tredjeland (land utenfor EØS-området) som har kommet til en innvandrer, har størst andel innvandret for å gjenforenes med en flyktning. Familieinnvandringen fra innenfor EØS-området har vært preget av en økning av gjenforeninger etter EU-utvidelsen i 2004 og 2007, da arbeidsinnvandringen fra nye medlemsland som Polen, Litauen og Romania økte sterkt. De fleste som har kommet for å gjenforenes med familie i Norge har vært kvinner og barn.

Blant de som kommer for å etablere familie med noen som er bosatt i Norge er det flest som innvandrer til noen i den øvrige befolkningen (ikke innvandrer eller norskfødt med innvandrerforeldre). Størrelsen og sammensetning varierer imidlertid med hensyn til om det er menn eller kvinner de kommer til i den øvrige befolkningen. Det innvandrer relativt få for å etablere seg med norskfødte med innvandrerforeldre, dette til tross for at denne gruppen er blitt større og flere er i en alder hvor giftemål kan være aktuelt.

Vi ser at det er mer vanlig å være gift blant norskfødte med innvandrerforeldre enn det er generelt i befolkningen i samme alder, men andelen som er gift i alderen 21-23 år har sunket de siste tjue årene. Det er imidlertid stor variasjon mellom gruppene etter landbakgrunn og kjønn. I denne rapporten har vi også sett på samboerskap blant norskfødte med innvandrerforeldre og hvordan disse skiller seg fra de som er gift. En lavere andel av norskfødte med innvandrerforeldre som er samboere med felles barn har partnere med noen med samme landbakgrunn sammenlignet med de som er gift og bor med barn. Det er også en større andel som er partnere med noen fra øvrig befolkning. Det er for øvrig store forskjeller mellom de som er gift og bor med barn med hensyn til ektefellens landbakgrunn og innvandringskategori.

Rapportens dypdykk tar for seg integreringen blant familieinnvandrere. Analysen følger tre kohorter av familieinnvandrere som kom til landet i årene 2006-2008 og som var mellom 25 og 50 år ved ankomst i ti år fra ankomståret med hensyn til inntekt, deltagelse i arbeidsliv og utdanning, samt boforhold.

Graden av integrering på disse områdene varierer betydelig. Familieinnvandrerne har generelt lavere inntekt på husholdningsnivå, bor trangere og eier i mindre grad sin egen bolig sammenlignet med befolkningen som helhet i samme aldersgruppe. Det er også store forskjeller blant familieinnvandrerne, både med hensyn til hvem familieinnvandrerne har innvandret til og første statsborgerskap. Familieinnvandrere som har kommet til arbeidsinnvandrere og personer i den øvrige befolkningen har høyere inntekt, er i større grad sysselsatte, bor i mindre grad trangt og eier oftere sin egen bolig, særlig sammenlignet med de som har kommet til flyktninger. De med første statsborgerskap fra land som Thailand, Filippinene, Polen, Litauen, Tyskland og Brasil skårer likeledes relativt sett bedre på de fleste indikatorene, spesielt om en jamfører de med familieinnvandrere fra Somalia og Irak.

Det er også klare kjønnsforskjeller. Mannlige familieinnvandrere tjener bedre og er i større grad sysselsatt enn kvinnelige familieinnvandrere. Ser man på referansepersonens innvandringsgrunn og -bakgrunn er det imidlertid store forskjeller. Kjønnsforskjellene er spesielt store blant de som kommer til flyktninger. Kvinner som kommer til flyktninger har klart lavest yrkesinntekt og sysselsetting.

Abstract

Family migration has been the most important reason for immigration to Norway for non-Nordic citizens since 1990. Family migration largely follows other migration and must be seen in relation with immigration in general to Norway. In recent years, family migration to Norway has declined, which is partly due to fewer refugees arriving. The decline was particularly large in 2020. This was primarily a result of travel restrictions introduced during the corona pandemic.

The largest proportion of the citizens from so-called third countries (countries outside the EEA) who came to an immigrant, immigrated to be reunited with a refugee. Family immigration from within the EEA area has been characterized by an increase in reunifications after the EU enlargement in 2004 and 2007, after which labor immigration from new member states such as Poland, Lithuania and Romania increased sharply. A majority of those coming to reunite with family in Norway have been women and children.

Among those who come to establish a family with someone who lives in Norway, most are immigrating to someone without immigrant background. However, the size and composition vary with regard to the gender of the reference person. There are relatively few immigrants coming to establish family with Norwegian-born with immigrant parents, even though this group has become larger and there being a greater number of persons of an age in which marriage may be relevant.

It is more common to be married among Norwegian-born to immigrant parents than it is in the general population of the same age, but the proportion who are married at the age of 21-23 has decreased in the last twenty years. However, there is great variation between groups according to country background and gender. In this report, we have also looked at cohabitation among Norwegian-born with immigrant parents and how these differ from those who are married. A lower proportion of Norwegian-born with immigrant parents who cohabit with common children have partners with the same country background compared with those who are married and live with children. There is also a larger proportion who are partners with someone without immigrant background. There are also large differences between those who are married and live with children with regard to the spouse's country background and immigration category.

Chapter 4 analyzes integration among family immigrants. The analysis follows three cohorts of family immigrants who came to Norway in the years 2006-2008 who were between 25 and 50 years old on arrival for ten years from the year of arrival with regards to income, participation in the labor market, education, and living conditions.

The degree of integration varies considerably. Compared to the total population in the same age group, family migrants generally have lower incomes on household level, live in cramped conditions, and to a lesser extent own their homes. There are also large differences among family migrants, both in terms of whom the family migrants have immigrated to and their first citizenship. Family migrants who have come to labor migrants and to those without immigrant background have higher income, are more often employed, live less cramped, and more often own their homes, especially compared with those coming to refugees. Family migrants which first citizenship was from countries such as Thailand, the Philippines, Poland, Lithuania, Germany, and Brazil also score relatively better on most indicators, especially when compared with family migrants from Somalia and Iraq.

There are also substantial gender differences. Males earn better and are to a greater extent employed than females. However, if you look at the reference person's reason and immigration background, there are big differences. The gender differences are particularly large among those who immigrate to refugees. Women who come to refugees have by far the lowest occupational income and employment.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Definisjoner og datagrunnlag	7
2. Familieinnvandring til Norge	11
2.1. Årsaker til innvandring	11
2.2. To av tre familieinnvandrere kom for å bli gjenforent med familie i Norge.....	14
2.3. Flertall av barn i familiegjenforeninger.....	15
2.4. Flest familieetableringer til personer i den øvrige befolkningen	16
2.5. Minst utvandring blant flyktninger.....	17
2.6. Største grupper etter første statsborgerskap.....	19
2.7. Familieinnvandring fra EØS-land	20
2.8. Familieinnvandring fra tredjeland	23
2.9. Familieinnvandrere fra de største tredjelandene	26
2.10. Hvem kommer familieetablererne fra tredjeland til?	36
2.11. Familieetablering fra tredjeland med personer i den øvrige befolkningen.....	38
3. Ekteskapsmønster og samboerskap blant norskfødte med innvandrerforeldre	41
3.1. Norskfødte med innvandrerforeldre	41
3.2. Mindre vanlig å gifte seg i ung alder	42
3.3. Forskjell mellom kvinner og menn	44
3.4. Andelen gifte i flere aldersgrupper	45
3.5. Samboerskap blant norskfødte med innvandrerforeldre.....	46
3.6. Norskfødte med innvandrerforeldre som er samboere med felles barn.....	47
3.7. Har samboeren med felles barn samme landbakgrunn?	47
3.8. Hvem er de samboere med?.....	48
3.9. Norskfødte med innvandrere som er gift og bor med barn.....	49
3.10. Ektefellens innvandringskategori	50
4. Integrering av familieinnvandrere	52
4.1. Hva er integrering?	52
4.2. Data og utvalg	53
4.3. Inntekt	56
4.4. Sysselsetting og deltakelse i utdanning.....	60
4.5. Boforhold	67
4.6. Er utvalget integreringsvinnerne?	73
Referanser	77
Vedlegg A: Tabeller	80
Figurregister	86
Tabellregister	89

1. Definisjoner og datagrunnlag

Utlendingsdatabasen

Statistikken over innvandringsgrunn er basert på Utlendingsdatabasen (UDB) i Utlendingsdirektoratet (UDI). Statistikken gjelder per 1. januar. Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene og vi finner derfor ikke disse i UDB med noe oppholdsgrunnlag. De er derfor ikke med i statistikken i denne rapporten. Alle andre utenlandske statsborgere må ha en eller annen form for tillatelse/registreringsbevis for å kunne bosette seg i Norge.

Tallene tilbake i tid vil i denne rapporten avvike noe fra tidligere rapporter da SSB stadig forbedrer kvaliteten på dataene.

EØS-land

I denne rapporten bruker vi begrepet EØS-land/-området/-borgere når vi henviser til landene i «Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet» (EØS). Disse består av EU-landene, samt EFTA-landene Island, Liechtenstein og Norge. EFTA-landet Sveits er ikke med i EØS-samarbeidet, men regnes her som EØS-land. Storbritannia regnes også som EØS-land i denne rapporten selv om landets uttreden fra EU formelt ble fullført 31. januar 2020 (Brexit). Storbritannia har vært et EU-land gjennom størstedelen av perioden vi ser på. Regelverket som gjelder for familieinnvandrere fra andre EU-land har derfor vært gjeldende for britiske statsborgere mesteparten av tiden. Når vi omtaler EØS, er altså Storbritannia inkludert dersom ikke noe annet nevnes eksplisitt.

Tredjeland/land utenom EØS

Dette er alle land som ikke er med i EØS-samarbeidet unntatt Sveits og Storbritannia, se definisjonen av EØS-land ovenfor. Begrepene brukes om hverandre.

Registreringsordningen

Fra 1. oktober 2009 trenger ikke EØS-borgere tillatelse til å oppholde seg i Norge. Da ble den tidligere ordningen med oppholdstillatelser for ikke-nordiske EU-borgere erstattet med en registreringsordning for denne gruppen. Dette innebærer at de nå fritt kan komme til Norge for å studere, arbeide eller bo sammen med familie (Utlendingsloven kap.13). De skal melde seg hos det lokale politiet, som kontrollerer identitetsdokumentene deres, og de må også oppgi hvorfor de vil oppholde seg i Norge. Folkeregisteret vil normalt kreve registreringsbevis for å tildele personnummer (Politiet, 2021).

Registreringsordningen har forenklet prosessene EØS-borgere må gjennom for å ha lovlig opphold i landet. Det har imidlertid påvirket datagrunnlaget som omhandler hvem familieinnvandrere kommer til. Data om hvem familieinnvandrerne fra EØS-land kommer til gjennom familie-gjenforening er mangelfulle. Det mangler data for 52 prosent av referansepersonene for gruppen innvandrere som har kommet på familiegjenforening i perioden 1990 til 2020 som helhet. Med så store mangler i data når det gjelder gjenforeninger, er det ikke mulig å gi en fullgod oversikt over referansepersonene til EØS-borgere som har kommet for å bli gjenforent med familie her i landet. Det vi kan si noe om, er antall gjenforeninger og om innvandrerens selv, men ikke om den herboende, den som innvandrerens kommer til.

Det mangler opplysninger om referansepersoner for familiegjenforening for noen familieinnvandrere som er statsborgere i tredjeland, men manglene er totalt sett langt fra så store som de som er omtalt ovenfor. De som kommer for å gjenforenes med EØS-borgere, har mindre krav til dokumentasjon enn de som kommer for å gjenforenes med personer fra tredjeland. Totalt mangler opplysninger om 7 prosent av referansepersonene til familiegjenforente fra tredjeland. Også her mangler det hovedsakelig opplysninger for årene etter 2009.

Når det gjelder data om referansepersonen til dem som kommer for å etablere familie i Norge, dvs. inngå ekteskap med en person som har lovlig opphold i Norge, er data om referansepersonen hentet fra folkeregisteret (FREG), og derfor i større grad komplett. Det mangler data under 1 prosent av referansepersonene. Dette gjelder uansett om de kommer fra EØS-området eller om de kommer fra tredjeland. Grunnlaget for oppholdstillatelse er inngåelse av ekteskap/partnerskap med en person som har oppholdstillatelse i Norge og dette skjer etter innvandring, se under definisjon av familieetablering.

Se mer om datagrunnlaget i Dzamarija (2013).

Innvandringsgrunn

Oppgis for ikke-nordiske statsborgere som førstegangsinnvandret til Norge i perioden fra 1990 og frem til i dag. Statistikken over innvandringsgrunn deles inn i hovedgruppene flukt, familie, arbeid, utdanning og annet. Den gjenspeiler grunn til første innvandring, slik grunnen framkommer i utlendingsforvaltningens registre, og slik en ellers kan avlede den til ut fra ulike relevante variabler. Variabelen er altså laget i SSB for demografisk bruk, og avspeiler ikke direkte de mer juridisk orienterte registreringene i utlendingsforvaltningen.

For personer som innvandret før 1990 er informasjonen om innvandringsgrunn mangelfull, og gjelder kun for dem som kom til Norge på grunn av flukt. For personer som innvandret til Norge i 1990 eller senere har vi derimot god informasjon om grunnlaget for opphold.

Fra og med 1990 regnes dem som har kommet til flyktninger som familieinnvandrede. Au parirer inngår blant studenter. Arbeidstakere på korttidsopphold (under seks måneder) registreres ikke som bosatte i Norge, og er her ikke medregnet i begrepet arbeidsinnvandring. Utenlandsadopterte er ikke med fordi de ikke regnes som innvandrere.

I denne rapporten konsentrerer vi oss om de som har opphold i Norge gjennom UDIs familieoppholdstillatelser. Innvandrere kommer til Norge av ulike grunner. Noen har arbeidstillatelse, noen kommer for å studere, noen flykter fra krig eller forfølgelse og får beskyttelse i Norge, og andre igjen kommer for å flytte sammen med familien sin her. Statistikken er basert på de tillatelsene UDI gir innvandrerne som ikke er nordiske statsborgere. Den gir imidlertid ikke nødvendigvis et speilbilde av de reelle, personlige grunnene innvandrerne selv har for å komme hit.

Mange flyktninger har som mål å få en jobb for å forsørge familie og slektninger utenfor Norge. Familieinnvandrere til flyktninger kan ha en like traumatisert krigsbakgrunn som flyktningen de gjenforenes med. Og personer som opprinnelig kom som arbeidsinnvandrere, kan være uten jobb i dag. Blant beslutningstagere på myndighetsnivå og forskere på innvandring har det vært en økende oppmerksomhet rundt det faktum at mye av innvandringen vi ser i dag er «blandet» i den forstand at beslutningen om å utvandre til et annet land ofte skjer på bakgrunn av en kombinasjon av grunner og at disse grunnene kan endre seg underveis til destinasjonslandet (Van Hear et al., 2009).

SSBs statistikk over innvandringsgrunn baserer seg på det første positive vedtaket om opphold som innvandreren får og tallfester med andre ord innvandrernes opprinnelige vedtaksgrunn for opphold. Statistikken gir altså ikke et fullstendig bilde av hvor mange innvandrere som er i arbeid her, eller som har fluktbakgrunn, eller som kommer primært fordi de har familie i Norge.

Innvandringskategori

SSB deler befolkningen inn i forskjellige grupperinger basert på ulike kombinasjoner av eget eller foreldres fødeland, blant annet innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre, og den øvrige befolkningen (Se definisjoner under).

Innvandrere

Personer som er bosatt i Norge, og som er født i utlandet og har to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre.

Norskfødte med innvandrerforeldre

Personer som er født i Norge og som har to foreldre som er innvandrere.

Personer med innvandrerbakgrunn

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjør personer med innvandrerbakgrunn.

Den øvrige befolkningen

De som hverken er innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, altså personer uten innvandrerbakgrunn.

Landbakgrunn

En variabel som konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner. Variabelen viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. For personer født i utlandet, er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. Hvis ikke personen selv eller noen av foreldrene er utenlandsfødte, hentes landbakgrunn fra de første utenlandsfødte en treffer på rekkefølgen mormor, morfar, farmor eller farfar.

Familieinnvandring

Omfatter innvandring av ulik art, men der begrunnelsen for oppholdet er basert på enten en familiegjenforening eller en familieetablering.

Referansepersonen

Den herboende parten ved familieinnvandring, det vil si personen som allerede bor i Norge og som man søker gjenforening eller etablering med. I de tilfeller der referansepersonen ikke er kjent i UDI-dataene, blir, så langt det er mulig, slektskapsrelasjoner i folkeregisteret brukt til å finne fram til ektefelle, barn, foreldre eller søsken som kan tenkes å ha vært referanseperson ved første innvandring. I denne prosessen har ektefelle forrang framfor de andre kategoriene. Ved bruk av denne metoden finner vi i en del tilfeller (se over om registreringsordningen) fram personer som kan ha vært referanseperson for innvandrere som må ha hatt en (siden de har fått opphold på grunnlag av familie), men den gir ikke med sikkerhet at den identifiserte personen faktisk og juridisk var referansepersonen.

Familiegjenforening

Gjenforening med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer, hvor familierelasjonen oppsto før referansepersonen ble bosatt i Norge.

Familieetablering

Forstås som nytt ekteskap/partnerskap der den ene parten ikke er bosatt i Norge, og der han eller hun kan få opphold på grunnlag av familieforholdet til sin bosatte partner.

Flyktning

Personer som har fått oppholdstillatelse etter søknad om beskyttelse (asyl), både dem som har fått flyktningstatus, subsidiær beskyttelse og oppholdstillatelse på humanitært grunnlag, har fått kollektiv beskyttelse eller kommet som overføringsflyktninger.

Se ellers utlendingsloven, kapittel 6 for regelverket knyttet til familieinnvandring, og Dzamarija (2013) om hvordan det blir registrert at det er en familiegjenforening eller en familieetablering.

Husholdning

Til samme privathusholdning (bohusholdning) regnes personer som er bosatt i samme privatbolig.

Samboere med felles barn

To personer som er bosatt i samme bolig og som har minst ett felles barn.

Datagrunnlaget inneholder ikke god nok informasjon om samboerpar som består av personer av samme kjønn, og det kan derfor ikke gis tall for denne gruppen.

Beskrivelsen av samboerskap i kapittel 3 bygger på SSB sin statistikk over familier og husholdninger. Denne bygger på opplysninger fra Folkeregisteret (FREG), Matrikkelen og Enhetsregisteret pr.

1.1.2021. For studenter som mottar borteboerstipend og er registrert bosatt hjemme hos foreldrene blir det i tillegg hentet inn alternative adresser fra NRK, Posten og Lånekassen.

Gruppering av personer til familier foretas i FREG ved hjelp av et familienummer som er knyttet til hver enkelt person. Familienumre blir holdt løpende a jour ved meldinger om fødsler, vigsler, skilsmitter, dødsfall og flyttinger med mer. Som familier regnes i FREG ektepar med og uten barn, mor/far med barn og énpersonfamilier. Kun barn som er registrert på samme adresse som foreldrene regnes med i familien (Falnes-Dalheim, 2009). For også å kunne gi tall for samboerpar og flerfamiliehusholdninger, og dermed alle typer familier og husholdninger, bearbeides så folkeregisteropplysningene i Statistisk sentralbyrå. Til hjelp i dette arbeidet hentes også inn opplysninger fra Matrikkelen og Enhetsregisteret.

2. Familieinnvandring til Norge

Dette kapittelet beskriver hovedtrendene i familieinnvandringen til Norge i perioden fra 1990 til 2020. Vi gir en historisk oversikt over hvordan familiegjenforeningen og -etableringen har utviklet seg i disse årene og hvem som fortsatt bor i landet. Videre beskrives innvandrerene som kommer for å etablere familie eller for å bli gjenforent med familie her med kjennetegn som statsborgerskap, aldersfordeling (barn eller voksen) og kjønn. Der datamaterialet tillater det, ser vi også på referansepersonens innvandringskategori. Kapittelet gir også et bilde av innvandringen fra noen utvalgte land.

Familieinnvandring har vært den viktigste innvandringsgrunnen for ikke-nordiske statsborgere i denne trettiårsperioden og må ses i sammenheng med innvandringen generelt til Norge i perioden siden familieinnvandrere i stor grad følger i kjølvannet av annen innvandring. Etter EU-utvidelsen i 2004/2007 har arbeidsinnvandringen til landet økt mye. Samtidig med dette har også familieinnvandringen økt, spesielt fra land som Polen, Litauen og Romania.

Av de som har kommet til innvandrere siden 1990 fra tredjeland (land utenfor EØS-området) har størst andel innvandret til flyktninger. Det har blant annet vært en økt tilstrømning av flyktninger fra land som Somalia, Eritrea, Syria og Afghanistan fra 2010-tallet og fremover, noe som har blitt etterfulgt av en økning av familieinnvandrere til disse.

Fra 2005 består hoveddelen av familieinnvandringen av familiegjenforeninger, særlig til arbeidsinnvandrere fra de nye EØS-landene. Et flertall av de som kommer for å gjenforenes er barn. Blant de voksne er det en klar overvekt av kvinner. I hovedtrekk domineres familiegjenforeningene av kvinner som kommer til ektemenn som enten har kommet til landet som arbeidsinnvandrere eller flyktninger og av eventuelle medfølgende barn.

Personer som kommer for å etablere familie i Norge kommer oftest til personer i den øvrige befolkningen. Disse kommer i stor grad fra land som Thailand, Filippinene og Russland. Det er forskjeller i størrelse og sammensetning med hensyn til første statsborgerskap mellom innvandrerne som kommer til menn uten innvandrerbakgrunn sammenlignet med de som kommer til kvinner uten innvandrerbakgrunn.

Det er relativt få som kommer for å etablere familie med noen som er norskfødte med innvandrerforeldre, tatt i betraktning at gruppen stadig har blitt større og det er flere personer som er i voksen alder hvor det å gifte seg kan være aktuelt.

Fra 2017 har all familieinnvandring gått ned. Spesielt stor var nedgangen i 2020, da all innvandring fra ikke-nordiske land gikk ned med 64 prosent sammenlignet med året før. Fallet i løpet av de siste årene henger i hovedsak sammen med at det har kommet færre flyktninger. Nedgangen i 2020 var i sin tur relatert til restriksjoner innført i sammenheng med korona.

Dette kapitlet er delt opp i elleve underkapitler. I kapittel 2.1-2.5 ser vi på trender i familieinnvandringen på et overordnet nivå. Vi beskriver hvor mange som har innvandret og hvor mange som fortsatt bor i landet, hvem som innvandrer, endringer over tid mm. Kapitlene 2.6 og utover omhandler familieinnvandring henholdsvis fra EØS-området og tredjeland. Vi vil også se på noen enkeltland for disse to hovedområdene.

2.1. Årsaker til innvandring

Familieinnvandrere kommer til personer med ulik innvandringsbakgrunn, det være seg andre innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre eller personer i den øvrige befolkningen. Som vi skal komme tilbake til i delkapittel 2.2 er det slik at en stor del av familieinnvandrerne til Norge

kommer til andre innvandrere. For å forstå bakgrunnen for familieinnvandringen til Norge siden 1990 er det derfor nødvendig å se den i sammenheng med annen innvandring i perioden.

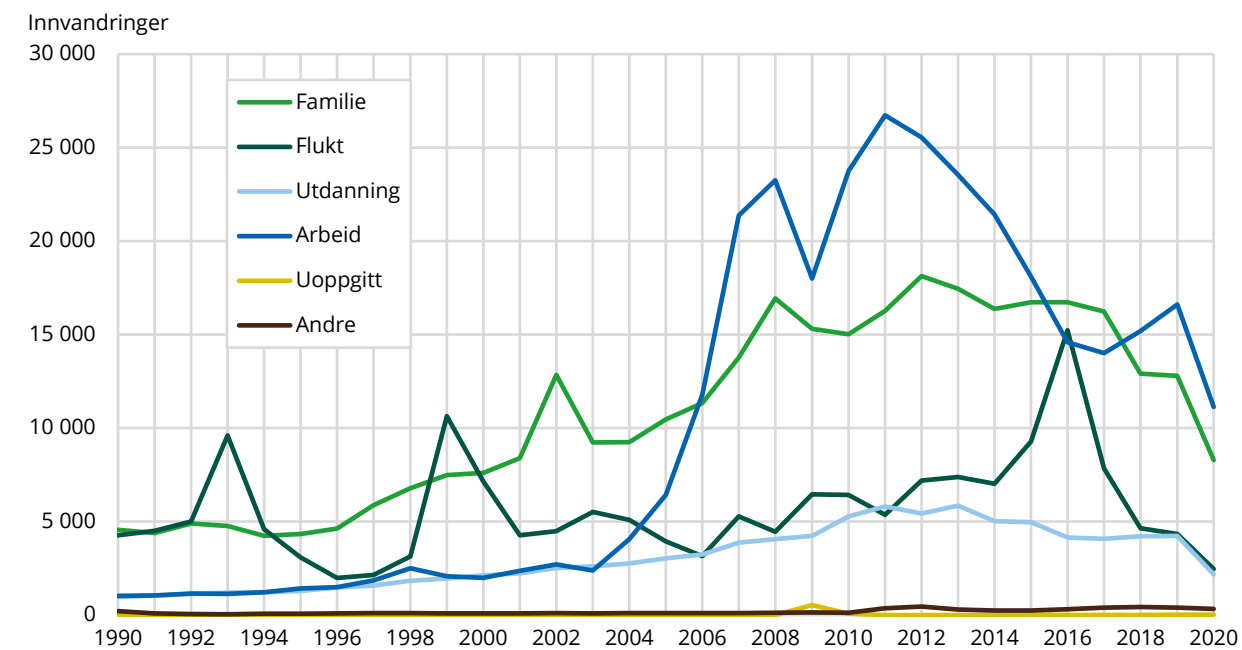
Som vi kan se fra figur 2.1 har antallet familieinnvandrere som har ankommet i stor grad samvariert med hvor mange som har kommet til Norge av andre grunner.

En sentral innvandringsgrunn har vært arbeid. Antallet arbeidsinnvandringer økte sterkt i andre halvdel av 2000-tallet, i etterkant av EØS-utvidelsene i 2004 og 2007. Økningen i arbeidsinnvandringen var en av hovedårsakene bak den tilsvarende økte familieinnvandringen de påfølgende årene. Mange av arbeidsinnvandrerne hadde familie i hjemlandet, som har kommet til Norge etter hvert som de så for seg et liv her. De fleste arbeidsinnvandrerne er fra Polen, men mange har også kommet fra land som Litauen og Romania. Som vi skal komme tilbake til i delkapittel 2.6 er det da også blant disse landene det har kommet flest familieinnvandrere fra i løpet av perioden. I de siste årene har imidlertid antallet arbeidsinnvandringer fra Polen, Litauen og andre EØS-land avtatt. Dette har skjedd samtidig som at arbeidsledigheten i Polen og Litauen har gått ned; i Polen fra om lag 9-10 prosent i 2011-2014 til 3-4 prosent i de siste årene og i Litauen fra over ti prosent i årene 2011-2014 til 6-7 prosent i 2017-2019 (Eurostat, 2021).

Det har også vært noe arbeidsinnvandring fra utenfor EØS-området. I løpet av de siste årene av 2010-tallet var det stabil arbeidsinnvandring fra India. I sammenheng med denne arbeidsinnvandringen har det også kommet familieinnvandrere. I 2019 var den største enkeltgruppen av innvandrere som kom til Norge på grunn av familie personer med første statsborgerskap fra India (Gulbrandsen & Molstad, 2020).

I løpet av den siste trettiårsperioden har det også kommet mange på grunn av flukt, blant annet fra land som Somalia, Irak, Eritrea, Afghanistan og, i de siste årene, Syria. Til disse flyktningene har det, som vi skal se i delkapittel 2.9, kommet en del familieinnvandrere, først og fremst gjennom gjenforening.

Det har også kommet familieinnvandrere til allerede etablerte innvandrergupper i landet. Slike grupper kan fungere som katalysatorer for videre innvandring, som kan finne sted flere tiår etter at den «opprinnelige» innvandringen fant sted (såkalt kjedemigrasjon, se Böcker (1998)). I praksis ser det imidlertid ut som det har innvandret få til innvandrere fra land som Bosnia, Vietnam og Sri Lanka, som er eksempler på innvandrergupper med lang botid i landet. Antallet familieinnvandrere fra disse landene har i hvert fall vært relativt begrenset, spesielt i løpet av det siste tiåret. Et unntak er pakistanske innvandrere, som det har kommet en del til gjennom familieetablering (for å stifte familie).

Figur 2.1 Antall innvandringer etter innvandringsgrunn og innvandringsår

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Antallet familieinnvandrere som ankommer Norge er ikke ene og alene en konsekvens av hvor mange innvandrere som kommer eller har kommet av andre årsaker. Det er flere andre ting som har betydning for hvor mange som innvandrer på grunn av familie og registreringen av disse. For det første kommer langt fra alle familieinnvandrere til andre innvandrere. Som vi skal komme tilbake til innvandrer en god del familieinnvandrere til personer i den øvrige befolkningen, da særlig gjennom familieetablering. Det har også vært noe familieinnvandring til norskfødte med innvandrerforeldre, men i mye mindre grad.

Dessuten er utviklingen fra år til år og over tid svært avhengig av endringer i regelverk. En potensielt viktig endring har vært de gradvise innstramningene i underholdskravene som har ligget til grunn for tillatelsene om familieinnvandring. Slike innstramninger i regelverket ble gjort i 2003 og 2010. En studie gjennomført av forskere ved Frisch-senteret mener å kunne påvise at strengere krav til forsørgerevne har ført til at færre personer har fått oppholdstillatelse gjennom familieinnvandring (Bratsberg & Raaum, 2021). Et annet eksempel på regelendringer som har hatt stor innvirkning på innvandringen til Norge er innreiserestriksjonene iverksatt i 2020 i sammenheng med koronapandemien. Som vi kan se i figur 2.1 var det en klar nedgang i alle typer innvandring dette året i forhold til året før.

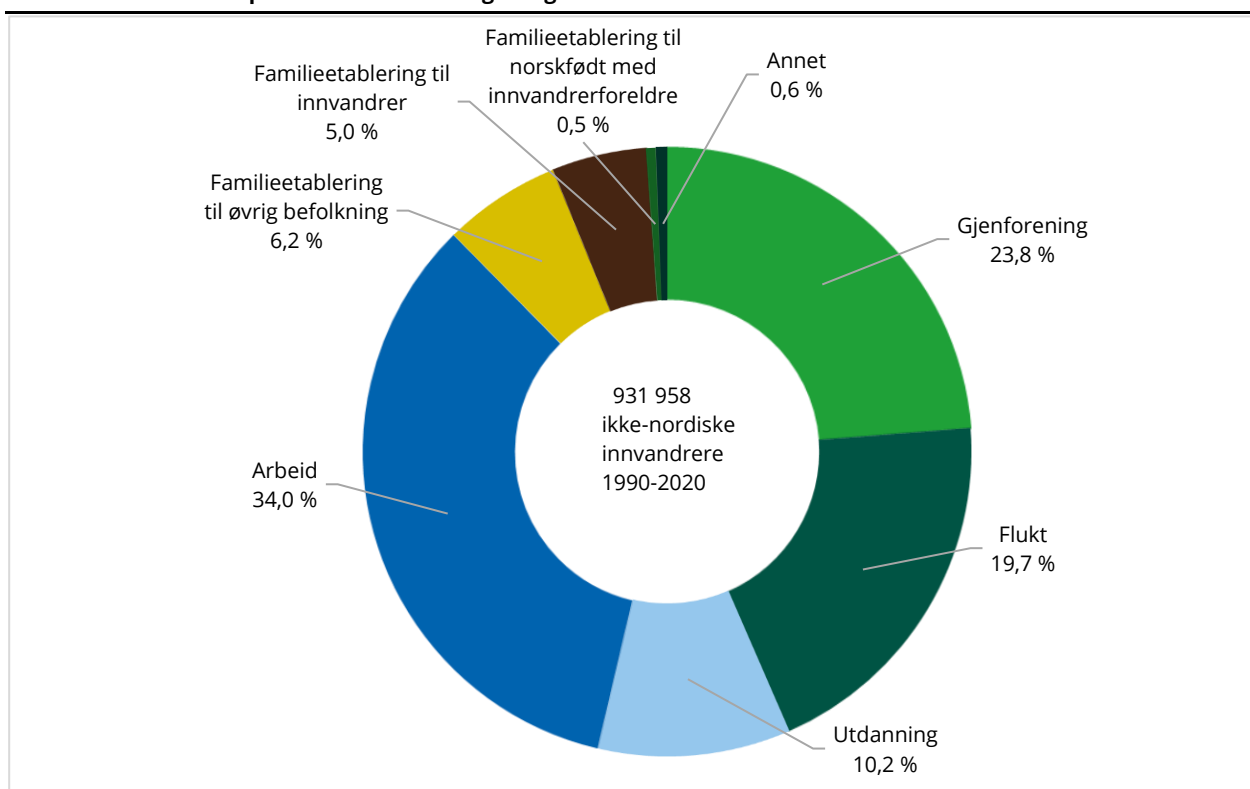
Søknadsmengde, saksbehandlingskapasitet og -tid i UDI kan også gi utslag for hvor mange som registreres innvandret for et gitt år. De fleste figurene i dette kapitlet viser et stort hopp i 2002. Dette året la UDI ned en ekstra innsats i å behandle familieinnvandringssøknader som hadde kommet i stort antall i årene før, og som hadde hopet seg opp fordi andre saker ble gitt høyere prioritet. Økningen i innvandringer i 2002 skyldes altså hovedsakelig administrative forhold i direktoratet, heller enn en særlig stor tilstrømming av innvandrere dette året.

I noen tilfeller vil endringer ha sammenheng med endring i selve datagrunnlaget. Særlig viktig ble det at EØS-borgere fra 1. oktober 2009 ikke trengte tillatelse for å komme til Norge. Da ble den tidligere ordningen med oppholdstillatelser for ikke-nordiske EU-borgere erstattet med en registreringsordning for denne gruppen, se redegjørelse i kapittel 1 om datagrunnlaget. En konsekvens av dette er at informasjon om referansepersonene, dvs. personen som familieinnvandrer har kommet til, i mange tilfeller mangler for personer fra EØS-området.

2.2. To av tre familieinnvandrere kom for å bli gjenforent med familie i Norge

I perioden 1990-2020 innvandret 931 958 personer fra land utenfor Norden til Norge. 334 000 var familieinnvandrere, altså personer som fikk opphold i Norge på grunnlag av familierelasjon. Familieinnvandringen utgjorde med andre ord nesten 36 prosent av den ikke-nordiske innvandringen i perioden. 67 prosent av disse (24 prosent av alle innvandrere) kom for å gjenforenes med familie, mens 33 prosent (12 prosent av alle innvandrere) kom for å etablere seg med noen i landet, se figur 2.2.

Figur 2.2 Ikke-nordiske borgere som innvandrere, etter innvandringsgrunn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I mange år økte det årlige antallet familieinnvandring til Norge. Spesielt etter 2004 økte antallet flere år på rad. Antallet nye familieinnvandring holdt seg på et høyt nivå i perioden 2007 til 2017, selv om det enkelte år var en nedgang sammenlignet med året før. Først etter 2017 begynte antallet å gå ned hvert år og i koronaåret 2020 kom det om lag 8 300 familieinnvandrere. Dette tallet var på nivå med familieinnvandringen ved årtusenskiftet, (se vedleggstabell A1).

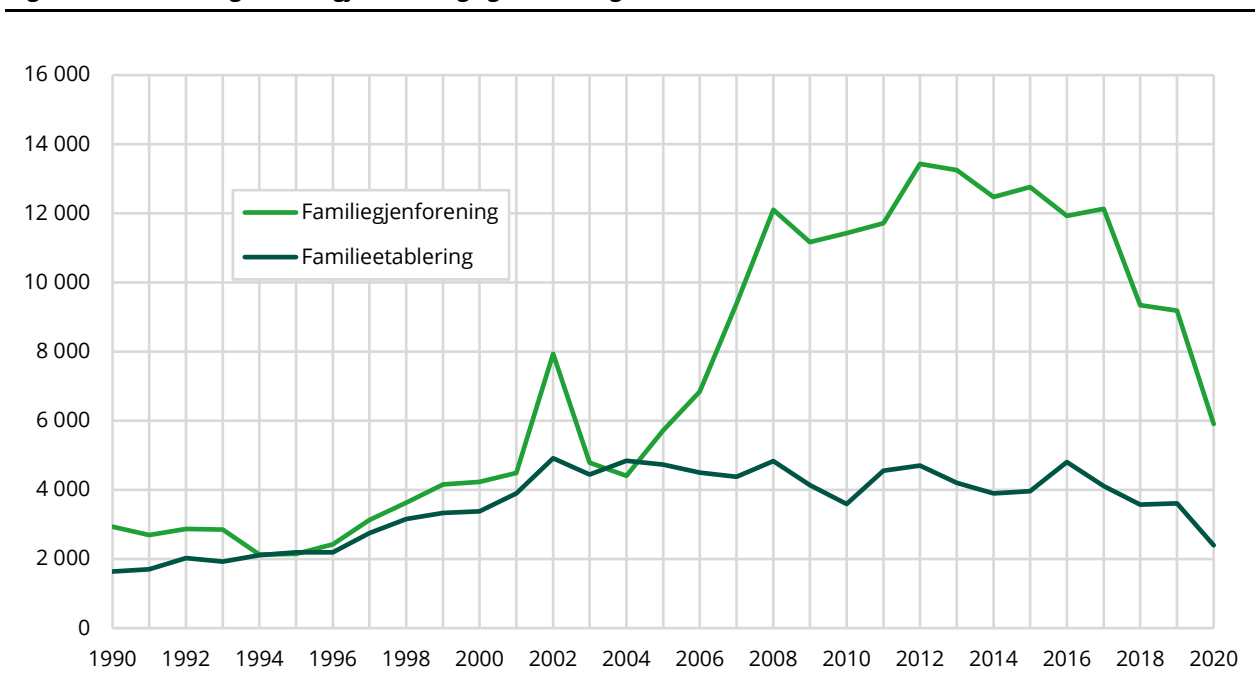
Vi deler familieinnvandrerne i to hovedgrupper; de som gjenforenes med familie som allerede bor i Norge, og de som får opphold i Norge på grunnlag av at de skal etablere seg i et parforhold, det vil si ekteskap, med en som bor i Norge. Personen som bor i Norge kan selv ha innvandret, være norskfødt med innvandrerforeldre eller en person i den øvrige befolkningen (se kapittel 1 for definisjoner).

Blant familieinnvandrerne som har kommet i perioden fra 1990 til 2020 har flere kommet for å gjenforenes med familie enn for å etablere familie i perioden. To av tre familieinnvandrere kom for å gjenforenes med familie i Norge, mot en av tre som kom for å etablere seg med en person bosatt i landet. Som vi kan se fra figur 2.3 var antallet etableringer og gjenforeninger noenlunde likt fram til årtusenskiftet. Fram til da steg antallet familieetableringer jevnt, for deretter å flate ut. Etter dette er det først og fremst omfanget av familiegjenforeninger som har økt, særlig i kjølvannet av den nevnte EØS-utvidelsen på midten av 2000-tallet og den etterfølgende veksten i arbeidsinnvandringen fra de

nye EØS-landene. Antallet familiegjenforeninger holdt seg høy gjennom slutten av 2000-tallet og store deler av 2010-tallet. Ikke alle kom fra de nye EØS-landene. Det kom også en del fra land utenfor EØS (tredjeland), en stor del av de (men ikke alle) for å gjenforenes med flyktninger. Spesielt mange kom til flyktninger under og i umiddelbar etterkant av den store tilstrømningen av flyktninger til Norge i årene rundt 2016.

Fra slutten av tiåret har imidlertid antallet familiegjenforeninger sunket, og spesielt i koronaåret 2020. Denne nedgangen gjaldt all innvandring, og omfattet derfor både familiegjenforening og -etablering. Antall familiegjenforeninger sank med 36 prosent (fra 9 200 til 5 900) fra 2019 til 2020, mens familieetableringene gikk ned med 33 prosent (fra 3 600 til 2 400).

Figur 2.3 Utvikling i familiegjenforening og -etablering, 1990-2020

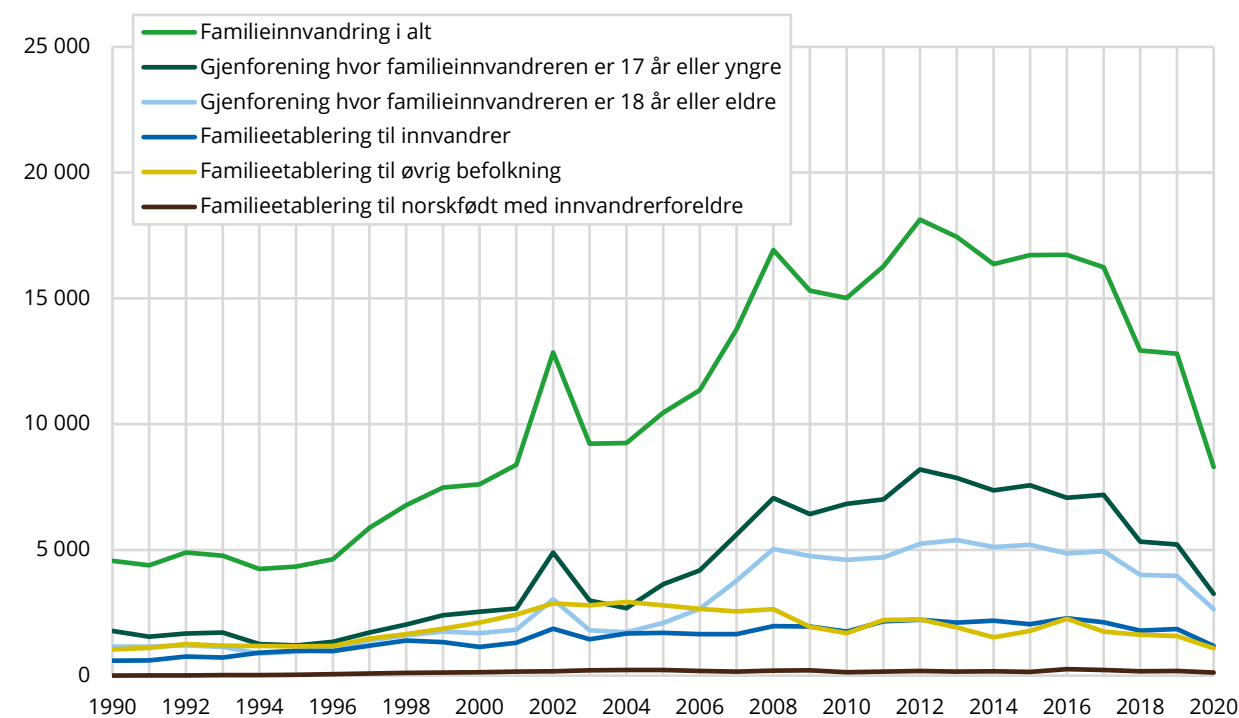

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.3. Flertall av barn i familiegjenforeninger

Skiller vi mellom barn (dem som er 17 år eller yngre) og voksne (dem som er 18 år eller eldre) blant de som gjenforenes, ser vi at det er en klar overvekt av de førstnevnte i familiegjenforeningene. I perioden 1990-2020 kom 132 200 barn og 91 400 voksne for å gjenforenes med familie i Norge. Det har i alle år siden 1990 kommet noen flere barn enn voksne, men variasjonen i innvandring mellom disse to gruppene har gått i samme retning (figur 2.4). Dette viser at det ikke er slik at voksne kommer først, deretter barn. Barn og voksne familieinnvandrere kommer stort sett samtidig fordi det er ektefeller og barn som kommer sammen.

Blant dem under 18 år er det videre jevn kjønnsbalanse, noe som er naturlig, ettersom disse stort sett er barn av innvandrere som har eller får opphold i Norge. Blant voksne familiegjenforente, er flertallet kvinner. Dette er stort sett ektefeller som gjenforenes med ektemenn som har reist i forveien (se tabell A.2 og A.3). Menn er oftere enn kvinner «pionerer» som eventuelt får ektefelle eller familie etter, både når det dreier seg om flyktninger og arbeidsinnvandrere.

Figur 2.4 Antall familieinnvandringer av ikke-nordiske borgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.4. Flest familieetableringer til personer i den øvrige befolkningen

Blant de som innvandrer for å etablere familie var naturlig nok det overveldende flertallet (99,9%) over 18 år. Her går hovedskillet mellom til hvem innvandrerens kommer for å etablere familie med. Vi har i figur 2.4 og i vedleggstabell A.1 skilt mellom dem som etablerer seg med en innvandrer, med en norskfødt med innvandrerforeldre, og med en i den øvrige befolkningen. I perioden fra 1990 til 2020 har det vært færre som etablerer seg med en innvandrer enn med en i den øvrige befolkningen, henholdsvis 47 500 og 58 400 personer (43 og 53 prosent av alle etableringer). Etter 2008 har det vært omtrent samme antall etableringer til en innvandrer som til en i den øvrige befolkningen.

4 300 personer kom for å leve sammen med en norskfødt med innvandrerforeldre i løpet av perioden 1990-2020 (4 prosent av alle etableringer). Økningen har vært liten til tross for at antallet voksne, ugifte norskfødte med innvandrerforeldre har økt mye i samme periode. I de to første årene på 1990-tallet kom det under 10 personer årlig for å etablere familie med norskfødte med innvandrerforeldre. Ved slutten av tiåret hadde antallet økt noe (128 i 1999), men i 2019 og 2020 var det fortsatt kun 184 og 125 som fikk opphold på det grunnlaget, se figur 2.4. I samme periode har antallet ugifte norskfødte over 18 år økt betydelig, fra 3 500 ved inngangen til 1998 til nær 36 400 ved inngangen til 2020. Det er med andre ord blitt langt mindre vanlig blant norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg med noen som ikke bor i Norge, se kapittel 3 for en nærmere redegjørelse.

Til sammen sto familieetableringer til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre for 16 prosent av familieinnvandringen blant ikke-nordiske statsborgere i perioden 1990-2020, og det utgjorde i underkant av 6 prosent av all innvandring, uansett innvandringsgrunn.

2.5. Minst utvandring blant flyktninger

Ikke alle av de som innvandrer Norge blir i landet. Av de 932 000 ikke-nordiske statsborgerne som innvandret til Norge i perioden 1990-2020 var 70 prosent (655 600) fortsatt bosatt i Norge ved utgangen av 2020. Blant de 276 400 som ikke er bosatt i Norge lenger, har 97 prosent utvandret. De resterende 3 prosent er personer som er døde. Det er med andre ord utvandring som er hovedårsaken når innvandrere ikke lenger er bosatte i landet. Det er imidlertid usikkerhet rundt tallene for utvandring ettersom det til enhver tid vil være personer som har flyttet fra landet uten å melde fra til folkeregisteret. Siden 2012 har Skattedirektoratet foretatt utregistrering av personer man har grunn til å tro har flyttet, men ettersom dette skjer flere år etter at personen har flyttet, vil utvandringstallene framstå som noe lave, og antallet for dem som fortsatt er bosatt i Norge, som noe høyt. For en nærmere analyse av kvaliteten på utvandringsstatistikken, se Vassenden (2015).

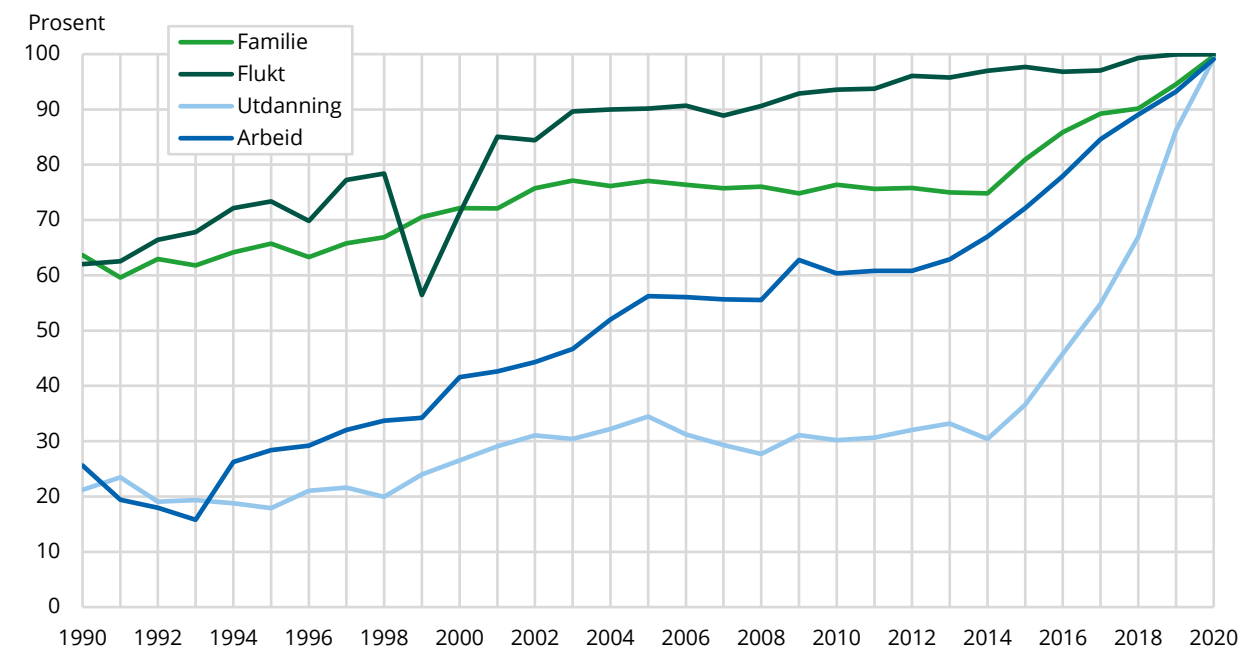
Andelen som fortsatt er bosatt varierer sterkt med innvandringsgrunn. Av personer som har innvandret på grunn av flukt, var 85 prosent bosatt i Norge ved utgangen av 2020. Flyktninger er dermed den gruppen som har minst gjenutvandring. Samtidig var det kun 37 prosent av dem som kom på utdanningstillatelse som fortsatt var bosatt. Blant arbeids- og familieinnvandrere var andelene henholdsvis 65 og 77 prosent.

Ser vi videre på andelen bosatte ved utgangen av perioden etter hvilket år de innvandret og etter innvandringsgrunn, finner vi at arbeidsinnvandrere har en relativt høy gjenutvandring, se figur 2.5. Blant dem som kom til Norge i 1990, var bare hver fjerde bosatt i landet i 2020 (26 prosent). For de arbeidsinnvandrere som kom noen år senere, på begynnelsen av 2000-tallet, var mellom 40 og 50 prosent ennå bosatt.

Blant familieinnvandrede finner vi mange som fortsatt bor i Norge. Blant dem som kom til Norge i 1990, var to tredjedeler bosatt i landet i 2020 (64 prosent), og for familieinnvandrere som kom på begynnelsen av 2000-tallet gjaldt dette tre av fire (72 prosent i 2020). Som med arbeidsinnvandrere er også botid en viktig faktor for utvandring blant familieinnvandrere.

Når det gjelder personer som kom på grunn av flukt i begynnelsen av 1990-tallet, ser vi omtrent samme andel som fortsatt er bosatte i landet som blant familieinnvandrere som kom i samme perioden. Etter det har andelen bosatte blant dem som har kommet på bakgrunn av flukt vært høyere, over om lag 90 prosent bosatte for alle år fra og med 2003 til og med 2020. Det er personer med flyktningbakgrunn fra Kosovo (del av tidligere Serbia og Montenegro og, før 2003, Forbundsrepublikken Jugoslavia) som skiller seg ut med en stor andel som har gjenutvandret. Mange etniske albanere som hadde flyktet fra det som da var Jugoslavia returnerte noen få år etter krigen i Kosovo i 1999. Dette skyldtes at mange kun hadde fått midlertidig oppholdstillatelse i Norge, og at det dessuten ble tilbudt tilskudd til dem som vendte tilbake (Henriksen, 2007, s. 120). Denne gjenutvandringen er en av årsakene til det avvikende tallet for flyktninger innvandret i 1999 (jf. figur 2.5).

Personer som har kommet på grunnlag av utdanning eller kulturutveksling (au pair) er betydelig mindre bofaste enn personer med andre innvandringsgrunner. De får i utgangspunktet en oppholdstillatelse som ikke kan danne grunnlag for permanent opphold, og det er den viktigste forklaringen på den høye utvandringsprosenten i denne gruppa. De som fortsatt bor i landet vil derfor ha måttet få opphold på annet grunnlag i mellomtiden (gjennom eksempelvis arbeid eller familie). Disse vedtakene vil ikke inngå i tallene som er presentert i denne rapporten, ettersom tallene kun omfatter første positive vedtak om opphold (se kapittel 1).

Figur 2.5 Andel bosatte etter innvandringsgrunn og år

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Videre kan man se på forskjeller i andel bosatte for perioden 1990-2020 etter om familieinnvandrerne har kommet for å gjenforenes med familie som allerede bor i Norge, eller fått opphold i Norge på grunnlag av at de skal etablere seg i et parforhold, det vil som oftest si ekteskap, med en som bor i Norge.

Det er blant personer som har kommet på grunn av etablering vi finner den høyeste andelen som fortsatt var bosatt i Norge. 85 prosent av de som innvandret på grunn av familieetablering i løpet av perioden 1990 til 2020 bodde fortsatt i Norge ved utgangen av 2020. Tilsvarende andel blant dem som kom på gjenforening var 73 prosent i 2020. Andelen bosatte har variert hvis vi ser på gjenforeninger i enkeltår fra 1990 og frem til i dag, men andelen som fortsatt er bosatt blant gjenforente er lavere enn for alle grupper familieetablerte i hele perioden. Blant dem som kom som familiegjennforente på 1990-tallet er mellom 50 og 60 prosent fortsatt bosatte i Norge i 2020. Dette gjelder sju av ti av dem som kom i perioden fra 2005 til 2014 og åtte av ti eller flere blant dem som kom i perioden 2015 til 2020. Dette er ikke overraskende, gitt at sannsynligheten for at en person fortsatt er bosatt i Norge øker jo kortere botid personen har.

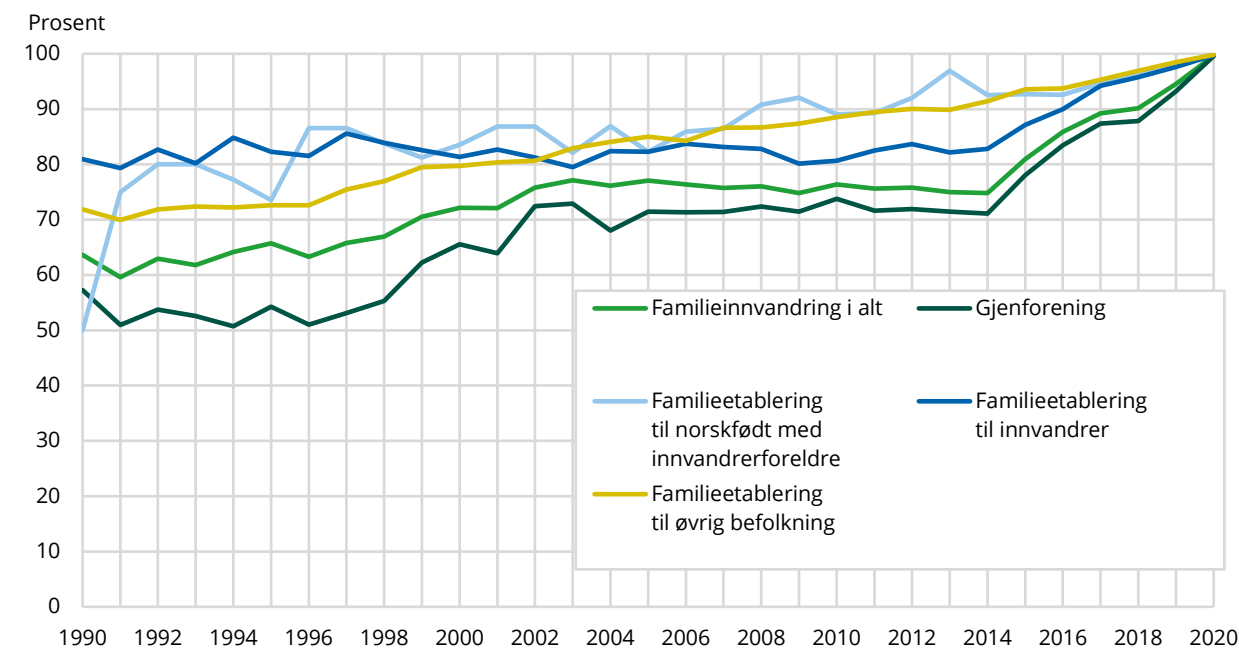
Videre ser vi forskjell på andel bosatte blant familieetablerte i forhold til om personen de kommer til selv har innvandret, er norskfødt med innvandrerforeldre eller en person i den øvrige befolkningen, se figur 2.6. I løpet av perioden 1990-2020 kom det 47 500 for å etablere seg med innvandrere, 4 300 for å etablere seg med en norskfødt med innvandrerforeldre, og 58 400 for å etablere seg med noen i den øvrige befolkningen.

Andelen bosatte varierer etter botid. Mer enn åtte av ti av dem som kom for å etablere seg med en innvandrer i perioden 1990 til 2016, er fortsatt bosatt i 2020. Blant dem som kom i 2016 og årene frem til i dag, var ni av ti bosatte i 2020. Vi ser samme mønster blant familieetablerte til norskfødte med innvandrerforeldre selv om andelen varierer noe mer fra år til år fordi gruppen er så liten, særlig tidlig i perioden.

Lavere andel bosatte i 2020 ser vi blant dem som kom på familieetablering til den øvrige befolkningen på 1990-tallet, sammenlignet med dem som kom til innvandrere og norskfødte med

innvandrereforeldre. Andelen som fortsatt er bosatt i 2020 er mer lik for etablerere som kom til innvandrere og til øvrig befolkning etter 2015. For dem med kort botid er det altså ingen forskjell.

Figur 2.6 Andel bosatte 1.1 2020 blant familieinnvandrere, etter innvandringssår

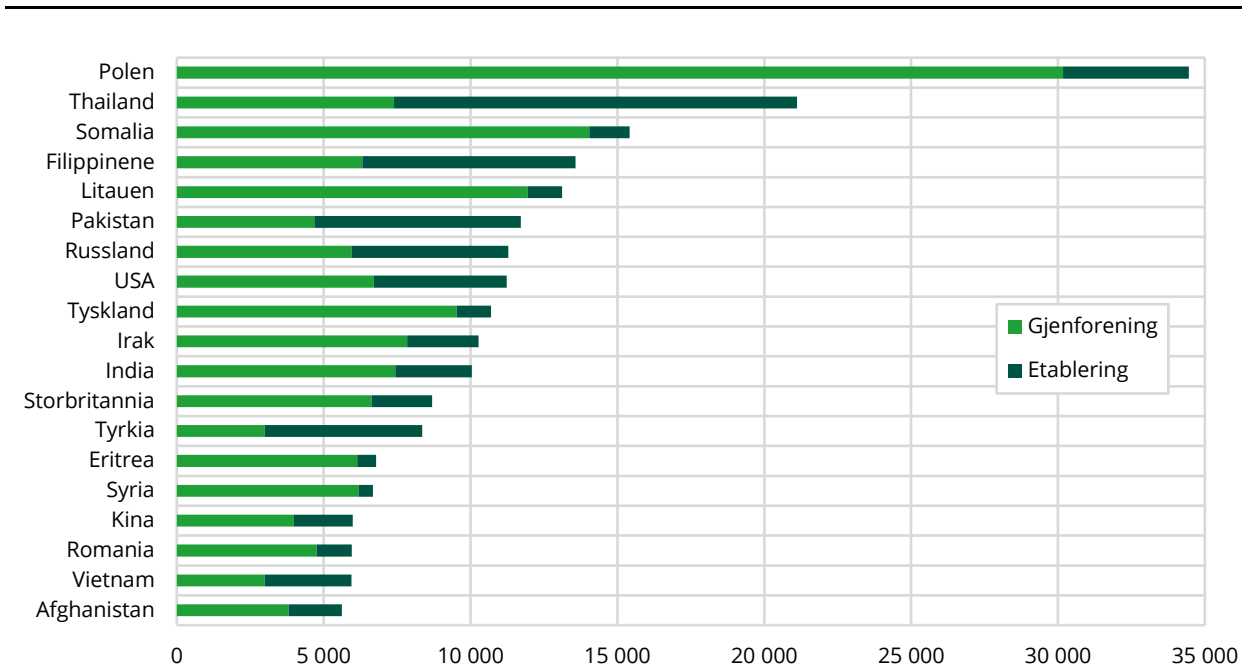
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.6. Største grupper etter første statsborgerskap

Figur 2.7 viser de største gruppene familieinnvandrere etter antall innvandrere som er kommet i perioden 1990-2020 og gir et visuelt bilde av antallene familiegjennforeninger og -etableringer for hvert opphavsland. Figuren viser også at dette varierer mye fra land til land. De polske familieinnvandrerne er den dominerende gruppen og teller langt flere enn den nest største gruppen, som er familieinnvandrere fra Thailand (se delkapittel 2.9). Deretter følger personer fra Somalia og Filippinene. Disse fire største gruppene illustrerer godt forskjellene i familieinnvandringen. Mens flertallet av polakker og somaliere de siste årene har kommet gjennom familiegjennforening til henholdsvis arbeidsinnvandrere og flyktninger, har de fleste thailandere og filippinere kommet gjennom familieetablering med personer uten innvandrerbakgrunn.

Familieinnvandrere fra Pakistan skiller seg også ut; her er det nå mer vanlig å komme gjennom familieetablering enn gjennom gjennforening. Familiegjennforening skjer innen familier som allerede eksisterte i opprinnelseslandet, hvor det typiske er at mannen reiser i forveien som flyktning eller arbeidsinnvandrer, men fra Pakistan kommer det svært få slike innvandrere etter at det ble tilnærmet stopp i arbeidsinnvandringen i 1975. Antallet flyktninger fra Pakistan har vært begrenset. Det er mest vanlig å komme til Norge gjennom nye ekteskap. Noen familiegjennforeninger blir det også, når noen gjennføres med foreldre eller når nye ektefeller har barn fra før i Pakistan, og disse barna så følger etter forelderen til Norge.

Figur 2.7 Antall familieinnvandring, etter familieinnvandringstype og første statsborgerskap for innvandrere fra de største avsenderlandene mht. familieinnvandring, 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I de følgende delkapitlene skal vi ta for oss noen av de enkeltlandene som det har kommet flest familieinnvandrere fra. Landene i EØS-området og tredjeland vil bli gjennomgått hver for seg. Det er to hovedgrunner til denne oppdelingen. Den ene har å gjøre med at familieinnvandrere fra EØS-området er underlagt andre, og i hovedsak enklere, regler enn dem fra utenfor dette området. En annen, relatert, grunn er innføringen av registreringsordningen for EØS-borgere i 2009, som har forenklet prosessen som borgerne fra EØS-området må gjennom for å få opphold (se kapittel 1). En følge av disse endringene har vært at informasjon om referansepersonene disse familieinnvandrerne kommer til er blitt svært mangelfull. En todeling der vi presenterer landene innenfor og utenfor EØS hver for seg vil derfor sikre at vi kan diskutere trekk ved referansepersonene familieinnvandrerne kommer til der vi har god informasjon om det (dvs. land utenfor EØS) uten å måtte gjøre begrensninger på grunn dårlig datakvalitet om dette for land innenfor EØS.

2.7. Familieinnvandring fra EØS-land

I perioden 1990-2020 var 66 prosent av innvandrerne fra EØS-land utenom Norden arbeidsinnvandrere. Den nest største innvandringsgrunnen var familie, som utgjorde 26 prosent av innvandringene. Av familieinnvandrerne kom hele 86 prosent for å gjenforenes med familie mens 14 prosent kom for å etablere familie.

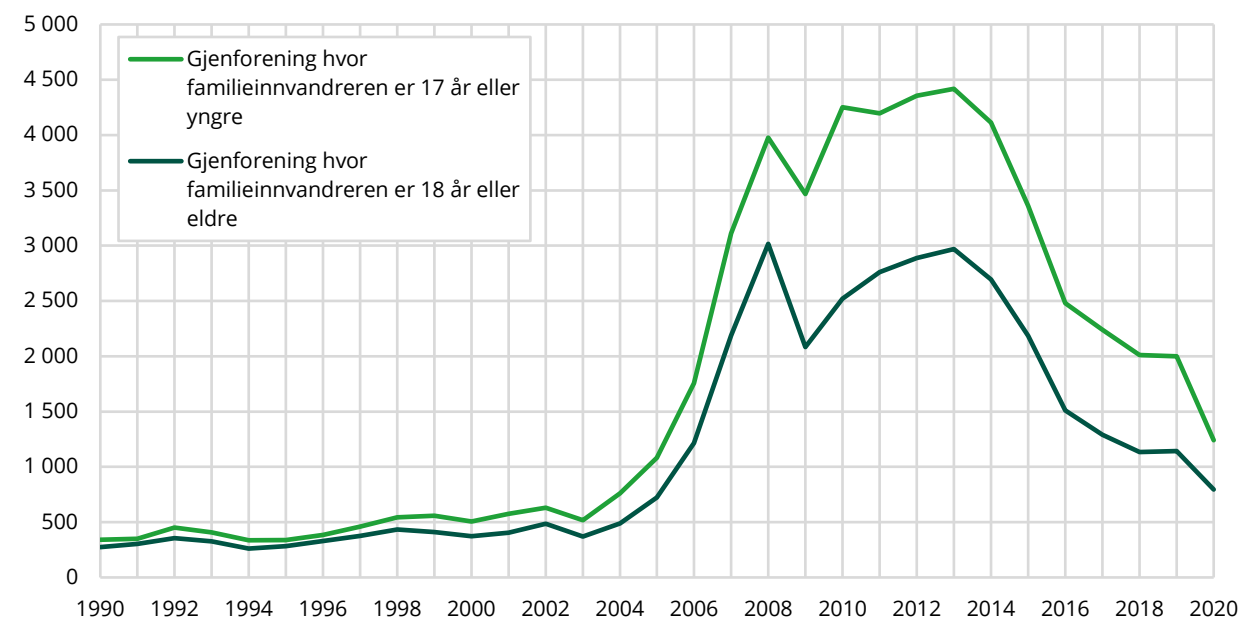
Vi skal først se nærmere på hvordan familieinnvandringen fra EØS-land har variert fra 1990 til 2020. Vi ser her på familieinnvandrers alder og skiller mellom barn og voksne, dvs. om innvandreren er 17 år eller yngre eller har fylt 18 år. Det har i alle år siden 1990 kommet noen flere barn enn voksne, men variasjonen i innvandring mellom disse to gruppene har gått i samme retning. Dette viser at det ikke er slik at voksne kommer først, deretter barn. Barn og voksne familieinnvandrere kommer stort sett samtidig fordi det er ektefeller og barn som kommer sammen.

Uansett alder økte antall familiegjenforeninger i årene mellom 2004 og 2008 etter EU-utvidelsen i 2004 og 2007. Familieinnvandringen henger, som vi skal se, sammen med arbeidsinnvandringen.

Mange arbeidsinnvandrere har familier som etter hvert har blitt gjenforent i Norge, slik at arbeidsinnvandring også fører til familieinnvandring.

Antallet gjenforeninger gikk ned igjen 2009, for så å øke frem mot 2013. Antall familiegjenforeninger fra EØS-land var på det høyeste i 2013, da det var 7 400 gjenforeninger, 60 prosent med barn. Siden 2013 har vi sett en nedgang i antall gjenforeninger. Selv om antallet var omtrent det samme, 3 100 familiegjenforeninger, i 2018 og 2019, gikk antallet ytterligere ned i 2020 til 2 000 familieinnvandring.

Figur 2.8 Antall familiegjenforeninger av ikke-nordiske EØS-borgere etter alder

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Antall familieetableringer fra EØS-land har i hele perioden vært lavere enn gjenforeningen fra dette området, men også mye lavere enn antallet som kommer fra land utenfor EØS-området.

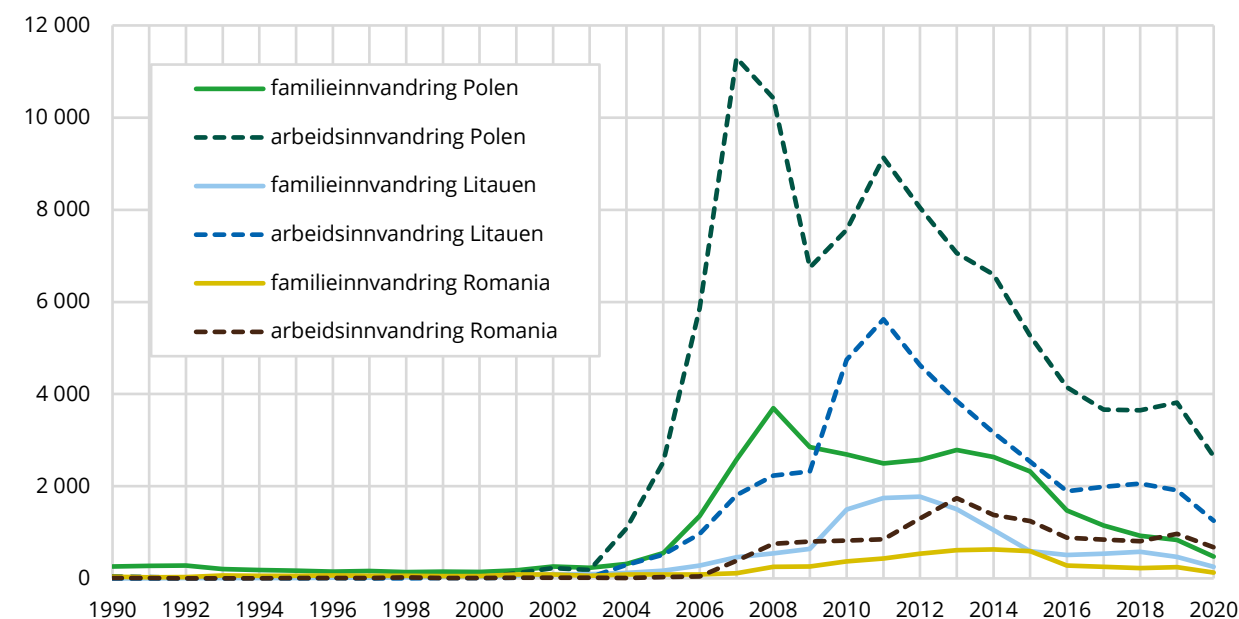
Familieinnvandrere fra Polen, Litauen og Romania

Familieinnvandringen fra Polen, Litauen og Romania deler viktige fellestrekk ettersom den i stor grad er relatert til arbeidsinnvandringen fra landene etter EØS-utvidelsene, i 2004 da Polen og Litauen ble en del av EU og 2007 da Romania ble med. Familieinnvandringen følger arbeidsinnvandringen og øker generelt sett i takt med arbeidsinnvandringen og motsatt. Her kommer vi derfor til å presentere disse tre landene sammen.

Vi ser av figur 2.9 at grafene for arbeids- og familieinnvandringen fra de tre landene likner hverandre, men at den polske innvandringen er mye større og begynte tidligere enn innvandringen fra de to andre landene. På 1990-tallet bestod den beskjedne innvandringen fra Polen i stor grad av kvinner som kom til Norge for å etablere seg med menn uten i øvrig befolkning. Av totalt 2 800 familieinnvandring fra Polen i perioden 1990 til 2003 var 1 200 slike familieetableringer. Familieinnvandringen fra Polen økte i omfang og skiftet karakter fra og med midten av 2000-tallet, i etterkant av den store økningen i arbeidsinnvandring fra landet etter EU-utvidelsen i 2004 (se figur 2.9). Siden da har de fleste, men ikke alle, familieinnvandrerne fra Polen kommet gjennom familiegjenforeninger. Familieinnvandringen fra Polen fortsatte å være høy fram mot midten av 2010-tallet, men har sunket siden, samtidig som arbeidsinnvandringen fra landet har stagnert. Dette har, som nevnt i kapittel 2.1, antagelig sammenheng med blant annet den økonomiske situasjonen i Polen, som har blitt bedre i løpet av det siste tiåret.

Økningen i familieinnvandringen fra Litauen og Romania skjedde noe senere på 2000-tallet enn fra Polen. Som vi ser av figur 2.9 var nemlig arbeidsinnvandringen fra disse landene også senere med å øke. For Romanias del skyldes dette i hovedsak at landet ble medlem av EU i 2007, tre år etter de andre landene. Som med Polen ble både arbeids- og familieinnvandringen mindre i løpet av 2010-tallet, og spesielt i andre halvdel av tiåret. I likhet med Polen skjedde dette samtidig med arbeidsledigheten gikk ned i landene; i Romania sank den fra om lag 7 prosent i begynnelsen av tiåret til om lag 4 prosent i årene 2018-2019 (Eurostat, 2021). En annen mulig forklaring på at arbeidsinnvandringen fra disse landene har blitt mindre er at det er færre igjen i landene av de som er villige/i stand til å utvandre (Barbara Jancewicz i Langberg (2019)). Potensialet for omfattende arbeidsinnvandring kan rett og slett til en viss grad være «brukt opp».

Figur 2.9 Antall innvandring av polske, litauiske og rumenske statsborgere etter innvandringsgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Som nevnt har de fleste av de som kom som familieinnvandrere fra Polen etter EØS-utvidelsen kommet for å gjenforenes med familiemedlemmer i Norge. Det samme gjelder litauiske og rumenske familieinnvandrere. Et flertall av de som kommer for å gjenforenes var barn. Henholdsvis 57 og 65 prosent av polske og litauiske statsborgere som kom for å gjenforenes med familie i Norge i perioden 2004-2020 var under 18 år. 54 prosent av rumenerne som kom i perioden 2007-2020 gjennom familiegjenforening var det samme. Av de over 18 år som kom for å gjenforenes var flesteparten kvinner. Over ni av ti av de voksne polske statsborgerne som kom til Norge gjennom familiegjenforening i perioden etter 2004 var kvinner.

På grunn av innføringen av registreringsordningen i 2009 mangler vi i stor grad informasjon om hvem disse familieinnvandrerne har kommet til, særlig ut over på 2010-tallet. Basert på alders- og kjønnsfordelingen blant familieinnvandrerne i denne perioden er det likevel nærliggende å anta at det meste av familieinnvandringen fra disse landene har bestått av ektefeller/samboere til mannlige arbeidsinnvandrere som har kommet med eventuelle felles barn for å gjenforenes med arbeidsinnvandrerens. Som vi skal se i kapittel 4, som omhandler integreringen av familieinnvandrere, er mange av familieinnvandrerne fra Polen og Litauen aktive i arbeidslivet ti år etter innvandring. Det er derfor naturlig å tenke seg at en del ikke bare kommer for å gjenforenes med familie, men også for å selv jobbe.

2.8. Familieinnvandring fra tredjeland

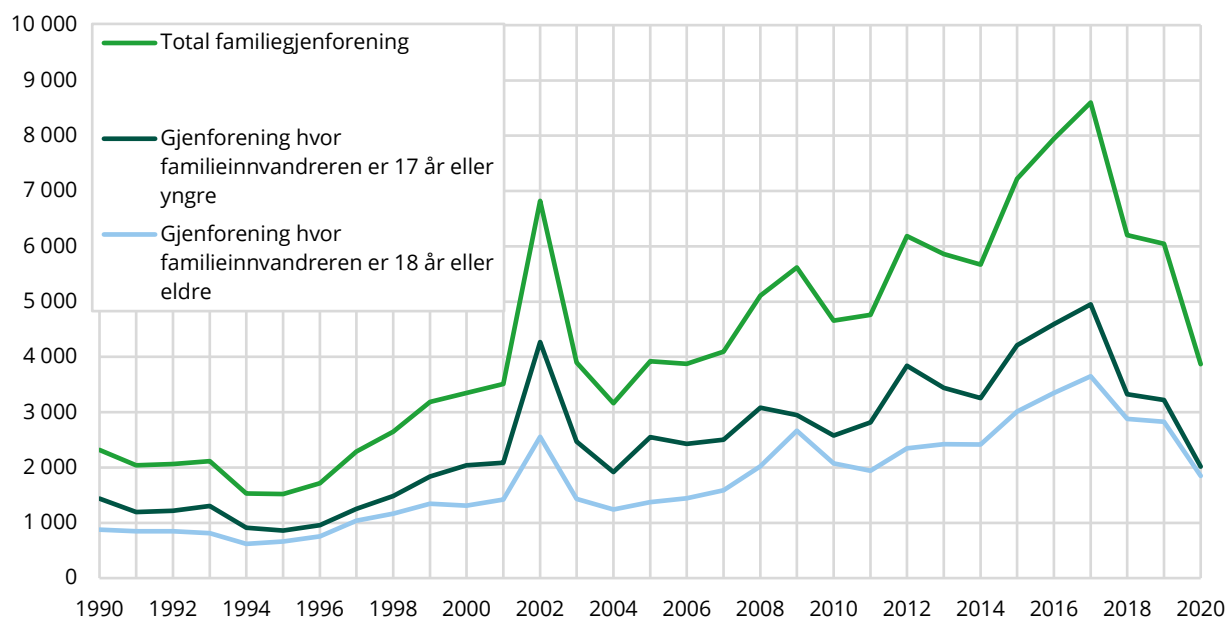
For innvandring fra tredjeland etter statsborgerskap var *familie* den største innvandringsgrunnen i perioden 1990-2020, i motsetning til innvandring fra EØS-området hvor *arbeid* var størst. Arbeid utgjorde bare 9 prosent av innvandringene fra tredjeland. Familie, derimot, stod for 44 prosent (227 300) av de 519 300 innvandringene fra tredjeland, mens *flukt* var den nest største innvandringsgrunnen med 33 prosent og *utdanning* stod for 13 prosent.

Familiegjenforeninger fra tredjeland

Av familieinnvandringene fra tredjeland, var 58 prosent gjenforeninger. Vi skal nå se nærmere på hvordan antallet familiegjenforente har variert fra 1990 til 2020 etter familieinnvandrers alder. Vi skiller mellom barn og voksne, dvs. om innvandreren er 17 år eller yngre eller har fylt 18 år. Det har i alle år siden 1990 kommet noen flere barn enn voksne, men variasjonen i innvandring mellom disse to gruppene har gått i samme retning. Dette viser at det ikke er slik at voksne kommer først, deretter barn. Barn og voksne familieinnvandrere kommer stort sett samtidig fordi det er ektefeller og barn som kommer sammen.

Antall familiegjenforeninger uansett alder økte de fleste årene fra 1997 til 2017. I 1990 kom det 2 300 og antallet sank noe de første årene etter dette før det begynte å ta seg opp igjen i 1997. Det høyeste antallet var i 2017 hvor det kom 8 600 på familiegjenforening fra land utenfor EØS-området. I 2018 så var det en nedgang før det stabiliserte seg i 2019. Ser vi bort i fra toppåret 2002, da UDI behandlet en stor del søknader om familieinnvandring som hadde kommet inn i løpet av årene før (se kapittel 2.1), økte antallet familiegjenforeninger mer enn i tiden før fra 2007 til 2012, for deretter å synke fra 2017. Når antallet familiegjenforeninger økte før 2017, og da særlig i tiden etter EU-utvidelsene i 2004 og 2007, skyldes dette som nevnt de mange arbeidsinnvandrerne som kom til Norge. Mange av dem hadde familier som etter hvert har blitt gjenforent i Norge.

I perioden 1990-2020 var 58 prosent av de 227 300 familieinnvandrerne fra tredjeland personer som kom for å gjenforenes med familie. 77 000 barn og 54 800 voksne ble gjenforent med familie i Norge. Blant dem under 18 år er det jevn kjønnsbalanse, noe som er naturlig, ettersom disse er barn av innvandrere som har eller får opphold i Norge. Blant voksne familiegjenforente, er flertallet kvinner. Dette er stort sett ektefeller som gjenforenes med ektemenn som har reist i forveien. Menn er oftere enn kvinner «pionerer» som eventuelt får ektefelle eller familie etter, både når det dreier seg om flyktninger og arbeidsinnvandrere.

Figur 2.10 Antall familiegjennforeninger med innvandrere fra tredjeland etter innvanderens alder. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Familieetableringer fra tredjeland

Vi har sett på familiegjennforening, men 42 prosent av de 227 300 familieinnvanderne fra tredjeland kom for å etablere familie i Norge. Familieetablering forstås som et nytt ekteskap/partnerskap der den ene parten ikke er bosatt i Norge, og der han eller hun kan få opphold for å inngå ekteskap /partnerskap med den som har opphold i Norge. Vi ser her på hvem disse familieetablererne er med hensyn til kjønn og hvem de etablerer familie med.

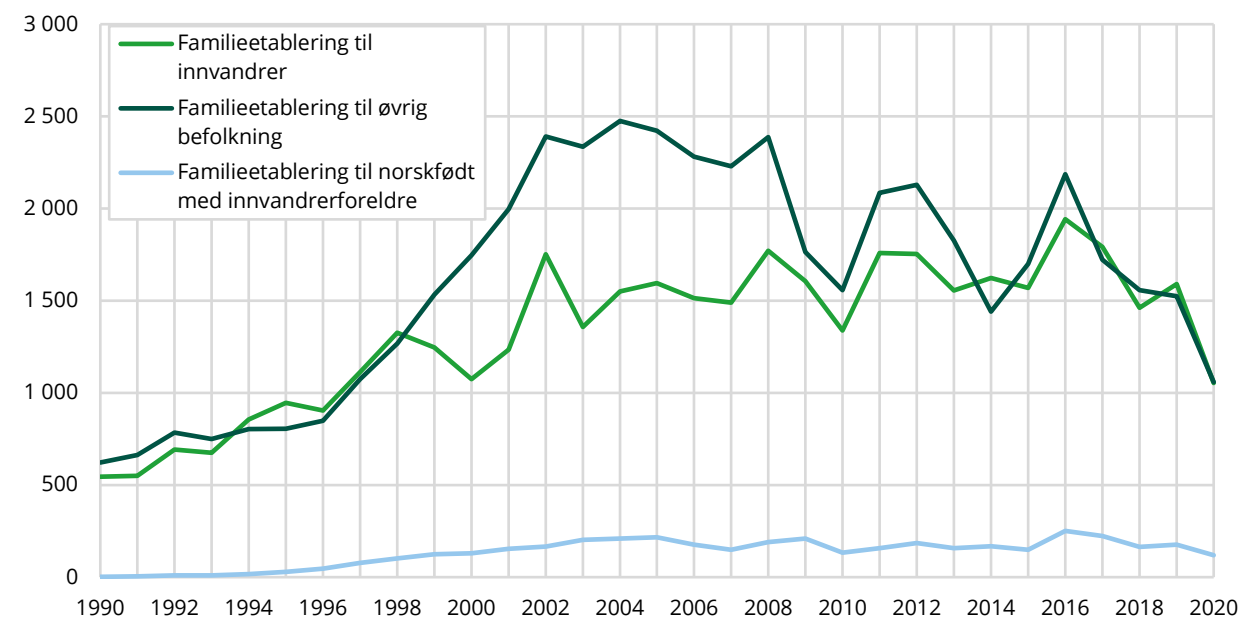
Vi har i figur 2.11 skilt mellom dem som etablerer seg med en innvandrere, med en norskfødt med innvandrereforeldre og med en i den øvrige befolkningen. I perioden fra 1990 til 2020 har det totalt sett vært færre som etablerer seg med en innvandrere enn med en i den øvrige befolkningen. Totalt var 43 prosent av alle familieetableringene fra tredjeland hvor referansepersonen var innvandrere (41 200 innvandringer) og 52 prosent var en i den øvrige befolkningen (50 000 innvandringer). I de fleste årene i tidsrommet 1998-2017 var det flere familieetableringer til personer i den øvrige befolkningen, men fra 2017 har det vært omtrent samme antall etableringer til begge kategorier.

I perioden kom det 4 100 personer for å etablere familie med en norskfødt med innvandrereforeldre (4 prosent av alle etableringer). Økningen i antall etableringer hvor referansepersonen er norskfødt med innvandrereforeldre har vært liten til tross for at antallet voksne, ugifte i denne kategorien har økt mye i samme periode. I de tre første årene på 1990-tallet kom det under 10 personer årlig for å etablere familie med norskfødte med innvandrereforeldre. Ved slutten av tiåret hadde antallet økt noe (125 i 1999), men i 2019 og 2020 var det fortsatt kun 177 og 119 som fikk opphold på det grunnlaget, se figur 2.11. I samme periode har antallet ugifte norskfødte over 18 år økt betydelig, fra 3 500 ved inngangen til 1998 til nær 36 400 ved inngangen til 2020. Det vil si at det er langt mindre vanlig blant norskfødte med innvandrereforeldre å gifte seg med noen som ikke bor i Norge.

Flere omganger med innskjerpede krav de siste årene, kan ha hatt innvirkning på antall etableringer. Blant annet ble det i 2017 et vilkår for å få oppholdstillatelse for å etablere familie i Norge at begge parter må ha fylt 24 år. Dette gjelder med mindre ekteskapet/samlivet var inngått/etablert før tidspunktet for referansepersonens innreise til Norge, eller partene har inngått ekteskap eller levd i et etablert samliv i Norge mens begge har hatt oppholdstillatelse eller norsk eller nordisk statsborgerskap, etter § 41 i utlendingsloven. Unntak kan gjøres dersom det er åpenbart at

ekteskapet eller samlivet er frivillig (UDI, 2021). Effekten av denne regelendringen har tidligere vært tema for dypdykket i tidligere monitor om familieinnvandring og ekteskapsmønster, se Sandnes og Østby (2015).

Figur 2.11 Antall familieetableringer av innvandrere fra tredjeland etter referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Referansepersonens innvandringsgrunn

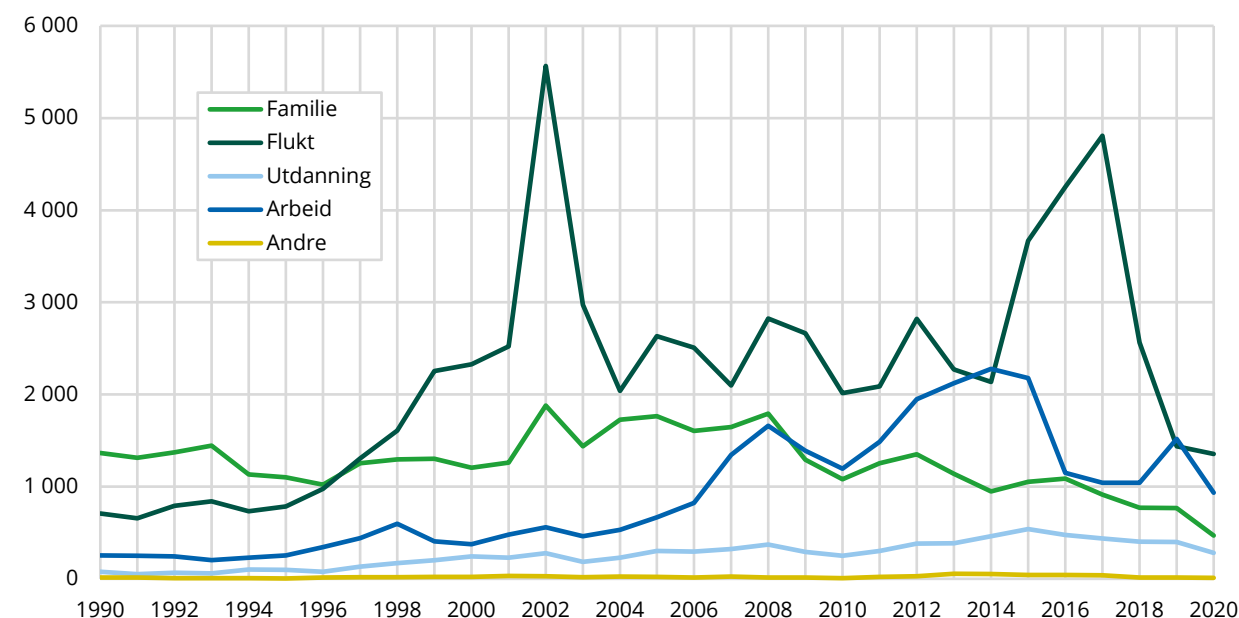
Figur 2.12 viser familieinnvandring fra tredjeland etter referansepersonens første registrerte innvandringsgrunn. Vi ser her på familieinnvandring kun til innvandrere etter hvilket oppholdsgrunnlag de har. Her ser vi om familieinnvandrerene gjenforenes eller etableres med en innvandrer som allerede har fått opphold på grunn av flukt, arbeid, utdanning, familie eller annet. Siden 1990 har det vært størst familieinnvandring til flyktninger. Spesielt i perioden fra 2015 til 2017 økte antallet betydelig i forbindelse med at det på dette tidspunktet var mange flyktninger som fikk opphold i Norge. I 2014 kom det 2 100 familieinnvandrere og antallet økte de påfølgende årene, og i 2017 ble det registrert nesten 6000 familieinnvandrere til flyktninger. Deretter er antallet redusert hvert år. Kvinnene var i flertall og i 2017 var det 63 prosent kvinner som familieinnvandret til en flyktning, 3 000 kvinner/jenter og 1 800 menn/gutter. Det store hoppet i antall som kom til flyktninger i 2002, skyldtes administrative forhold i UDI (se kapittel 2.1).

Også antallet som familieinnvandret til arbeidsinnvandrere fra tredjeland har økt. Fra 2004 til 2008 så var det en økning fra 500 til 1 700 familieinnvandrere. Den andre store økningen kom mellom 2010 og 2014, fra 1 200 til 2 300 hvor kvinnene var i flertall i begge periodene. I årene etter har antallet sunket. Mellom 2016 og 2018 var det omtrent 1000 personer som kom som familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere hvert år. Siden 2009 har antallet familieinnvandring til arbeidsinnvandrere vært høyere enn til familieinnvandrere.

Noen kommer gjennom familieinnvandring til personer som tidligere har kommet som familieinnvandrere. Dette er beskrevet i en tidligere rapport i denne serien om familieinnvandring og ekteskapsmønster, se Dzamarija og Sandnes (2016). Dette kan for eksempel være barn som kommer på et senere tidspunkt enn foreldrene, for eksempel er dette vanlig for barn av familieinnvandrere fra Thailand og Russland. Fram til 2008 økte denne typen familieinnvandring noe. I løpet av de siste tolv årene har antallet personer som har kommet som familieinnvandrere til

andre familieinnvandrere variert noe, men trenden vært nedadgående fram til 2020. Etter 2016 gikk antallet ned hvert år fra 1 200 til 470 innvandringer i 2020.

Figur 2.12 Antall familieinnvandring fra tredjeland, etter referansepersonens innvandringsgrunn. Referansepersonen er innvandrer. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

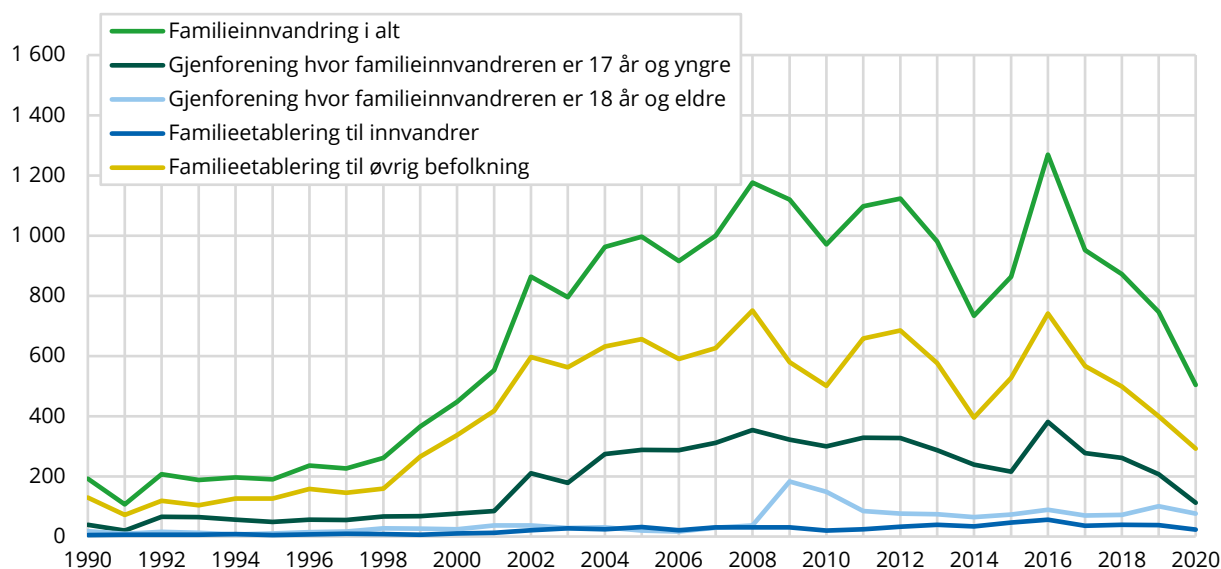
2.9. Familieinnvandrere fra de største tredjelandene

I 2.9 ser vi på hva som kjennetegner familieinnvandringen fra noen enkeltland som det vil være naturlig å sammenligne, siden innvandringen fra enkelte land deler flere likhetstrekk. Dette kan være hvem de kommer til, hva slags innvandringsgrunn referansepersonen har, eller om de kommer for å etablere eller gjenforenes med familie. Et eksempel på dette er familieinnvandringen fra Thailand og Filippinene som deler flere likhetstrekk. Innvandringen fra Thailand er totalt dominert av familieetableringer med personer uten innvandrerbakgrunn og barn som kommer for å gjenforenes med dem.

Thailand

Totalt er det kommet 21 100 thailandske familieinnvandrere, 17 900 kvinner og 3 200 menn, i perioden 1990-2020. 7 400 er familiegjenforente – og de fleste er 17 år eller yngre og barn av kvinner som har innvandret til Norge.

Mens det frem til årtusenskiftet årlig kom rundt 200, økte familieinnvandringen fra Thailand sterkt i perioden 1998-2002, se figur 2.13. Fra og med 2004 og frem til 2013 kom det årlig rundt 1 000 familieinnvandrere fra Thailand. I de aller siste årene har antallet familieinnvandrere fra Thailand variert en del. Etter 2002 har to tredjedeler av familieinnvandrerne fra Thailand vært kvinner som kommer for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn (etablering), mens resten i hovedsak er barn som flytter til Norge sammen med thailandske mødre.

Figur 2.13 Antall familieinnvandring av thailandske statsborgere etter familieinnvandringstype. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

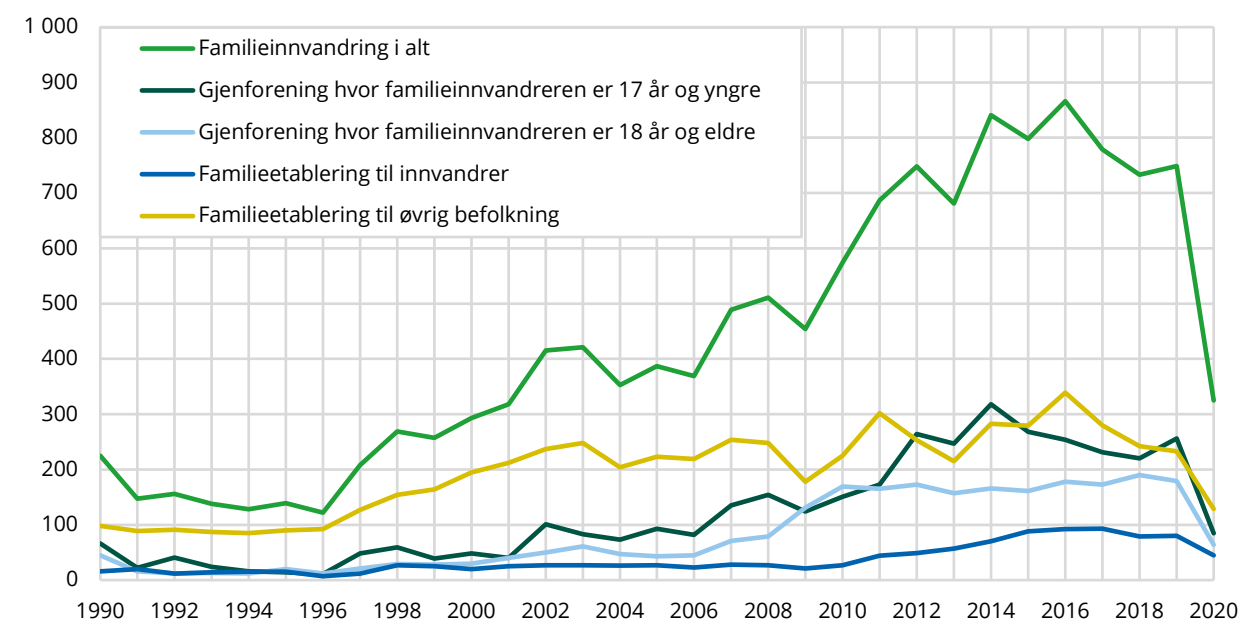
Filippinene

Familieinnvandringen fra Filippinene likner på den fra Thailand hvor den største andelen er kvinner som har kommet for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn og barn som kommer til sine mødre. For familieinnvandrere fra Filippinene faller 72 prosent inn under denne kategorien, mens tilsvarende for de thailandske er 89 prosent. Dette innebærer at for de thailandske familieinnvandrerne er det færre i de andre kategoriene.

En forskjell mellom innvandringen fra Thailand og Filippinene er at det fra Filippinene har vært en viss innvandring til Norge av personer som har vært sjøfolk og tjenestegjort på norske skip (Henriksen, 2007).

Blant filippinske familieinnvandrere er det en større andel voksne personer som kom gjennom familiejenforening. For de thailandske familieinnvandrerne var 7 prosent gjenforeninger hvor familieinnvandrerens hadde fylt 18 år, mens for de filippinske var det 19 prosent. Det var også en større andel filippinere som kom for å gjenforenes med en innvandrer (8 prosent) enn for thailanderne (3 prosent).

I figur 2.14 som viser trenden i familieinnvandring fra Filippinene over tid, ser vi at mellom 2009 og 2014 økte antall familiejenforeninger med barn. Dette kan være et resultat av at antall familieetableringer økte i perioden fra 1996 til 2003. Også antall familiejenforeninger med personer over 18 år økte noen år etter at antall etableringer økte, i perioden 2007-2010. Dette førte til at den totale familieinnvandringen fra Filippinene hadde et oppsving i årene fra 2009 til 2016. Familieinnvandringen fra både Filippinene og Thailand hadde en topp i 2016 og falt i påfølgende år.

Figur 2.14 Antall familieinnvandring av filippinske statsborgere etter familieinnvandringstype. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Somalia

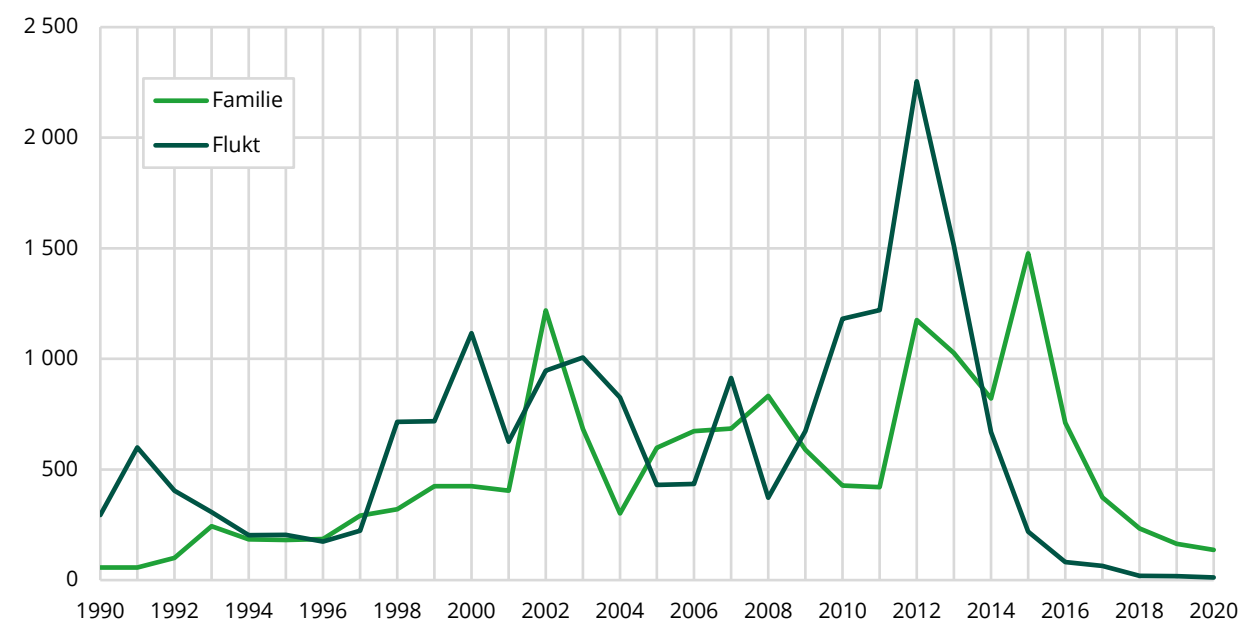
Denne gruppen er den nest største gruppen familieinnvandrere fra tredjeland, etter Thailand, og den tredje største gruppen totalt (se figur 2.7). I løpet av perioden fra 1990 til 2020 har 8 300 kvinner og 7 100 menn innvandret til Norge fra Somalia som familieinnvandrere. Innvandrere fra Somalia er for det meste flyktninger og familieinnvandrere, det vil si familien til dem som har fått opphold i Norge med flukt som innvandringsgrunn.

Som for arbeidsinnvandring og familieinnvandring, er det en nær sammenheng mellom antallet flyktninger som kommer og antallet familieinnvandrere. En økning i antallet ankomne flyktninger etterfølges ofte av en økning i antallet familieinnvandrere i årene etter, i det familiemedlemmer til flyktningene som har kommet til Norge flytter etter. Denne tendensen ser vi tydelig i figur 2.15 hvor den grønne grafen viser antall familieinnvandrere som også øker når antall flyktninger øker (i 2002 tilskrives dog økningen administrative forhold i UDI, se kapittel 2.1). Antallet flyktninger hadde noen toppe som etterfølges av en topp i antall familieinnvandrere. Den første toppen i antall flyktninger var i perioden 1998 til 2000 da 2 600 flyktninger ble bosatt, omtrent like mange som i hele perioden 1990-1997 under ett. En ny topp kom i 2012 da 2 300 somaliske flyktninger ble bosatt i Norge.

Fra 2010 til 2012 fikk mange opphold på grunn av sikkerhetssituasjonen i Mogadishu (UNE, 2021a). Dette kan forklare toppen i antall flyktninger som ble bosatt i Norge i 2012. Men etter 2012 har ingen fått beskyttelse utelukkende på grunn av sikkerhetssituasjonen i hovedstaden Mogadishu, ifølge Utlendingsnemnda.

I 2015 var det en påfølgende topp i familieinnvandring fra Somalia. I de senere årene har imidlertid antallet innvandring fra Somalia grunnet flukt sunket kraftig fra 1 500 i 2013 til under 20 i årene fra 2018 til 2020, se figur 2.15.

Etter årtusenskiftet har årlig i underkant av 100 somaliere kommet til Norge som følge av familieetablering. Siden 2016 har imidlertid tallet sunket. De aller fleste somaliere som har kommet til Norge for å etablere familie i perioden 1990-2020 har kommet til innvandrere.

Figur 2.15 Antall innvandring av somaliske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020

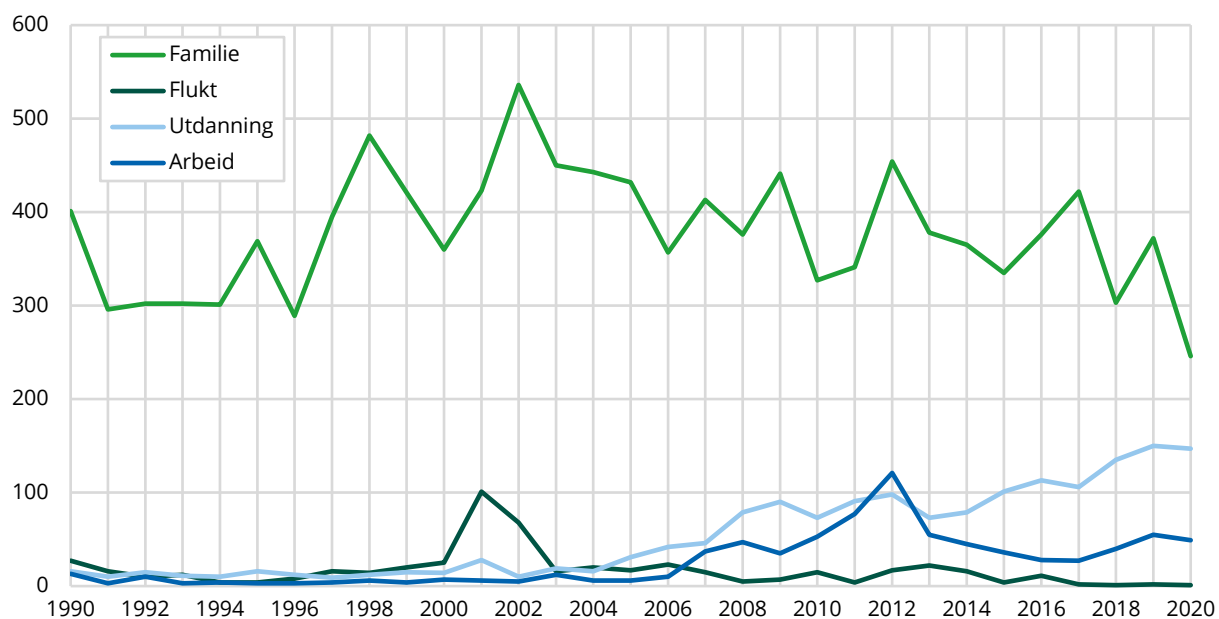
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Pakistan

Pakistanske statsborgere utgjør den sjette største gruppa familieinnvandrere i perioden 1990-2020 etter Polen, Thailand, Somalia, Filippinene og Litauen. Det store flertallet pakistanere som har innvandret etter 1990 har kommet på grunnlag av familie, ikke gjennom arbeid, utdanning eller flukt. Stort sett har det kommet mellom 300 og 500 familieinnvandrere hvert år i 30-årsperioden, og til sammen har det kommet 11 700 i hele perioden. I 2020 kom det imidlertid under 250 familieinnvandrere, det laveste antallet i løpet av disse årene, se figur 2.16, noe som blant annet kan skyldes reiserestriksjonene i forbindelse med korona-pandemien.

I hele perioden har det vært flere pakistanske familieinnvandrere som har kommet for å etablere seg i parforhold (4 100 kvinner og 3 000 menn), enn det har kommet personer for å gjenforenes med familie (2 800 kvinner og 1 900 menn). De fleste familieetableringene er med innvandrere, 2 900 av de 4 100 kvinnene kom for å etablere seg med en innvandrer. Tilsvarende for menn var at 1 600 av de 3 000 som kom for å etablere familie, etablerte seg med innvandrere. Det er altså flere kvinner enn menn som kommer gjennom familieetablering, særlig til innvandrere. Sju av ti av dem som var 18 år eller eldre og kom gjennom gjenforening i perioden, var kvinner.

Det er en generell tendens til at familiegjenforeninger fra Pakistan har holdt seg på om lag samme nivå siden tusenårsskiftet, og det er blitt mindre vanlig at pakistanere innvandrer gjennom å gifte seg med innvandrere som bor i Norge.

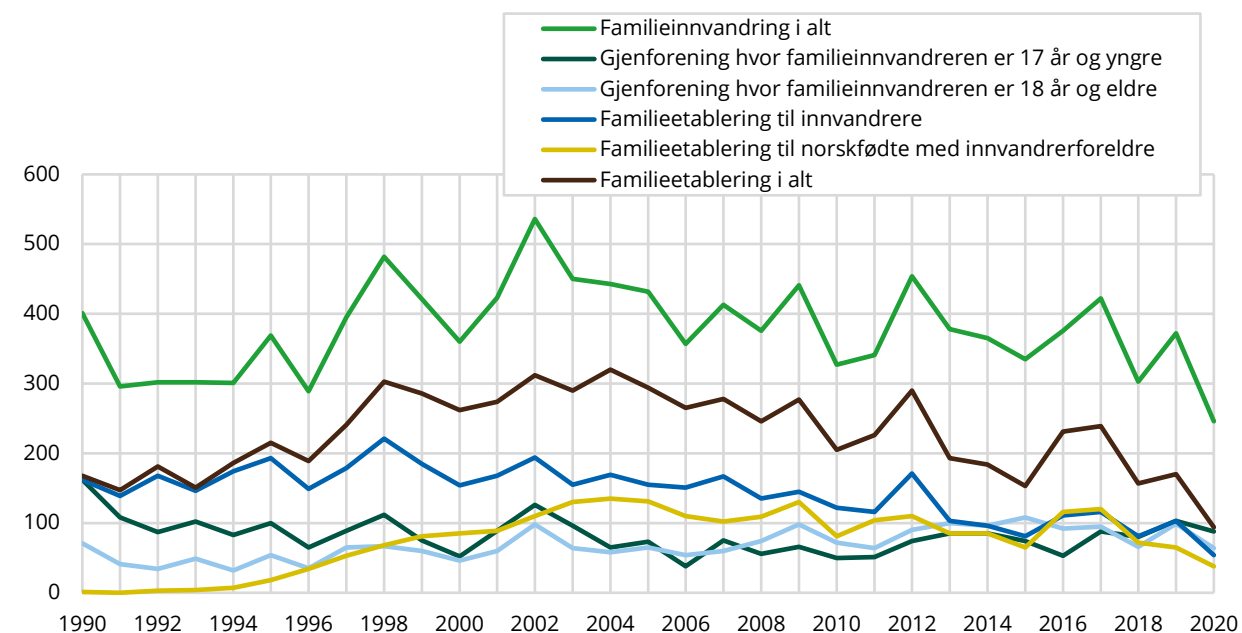
Figur 2.16 Antall innvandring av pakistanske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De fleste arbeidsinnvandrerne fra Pakistan kom i perioden fra slutten av 1960-tallet og frem til midten av 1970-tallet (Brochmann et al., 2010). De første etterkommerne som er født i Norge, er nå i 40-årene og det har over tid blitt flere norskfødte med pakistanske innvandrerforeldre som er blitt voksne. Antallet pakistanske familieetablerere som kom for å gifte seg med norskfødte med innvandrerforeldre, økte fra så godt som ingen tidlig på 1990-tallet, til en topp på rundt 130 årlig i 2003-2005. De siste tre årene har antallet sunket fra 120 i 2017 til 38 i 2020, se figur 2.17.

I dette kapitlet har vi ikke sett på landbakgrunnen til innvandrernes referanseperson, altså den personen familieinnvandreren kommer for å gjenforenes med eller etablere familie med. Men vi vet fra tidligere studier at de aller fleste kom for å etablere familie med en med pakistansk bakgrunn (Daugstad, 2008; Wiik & Holland, 2021).

I overkant av 200 familieinnvandrere fra Pakistan har i perioden 1990-2020 etablert familie med en person i den øvrige befolkningen og det årlige antallet har vært svært lavt.

Figur 2.17 Antall familieinnvandringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020

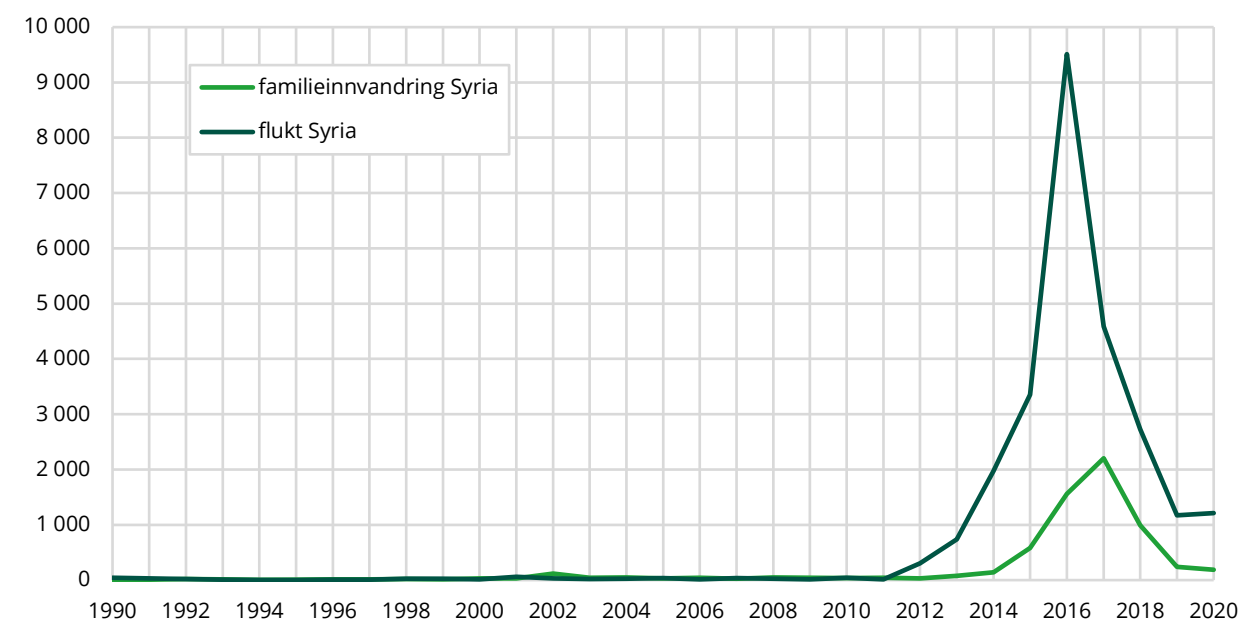
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Syria

De aller fleste innvandrerne fra Syria kom som flyktninger etter at borgerkrigen i Syria brøt ut i 2011. I 2010 var det litt over 1000 personer med innvandrerbakgrunn fra Syria i Norge (Dzamarija, 2018).

Allerede i 2012 så vi at antallet flyktninger begynte å øke og i 2016 kom det 9 500 flyktninger. Også familieinnvandringen tok seg opp og nådde det høyeste antallet i 2017 med 2 200. Totalt har det kommet 6 700 personer til Norge fra Syria som familieinnvandrere, de fleste ankom i årene 2015-2018. Faktisk kom hele 80 prosent av familieinnvandrerne i disse fire årene. De aller fleste har innvandret for å gjenforenes med familiemedlemmer som allerede er i landet, noe som naturligvis må sees i sammenheng med den sterke økningen i antall personer som innvandret til Norge på grunn av flukt etter 2011. De som har kommet som familieinnvandrere fra Syria har, i likhet med somaliske familieinnvandrere, i hovedsak vært familiemedlemmer til flyktninger. Familieetablering utgjorde kun en liten andel av familieinnvandringen i perioden som helhet (7 prosent) og en enda mindre andel (1 prosent) om man bare ser på årene 2015-2018. I perioden før 2015, da det ankom langt færre familieinnvandrere fra Syria (typisk et sted mellom 10 og 50 personer hvert år), utgjorde derimot familieetablering en større del av familieinnvandringen (41 prosent). Det var med andre ord en endring av familieinnvandringen fra Syria i årene 2015-2018, fra et lavt antall ankomne per år, fordelt relativt jevnt på både gjenforeninger og familieetableringer, til et høyt antall ankomne hvorav det store flertallet utgjorde gjenforeninger. I 2019 var det en kraftig nedgang i familieinnvandring fra Syria fra 1 000 i 2018 til mindre enn 250 i 2019, og under 200 i 2020. De siste to årene var det også flere gjenforeninger enn etableringer.

Et flertall av familieinnvandrerne er kvinner og at andelen kvinner er særlig høy blant familieinnvandrerne som er 18 år eller eldre og som har kommet gjennom gjenforening (82 prosent). Blant menn/gutter som var familieinnvandrere fra Syria, er de fleste under 18 år og kom også på gjenforening (77 prosent). Dette tyder, som allerede nevnt i kapittel 2.5, på at vi har å gjøre med et innvandringsmønster der mennene reiser først som «pionerer», og der familieinnvandringen som følger i etterkant i stor grad består av ektefelle og barn som flytter etter.

Figur 2.18 Antall innvandring av syriske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020

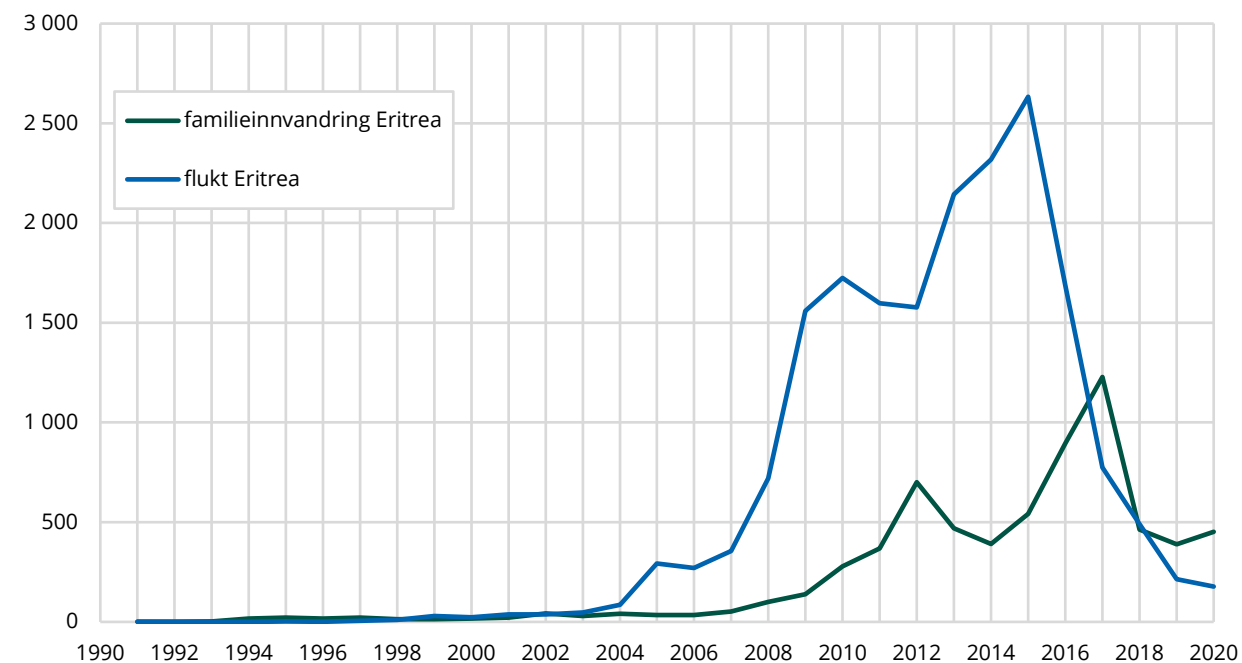
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Eritrea

Fra starten av 1990-tallet og fremover kom det få eller ingen personer til Norge på grunn av flukt fra Eritrea. Siden årtusenskiftet har Eritrea vært det landet i verden som flest har flyktet fra i forhold til innbyggertall. Det er hovedsakelig to årsaker til at mange velger å flykte fra Eritrea. Den første er den obligatoriske militærtjenesten hvor eritreere må tjenestegjøre, i tillegg til omfattende og systematiske menneskerettighetsbrudd (Røsberg & Tronvoll, 2017).

Fra år 2005 begynte tallet å øke før det nådde en topp i 2015 med 2 600 personer som kom til Norge med innvandringsgrunn flukt. Etter 2015 har antallet blitt vesentlig redusert, i 2019 var det i overkant av 200 personer fra Eritrea som kom til Norge på grunn av flukt.

I likhet med de som kommer på bakgrunn av flukt fra andre land, ser vi at familieinnvandringen fra Eritrea også øker med et etterslep på noen år. Som vi har nevnt tidligere skyldes dette at familieinnvandrerne ofte kommer til Norge noen år etter at referansepersonen har kommet til Norge. Fra 2006 og fremover kommer det flere familieinnvandrere fra Eritrea for hvert år, og i 2012 kommer det 700 personer, omtrent dobbelt så mange som året før. I de to neste årene kommer det færre, før tallene igjen øker fra 2014 og man får en foreløpig topp i 2017 med 1 200 personer. De siste årene har tallene blitt redusert og ligger på mellom 400-500 familieinnvandrere fra hvert år, også i 2020.

Figur 2.19 Antall innvandringer av eritreiske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020

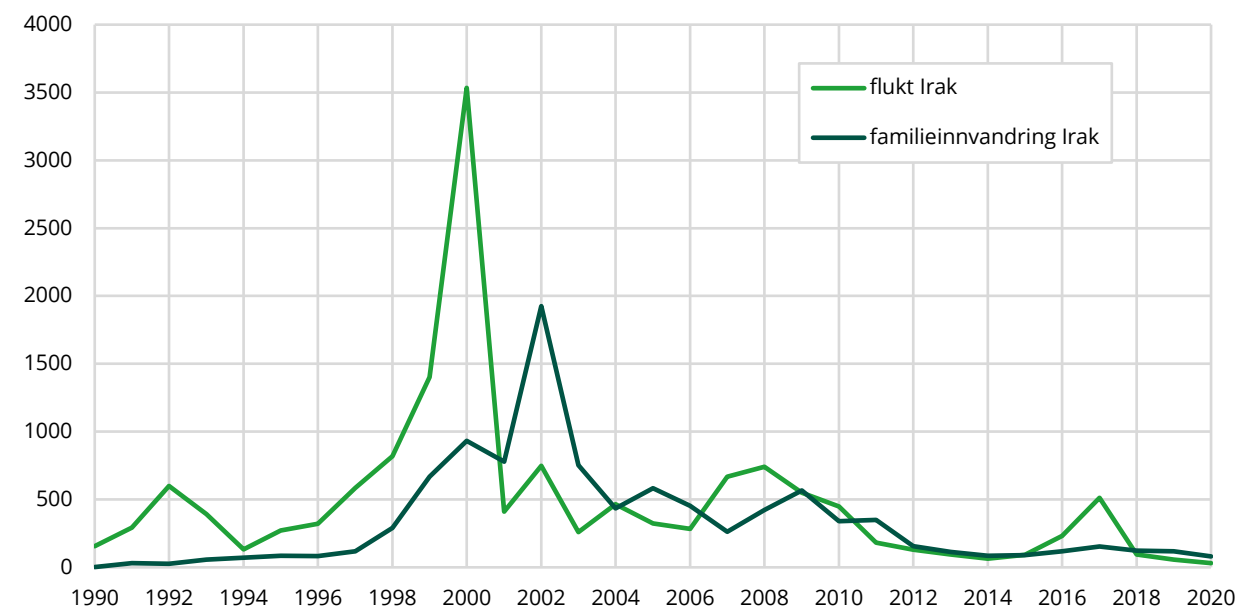
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Irak

Det har kommet flyktninger fra Irak til Norge siden starten på 1990-tallet, men antallet økte mot slutten av 1990-tallet og nådde en topp i år 2000 med 3 500 som innvandret til Norge på grunn av flukt. Årsaker til dette er blant annet forfølgelse av folkegrupper, som blant annet sjiamuslimer og kurdere (Ordemann, 2016). Fra 1999 fikk mange flyktninger fra Irak først en midlertidig oppholdstillatelse uten rett til familiegjennforening (MUF) som senere ble omgjort til en generell oppholdstillatelse (Henriksen, 2007). Mange flyktninger utvandret også fra Norge.

I 2003 startet Irak-krigen, men i årene etter var det færre som ble bosatt i Norge på grunn av flukt enn i både 1998, 1999 og i år 2000.

Familieinnvandringen fra Irak var lav frem til slutten av 1990-tallet, før antallet økte i årene etter at mange hadde kommet som flyktninger. I 1998 kom det 300 familieinnvandrere, mens tallet to år senere var 900. Fra 2009 har antallet familieinnvandring til Norge gått ned fra 560 til 120 og 80 i henholdsvis 2019 og 2020.

Figur 2.20 Antall innvandringer av irakiske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

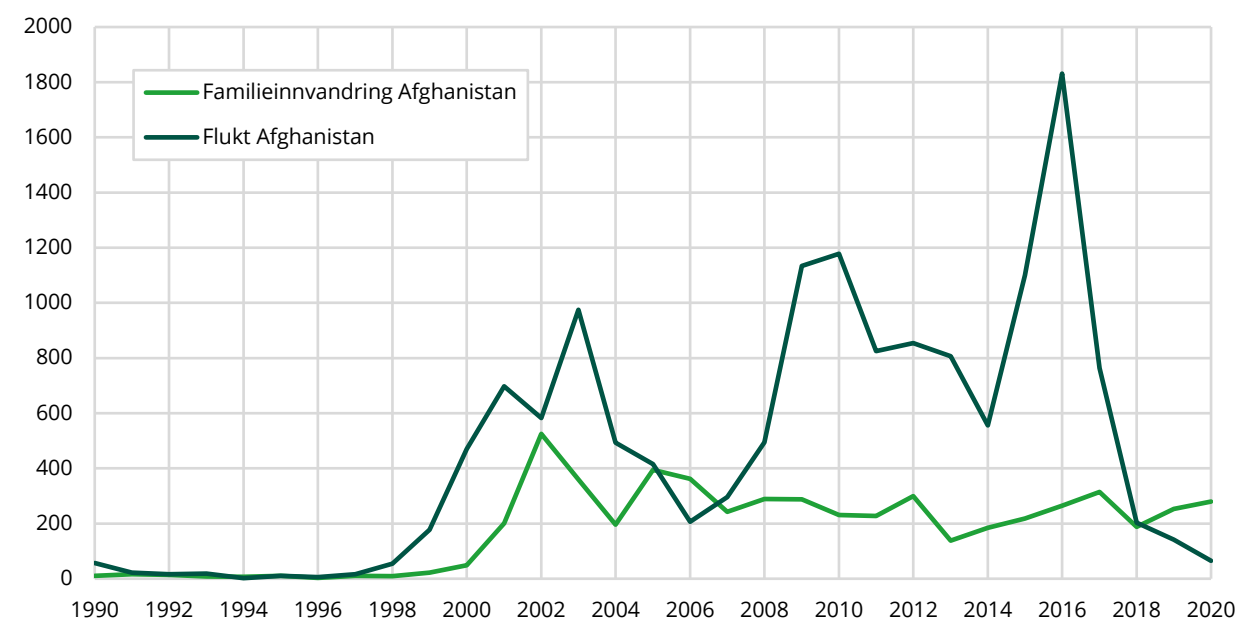
Afghanistan

På slutten av 1990-tallet var det en økning i antallet afghanere som kom til Norge på grunn av flukt. Fra midten til slutten av 1990-tallet hadde Taliban gradvis overtatt makten i Afghanistan med unntak av noen få provinser (Johannessen & Stenersen, 2021). I 2001 begynte krigen i Afghanistan som ble avsluttet i 2021. I 1998, samme året som Taliban hadde overtatt makten i store deler av landet, økte antallet som kom til Norge på grunn av flukt hvert år fra 50 til nærmere 1000 personer i 2003. I årene etter sank antallet, før det igjen økte fra 2006 til 2010. I sistnevnte år kom 1 200 personer til Norge på grunn av flukt. I årene etter fulgte en nedgang før det i 2016 var 1 800 personer fra Afghanistan som ble bosatt i Norge på grunn av flukt.

Etter dette har antallet sunket og i 2019 var antallet 140. Afghanistan er også det landet hvor flest enslige mindreårige asylsøkere har kommet fra og dette var den største gruppen enslige mindreårige asylsøkere som var bosatt i Norge ved inngangen til 2020 (Kirkeberg & Lunde, 2021). I all hovedsak er det gutter som har kommet som enslige mindreårige asylsøkere. Ifølge Utlendingsnemnda oppgir flere av de som søker om asyl fra Afghanistan frykt for Taliban, private konflikter med familie og andre, samt konvertering til kristendommen som årsak (UNE, 2021b).

Familieinnvandringen fra Afghanistan økte fra slutten av 1990-tallet og i årene fremover. Under den første tilstrømmingen av afghanske flyktninger økte familieinnvandringen med noen års etterskudd, slik som vi har beskrevet også gjelder generelt for familieinnvandring til flyktninger. Men for Afghanistan har antallet familieinnvandring holdt seg relativt stabilt. Det er ingen stor økning av familieinnvandrere i årene etter det har kommet mange flyktninger, som i 2010 og i 2016. Mellom 2010 og 2020 har det innvandret mellom 200-300 familieinnvandrere årlig med unntak av 2013 da det innvandret under 200 personer. På dette området skiller derfor Afghanistan seg fra andre land hvor det har kommet mange flyktninger til Norge.

En mulig årsak til at man ikke ser noen stor økning av familieinnvandrere i årene etter at mange har kommet på grunn av flukt kan være antallet mindreårige asylsøkere som har kommet. Som nevnt er Afghanistan det landet hvor flest enslige mindreårige asylsøkere har kommet fra og den største gruppen enslige mindreårige asylsøkere i Norge. Blant alle enslige mindreårige asylsøkere fra Afghanistan som har kommet til Norge mellom 1996-2019 og som var bosatt ved inngangen til 2019, har 9 av 10 ikke hatt noen familieinnvandrede til seg.

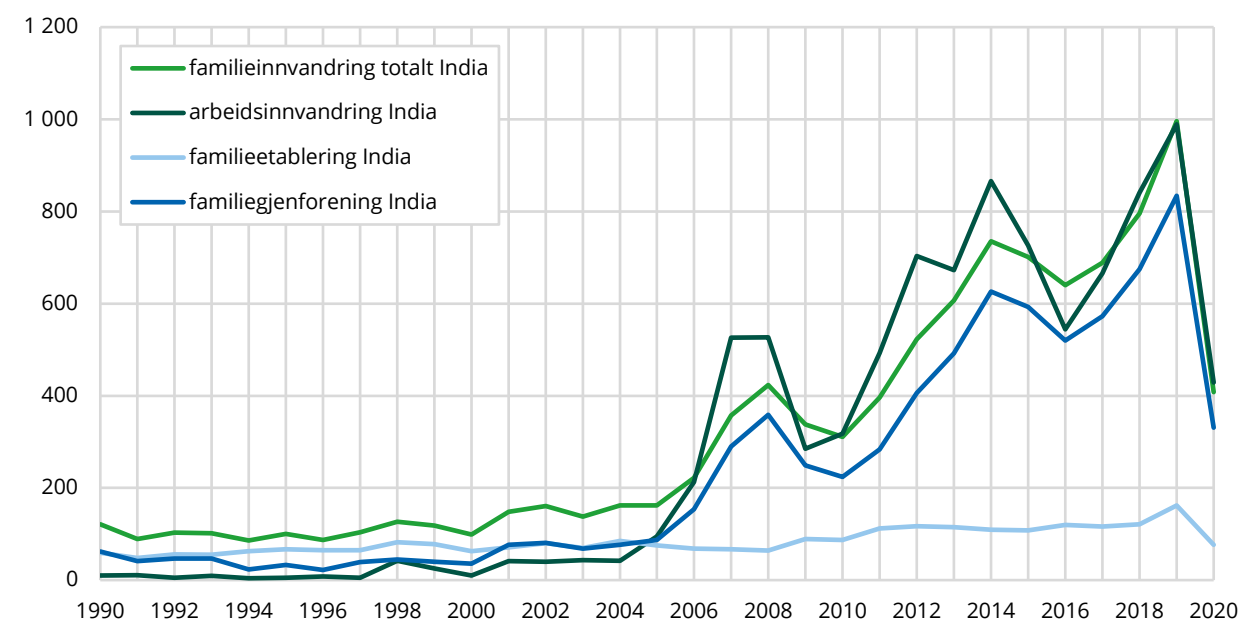
Figur 2.21 Antall innvandringer av afghanske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

India

Av innvandrere som kommer fra land som ikke er med i EØS, er arbeidsinnvandrere fra India den største gruppen arbeidsinnvandrere. Figur 2.22 viser at etter 2004, og med unntak av årene rundt finanskrisen, økte arbeidsinnvandringen markant fra om lag 50 i 2004 til om lag 1 000 i 2019. Som vi har påpekt tidligere, er familieinnvandring ofte et resultat av annen innvandring, i dette tilfellet arbeidsinnvandring. Vi ser at familieinnvandringen fra India begynte å øke året etter arbeidsinnvandringen. Etter 2005 var det en økning i den totale familieinnvandringen fra om lag 160 i 2005 til 1 000 i 2019. For øvrig følger familieinnvandringen det samme mønsteret som arbeidsinnvandringen. De to kurvene har de samme svingningene. Det er familiegjennomføringen som øker i takt med arbeidsinnvandringen mens familieetableringen er mer stabil med et lavere antall for hvert år.

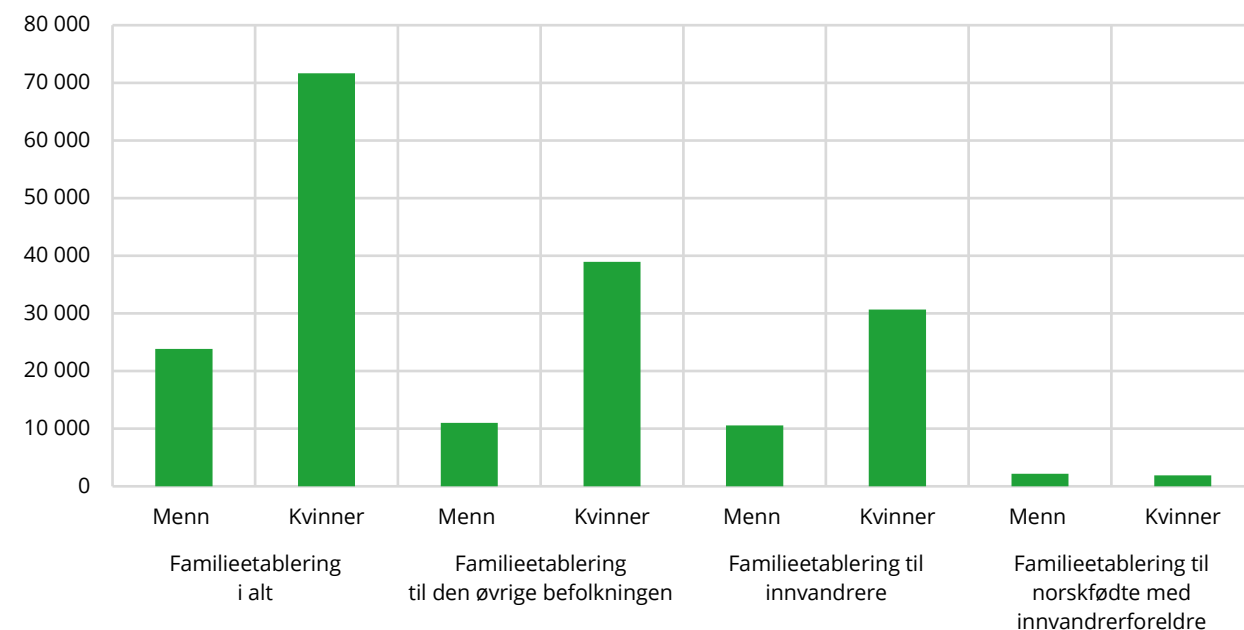
Fra 1990 til 2006 lå den årlige familieinnvandringen høyere enn den årlige arbeidsinnvandringen og frem til 2001 var det i de fleste årene flere familieetableringer enn -gjennomføringer. I årene 2001 til 2005 kom det omtrent like mange for å etablere familie som det kom innvandrere for å gjennomføres med familie. Når flere kom fra India til Norge for å arbeide, fikk også mange av dem familiene sine hit. I 2019, det året det kom flest, kom det 800 familiemedlemmer, stort sett kvinner og barn.

Figur 2.22 Antall innvandringer av indiske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.10. Hvem kommer familieetablererne fra tredjeland til?

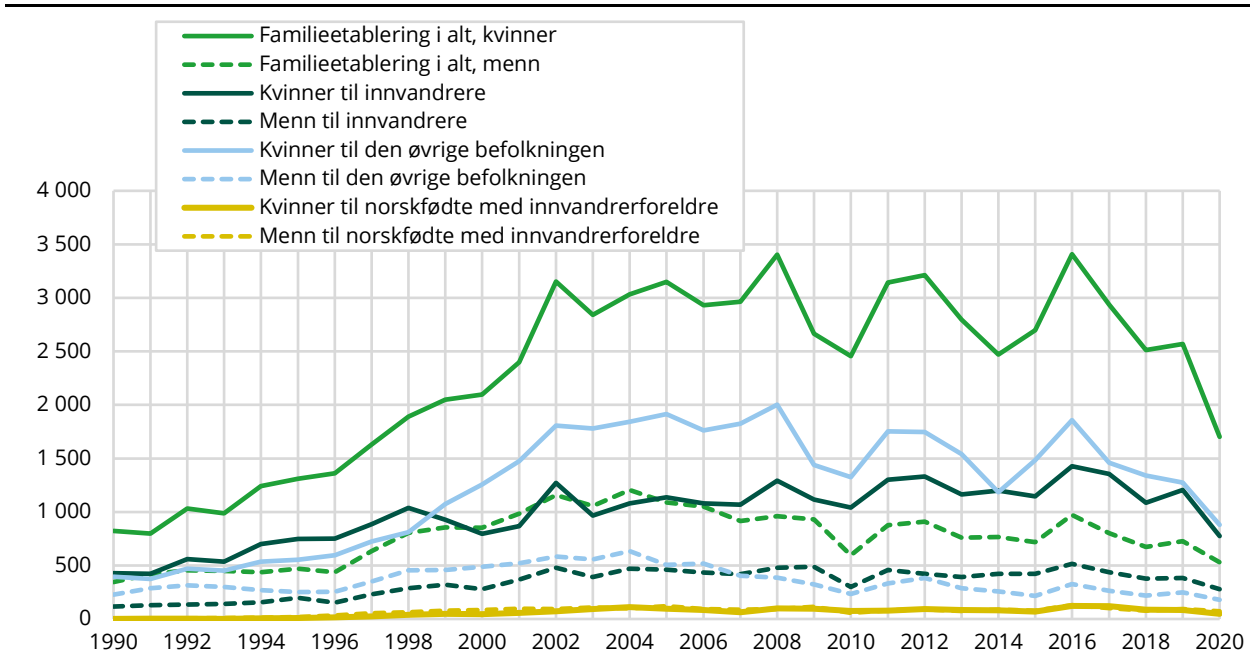
I de forrige avsnittene så vi på generelle trender for familieinnvandring, og hvem familieinnvandrerne var. I dette delkapittelet ser vi på familieetableringer fra tredjeland og hvem de som kommer for å etablere familie, etablerer par med, det vil si hvem referansepersonen deres er. Vi ser at kvinner utgjør flertallet av familieetablererne med thailandsk, filippinsk, somalisk og pakistansk statsborgerskap. Blant innvandrergruppene i Norge skiller tyrkiske familieinnvandrere seg ut med at det i perioden 1990-2020 kom flere menn enn kvinner gjennom familieetablering, og mennene som kommer etablerer par med kvinner uten innvandrerbakgrunn. Figur 2.23 viser antall familieetableringer i løpet av perioden 1990-2020, og hvem familieetablererne har etablert par med. Totalt kom det tre ganger så mange kvinner (71 700) for å etablere familie som menn (23 800). Det kom flest kvinner både til innvandrere og til den øvrige befolkningen. Nærmere 40 000 kvinner har kommet for å etablere familie med noen i den øvrige befolkningen, mens antallet menn som har kommet er 11 000. Det kom litt flere menn (2 200) til norskfødte med innvandrerforeldre enn kvinner (1 900). På grunn av at norskfødte med innvandrerforeldre er en ung gruppe, er det først etter 2002 at det kom mer enn 200 personer i året for å etablere familie med en norskfødt mann eller kvinne.

Figur 2.23 Antall familieetableringer fra tredjeland etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og innvanderers kjønn. 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på utviklingen fra 1990 til 2020, har det kommet mellom 800 og 3 400 kvinner, og mellom 300 og 1 200 menn som familieetablerere årlig, se figur 2.24. I 2016 var det en midlertidig økning i familieetableringer for alle innvandringskategoriene. Antall kvinner som kom for å etablere familie i Norge økte frem til 2002. Etter dette har antallet variert litt fra år til år, rundt det nivået som ble registrert i 2002. I 2016 var det 3 400 kvinner fra tredjeland som kom for å etablere familie med en person bosatt i Norge, mens det i de to påfølgende årene var en nedgang til 2 500. Det har også vært færre menn som har innvandret for å etablere familie siden 2004, med et unntak av i 2016 da det midlertidig tok seg opp. Vi må tilbake til 2009 for å finne like mange som i 2016. Antallet kvinner som kommer for å etablere familie med innvandrere har økt det meste av perioden, men har hatt en nedgang etter 2016. Antallet menn som kommer til innvandrere har vært mer stabilt, men på et lavere nivå. Siden 2004 har antallet menn som kommer til den øvrige befolkningen gått jevnt nedover.

Kurven for kvinner som kommer til den øvrige befolkningen viser en økning frem til 2005 og nådde en topp i 2008 hvor 2000 kvinner innvandret til noen i den øvrige befolkningen. Etter dette har tallene variert. Den siste toppen var i 2016 da det kom 1 900 kvinner for å etablere familie med menn uten innvandrerbakgrunn. I 2020 var antallet redusert til under 900. I 2020 kom det henholdsvis 1 700 kvinnelige familieetablerere og om lag 350 mannlige familieetablerere fra tredjeland. Det kom til sammen rundt 39 000 kvinner for å gifte seg med menn i den øvrige befolkningen i perioden 1990-2020, mens 11 000 menn har kommet for å gifte seg med kvinner i den øvrige befolkningen i samme periode.

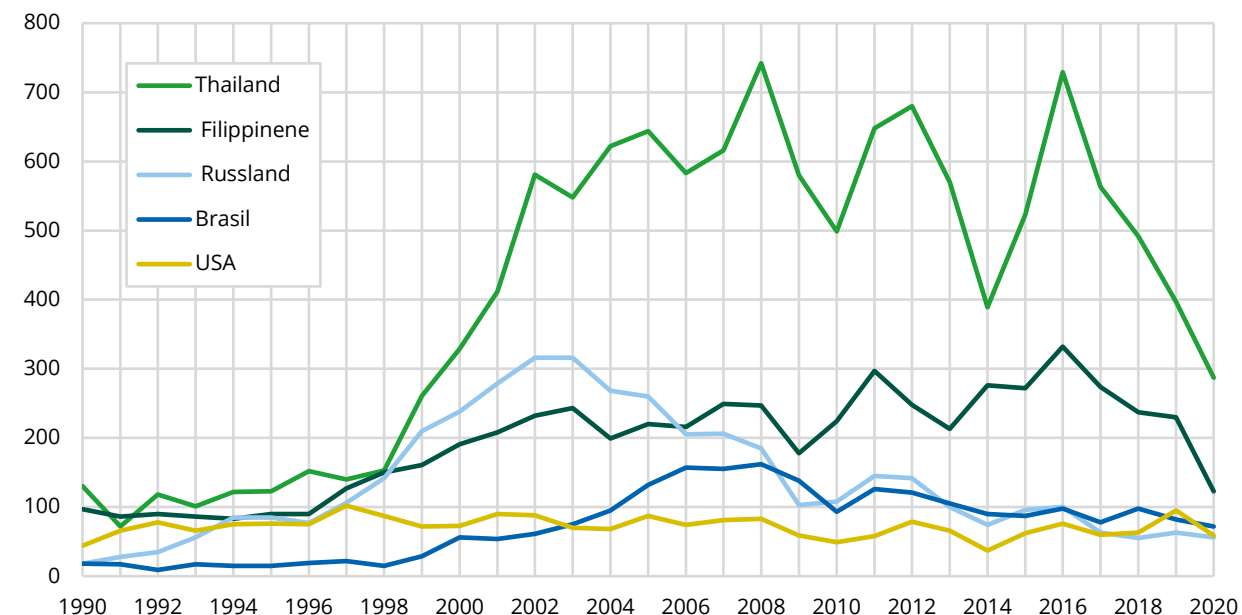
Figur 2.24 Antall familieetableringer fra tredjeland etter familieetablerers kjønn og referansepersonens innvandringsbakgrunn, 1990-2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.11. Familieetablering fra tredjeland med personer i den øvrige befolkningen

Det var også færre familieetableringer med personer uten innvandrerbakgrunn i 2020 enn året før, spesielt har det blitt mange færre kvinner fra Thailand og Filippinene. Helt siden 2016 har det vært færre etableringer med thailandske og filippinske kvinner, selv om antallet etableringer med filippinske kvinner ikke gikk mye ned i 2019. Av de andre større gruppene av kvinner som etablerer seg med menn uten innvandrerbakgrunn, er kvinner fra Russland, Brasil og USA. I perioden fra 1990 kom det totalt 27 500 fra de fem største landene. Som figur 2.25 viser, er det særlig etter tusenårsskiftet at kvinner fra Thailand har vært den desidert største gruppen. Kvinner fra Filippinene utgjør den nest største gruppen etter at antallet russiske kvinner begynte å gå ned. Antallet filippinere som har kommet for å etablere seg med menn i Norge holdt seg relativt konstant inntil 2019, mens antall kvinner fra Russland har gått ned siden 2003. Fram til da kom det stadig flere herfra, og i 2002 og 2003 kom det over 300 russiske kvinner årlig. Fra 1990-2020 har det kommet 6 000 filippinske kvinner for å etablere familie med menn uten innvandrerbakgrunn, og det er kun gruppen av thailandske kvinner som er større med 12 800.

Figur 2.25 Antall familieetableringer til menn uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvandrers statsborgerskap. Fem største grupper. 1990-2020

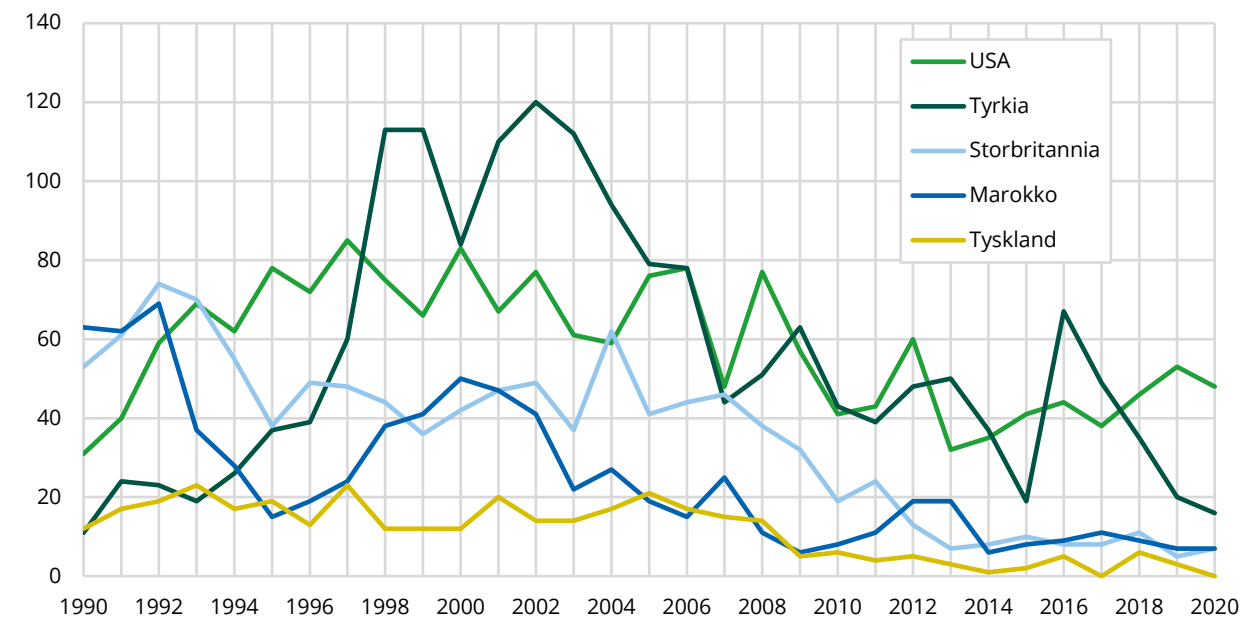

Det er langt mer vanlig at det kommer utenlandske ektefeller for å etablere familie med menn uten innvandrerbakgrunn, enn at det kommer utenlandske ektefelles for å etablere familie med kvinner uten innvandrerbakgrunn. I perioden 1990-2020 kom det mange flere kvinner (44 400) enn menn (14 000). Det er flest ekteskapsinnvandrere fra USA, Tyrkia og Storbritannia til kvinner uten innvandrerbakgrunn, og flest ekteskapsinnvandrere fra Thailand, Filippinene og Russland til menn uten innvandrerbakgrunn.

Ser vi igjen på Tyrkia har etablering mellom tyrkiske menn og kvinner uten innvandrerbakgrunn blitt mindre vanlig etter årtusenskiftet, da det årlig kom omkring 100 tyrkiske menn for å inngå slike ekteskap. Antallet varierer mye fra år til år, i de siste ni årene har det bare vært ett år (2016) med flere enn 50. Det kan se ut til at familieetablering med menn fra Tyrkia generelt sett er blitt mindre vanlig.

Familieetablering mellom menn fra USA og kvinner uten innvandrerbakgrunn har variert noe fra år til år, men har vært langt mer stabilt enn tilfellet for tyrkiske menn.

Figur 2.26 Antall familieetableringer til kvinner uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvandrers statsborgerskap. Fem største grupper. 1990-2020

3. Ekteskapsmønster og samboerskap blant norskfødte med innvandrereforeldre

Det er noe mer vanlig å være gift blant norskfødte med innvandrereforeldre enn blant dem uten innvandrerbakgrunn, men andelen som er gift i visse aldersgrupper er vesentlig redusert siden år 2000, samtidig som det stadig blir flere norskfødte med innvandrereforeldre i gifteklar alder. Det er stor variasjon mellom gruppene etter landbakgrunn og kjønn, men trenden for alle gruppene vi ser på er at det blir stadig færre som er gift. Blant norskfødte med innvandrereforeldre som er samboere med felles barn er det en mindre andel som er samboere med noen som har samme landbakgrunn sammenlignet med de som er gift og bor med barn. Blant de som er samboere med felles barn er det også en større andel som er samboere med noen fra øvrig befolkning. For de som er gift og bor med barn er det stor variasjon mellom gruppene etter landbakgrunn om ektefellen har samme eller ulik landbakgrunn eller om samboeren er innvandrer, norskfødt med innvandrereforeldre eller uten innvandrerbakgrunn.

3.1. Norskfødte med innvandrereforeldre

Norskfødte med innvandrereforeldre utgjorde 197 900 personer ved inngangen til 2021. Dette tilsvarer 3,7 prosent av Norges befolkning. Tre av fire er under 18 år, og blant de som er 18 år og eldre er det mange som akkurat har fylt 18 år eller som er i tjueårene. 14 prosent av norskfødte med innvandrereforeldre er mellom 20 og 29 år. Kun 9 prosent er 30 år og eldre. Det er derfor en ung gruppe det er snakk om.

Den største gruppen er norskfødte med innvandrereforeldre som har pakistansk landbakgrunn. I denne gruppen er 6 av 10 over 18 år, men dette er også en gruppe hvor foreldrene har lang botid i Norge. For eksempel har kun 15 prosent av norskfødte med innvandrereforeldre med somalisk landbakgrunn fylt 18 år, og for de med polsk landbakgrunn er tallet 5 prosent. Dette er henholdsvis den nest største og tredje største gruppen av norskfødte med innvandrereforeldre.

Når vi skal se på parstatus og ekteskapsmønsteret til norskfødte med innvandrereforeldre blir utvalget av landbakgrunner vi kan se på begrenset av gruppens alderssammensetning. Innvandrere i Norge med lang botid har i større grad voksne barn i en alder hvor det å gifte seg er aktuelt.

De største gruppene med norskfødte med innvandrereforeldre som er over myndighetsalder reflekterer i stor grad innvandringen til Norge fra 1970-tallet og fram til begynnelsen av 1990-tallet. I løpet av denne perioden kom det arbeidsinnvandrere fra flere land til Norge, blant annet Pakistan, India, Jugoslavia, Tyrkia, og Marokko, frem til Stortinget i 1975 vedtok en innvandringsstopp, primært rettet mot ufaglært arbeidskraft (Brochmann et al., 2010).

Flyktninger var ikke omfattet av innvandringsstoppen og fra slutten av 1970-tallet kom det flyktninger fra blant annet Vietnam, og fra midten av 1980-tallet fra Sri Lanka. Se Brochmann et al. (2010) og Kjelstadli (2003) for en nærmere gjennomgang av utviklingstrekkene ved innvandringen til Norge.

Størrelsen på gruppene av de norskfødte med innvandrereforeldre er allikevel ikke bare et resultat av innvandringen tilbake i tid. Også partnervalg blant innvandrere spiller en rolle. Barn av innvandrere og personer i den øvrige befolkningen vil ikke ha status som norskfødte med innvandrereforeldre ettersom ikke begge foreldrene er innvandrere. Dette gjør at valget av partner blant innvandrere har en betydning for innvandringskategorien deres barn får. Tidligere rapporter har vist at partnervalg varierer en god del mellom forskjellige innvandrergreper (se bla Daugstad (2008)) og noen velger i større grad en partner med samme landbakgrunn som seg selv (Molstad & Steinkellner, 2020).

Den store arbeidsinnvandringen til Norge etter EØS-utvidelsen i 2004 har også medført at det er mange norskfødte med innvandrerforeldre fra de nye medlemslandene, men disse er fortsatt unge. Men over tid blir det stadig flere norskfødte med innvandrerforeldre som blir voksne og vi kan se på deres ekteskapsmønster.

Blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia, Marokko og Sri Lanka finner vi store nok grupper til at vi kan si noe om deres ekteskapsmønster og fortsette tidsseriene fra tidligere familiemonitorer.

Tabell 3.1 Norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn og alder. 25 største grupper. 1.1.2021

	I alt	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-69 år	70 år og eldre
Norskfødte med innvandrerforeldre i alt	197 848	101 200	50 882	27 765	11 371	5 578	1 052
Pakistan	17 885	3 491	4 451	4 769	3 705	1 469	0
Somalia	15 191	8 668	4 925	1 511	82	5	0
Polen	15 184	12 042	2 418	321	278	115	10
Irak	11 406	5 412	4 962	992	35	5	0
Vietnam	9 438	1 906	2 976	3 122	1 326	108	0
Tyrkia	7 386	1 777	2 275	2 064	1 041	229	0
Litauen	7 242	6 566	669	7	0	0	0
Eritrea	6 690	5 475	743	366	98	8	0
Sri Lanka	6 613	1 397	2 462	2 415	305	34	0
Kosovo	6 162	2 393	2 459	1 198	96	16	0
Iran	5 017	2 124	1 602	1 083	204	4	0
Afghanistan	4 970	3 400	1 419	142	9	0	0
Bosnia-Hercegovina	4 803	1 825	1 744	1 156	39	39	0
Syria	4 790	4 104	435	226	22	3	0
India	4 672	1 792	933	1 023	657	264	3
Marokko	4 658	1 294	1 466	1 160	591	147	0
Russland	4 179	2 604	1 472	75	4	15	9
Etiopia	3 616	2 541	833	207	32	3	0
Sverige	3 433	1 838	673	257	101	255	309
Tyskland	3 408	1 757	1 112	166	67	214	92
Filippinene	3 279	1 843	662	443	288	43	0
Romania	2 698	2 315	313	39	11	17	3
Kina	2 452	1 288	593	438	113	17	3
Danmark	2 000	449	274	241	205	715	116
Chile	1 858	277	419	683	418	61	0

3.2. Mindre vanlig å gifte seg i ung alder

I denne delen av kapittelet skal vi se på giftemål blant norskfødte med innvandrerforeldre. Som nevnt er dette en ung gruppe, noe som begrenser hvilke landbakgrunner vi kan fokusere på. Samtidig er det aldersvariasjoner mellom gruppene vi beskriver, noe som gjør at vi begrenser aldersgruppene til de mellom 21-23 år. Større aldersgrupper ville gjort sammenligningen mer sårbar for variasjoner i aldersinndelingen.

Trenden med at det blir stadig mindre vanlig å være gift i ung alder fortsetter. Dette gjelder for alle, uavhengig om personen er norskfødt med innvandrerforeldre eller i øvrig befolkning. For alle i Norge har andelen mellom 21-23 år som er gift, gått ned fra 5 prosent i år 2000 til 1,3 prosent i 2021.

Fra år 2000 til 2021 har andelen norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år fra Tyrkia som er gift gått ned fra 39 prosent til 6 prosent. På starten av 2000-tallet var andelen på sitt høyeste i 2002 med 44 prosent, men siden 2006 har trenden vært at stadig færre i aldersgruppen er gift. For de med innvandrerforeldre fra Pakistan var andelen 25 prosent i år 2000 og 4 prosent ved inngangen til

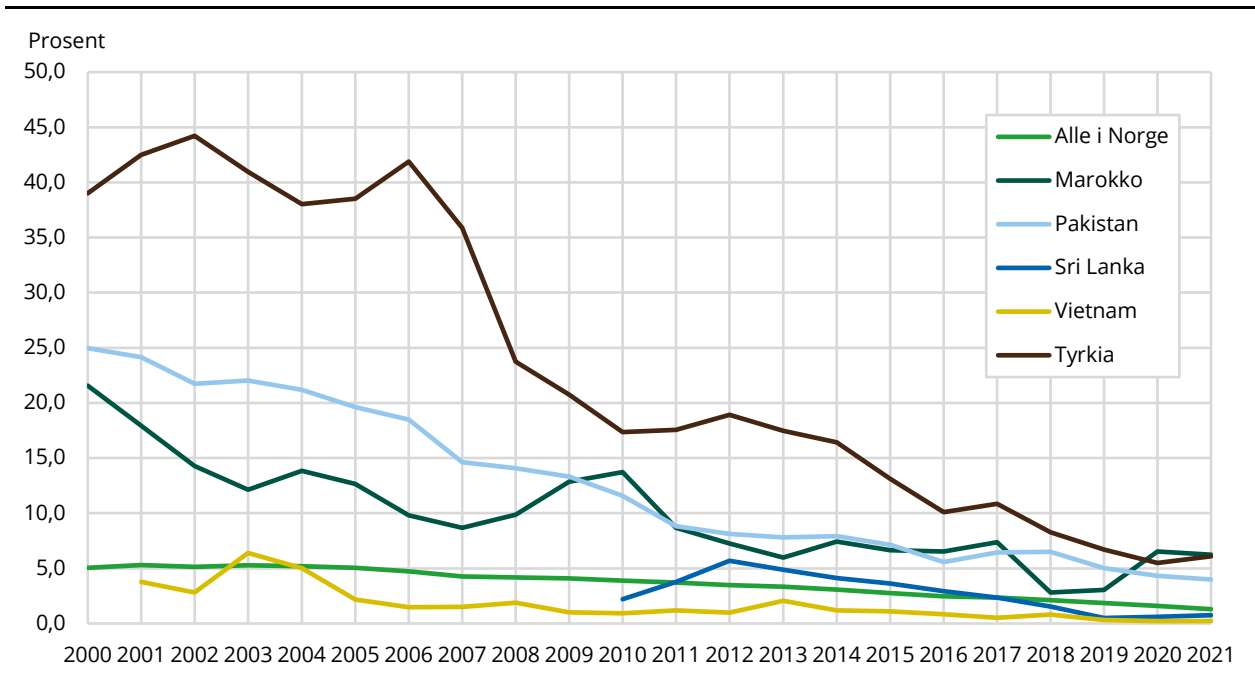
2021, mens for de med foreldre fra Marokko har andelen gått ned fra 22 prosent i 2000 til 6 prosent i 2021. For alle disse gruppene har trenden vært at andelen mellom 21-23 år som er gifte gradvis har gått nedover hvert år, men fortsatt er klart høyere enn for alle i Norge i samme alder.

Norskfødte med innvandrerforeldre fra Sri Lanka og Vietnam i alderen 21-23 år som er gift ligger under andelen gifte for alle i Norge i samme alder. Det er mindre vanlig for norskfødte med innvandrerforeldre fra disse landene å være gift enn det som er vanlig for de som er i samme alder i Norge. For de med innvandrerforeldre fra Vietnam er andelen minst. I 2021 var andelen 0,2 prosent sammenlignet med 3,8 prosent i 2001, det første året da gruppen var stor nok til at vi kunne beskrive deres ekteskapsmønster. I 2003 var andelen høyest med 6,4 prosent norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam i alderen 21-23 år som var gift, men fra 2004 er det stadig færre som er gift.

Det er tidligere pekt på at norskfødte kvinner med innvandrerforeldre fra Pakistan oftere tar høyere utdanning og at dette må ses i sammenheng med at mange utsetter å gifte seg (Kirkeberg et al., 2019). Hvis vi ser på norskfødte med innvandrerforeldre i høyere utdanning, ser vi at en av tre mellom 19-24 år var i høyere utdanning i 2010, mens i 2020 var andelen 43 prosent, det vil si en økning på 10 prosentpoeng og over 7 prosentpoeng høyere enn hele befolkningen i samme alder hvor andelen er 36 prosent. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan ligger omtrent på gjennomsnittet for norskfødte med innvandrerforeldre med 43 prosent som er i høyere utdanning. De med foreldre fra Tyrkia ligger omtrent på gjennomsnittet for hele befolkningen i samme alder med 36 prosent som er i høyere utdanning, men under gjennomsnittet for norskfødte med innvandrerforeldre.

For norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam og Sri Lanka er andelen i høyere utdanning mye høyere. Som beskrevet er dette også grupper hvor andelen som er gift i alderen 21-23 år er lavere enn for alle i Norge i samme alder. I 2010 var 45 og 43 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre fra henholdsvis Sri Lanka og Vietnam mellom 19-24 år i høyere utdanning. Ti år senere er denne andelen 64 og 54 prosent, omtrent 20 og 10 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet for alle norskfødte med innvandrerforeldre. At det er færre gifte mellom 21-23 år kan derfor ha en sammenheng med at stadig flere er i høyere utdanning.

Som nevnt er det stadig færre som er gift i ung alder, uavhengig av om foreldrene er innvandrere eller ikke, og dette er en langsiktig trend. Gjennomsnittsalderen for de som gifter seg for første gang har økt med nesten 5 år for både menn og kvinner siden år 2000. Fra 2019 til 2020 økte den med omtrent ett år for begge kjønn. Samtidig var det 19 prosent færre vigsler i 2020, sammenlignet med i 2019 (Sønstebo, 2021). Dette har trolig sammenheng med koronaepidemien og smittevernstiltakene som ble iverksatt og derfor kunne ha en påvirkning på tallene for antallet gifte ved inngangen til 2021.

Figur 3.1 Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter landbakgrunn, samt alle i Norge i samme alder

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

3.3. Forskjell mellom kvinner og menn

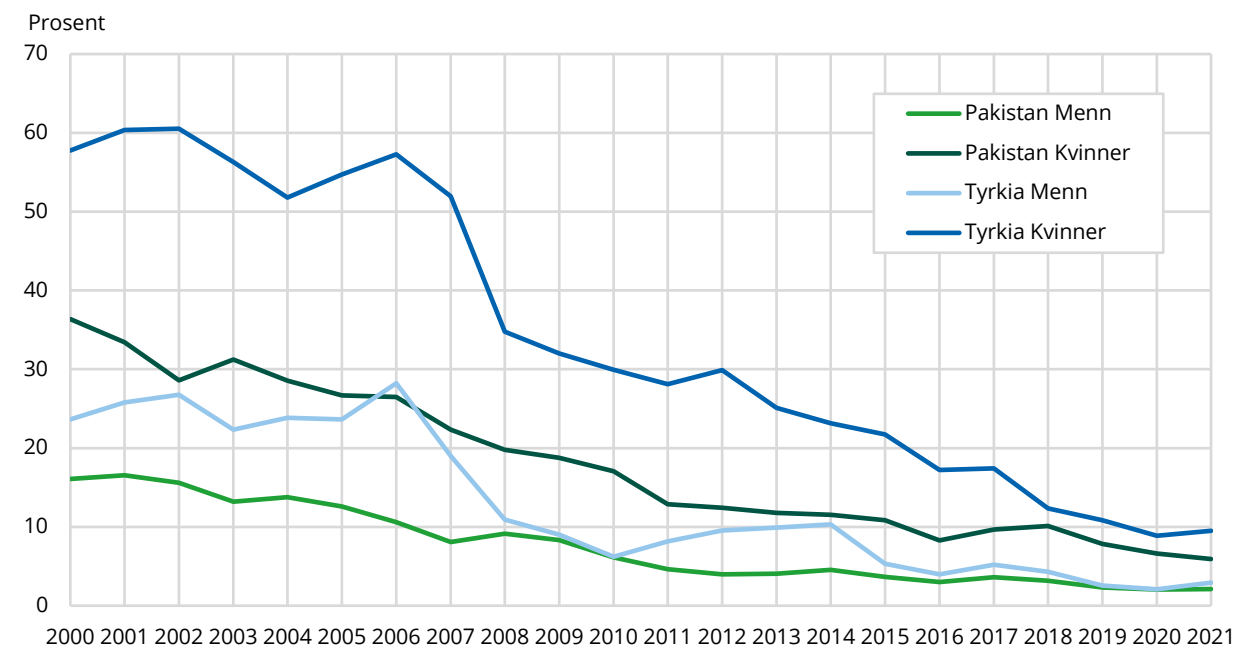
Det var mer vanlig for kvinner å være gift hvis vi ser på norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan og Tyrkia i perioden 2000-2020. 58 prosent av norskfødte kvinner med innvandrerforeldre fra Tyrkia i alderen 21-23 år var gift i år 2000. For menn var den samme andelen 24 prosent. Selv om andelen som er gift har gått ned for begge kjønn, er det fortsatt forskjell mellom menn og kvinner. Ved inngangen til 2021 var 9,5 prosent av norskfødte kvinner med tyrkiske foreldre gift, mens den samme andelen for menn var 3 prosent. At kvinner gifter seg yngre enn menn er noe som gjelder for hele befolkningen og gjennomsnittlig er kvinnen yngre enn mannen når de gifter seg.

36 prosent av de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre fra Pakistan i alderen 21-23 år var gift i år 2000. For mennene var andelen 16 prosent. Ved inngangen til 2021 var andelen henholdsvis 6 prosent for kvinner og 2 prosent for menn.

Samtidig som andelen norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 21-23 år som er gift er lav, er det relativt få norskfødte med innvandrerforeldre som gifter seg og etablerer familie med noen som ikke er bosatt i Norge, uavhengig av alder.

For alle norskfødte med innvandrerforeldre har dette tallet vært stabilt på rundt 200 personer årlig siden begynnelsen på 2000-tallet, men antallet ugifte norskfødte med innvandrerforeldre har over seksdoblet seg, noe som gjør at andelen som gifter seg og etablerer familie med noen som er bosatt utenfor Norge er blitt vesentlig redusert.

Samtidig er det også vedtatt flere innstramminger for å etablere familie med noen som ikke er bosatt i Norge. Blant annet trådte en lovendring i kraft fra 2017 om at begge parter må ha fylt 24 år for at partneren skal kunne få opphold i Norge (se kap 2.4).

Figur 3.2 Andel norskfødte med innvanderforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter kjønn og landbakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

3.4. Andelen gifte i flere aldersgrupper

Ved å utvide aldersgruppene kan vi se andelen gifte i tjuårene pr 1.1.2021. Det er viktig å merke seg at det er små grupper vi beskriver her. Som nevnt er norskfødte med innvanderforeldre en ung gruppe og det er færre personer som er i øvre halvdel av tjuårene, og i tillegg er det variasjoner i størrelse mellom gruppene når vi beskriver landbakgrunn.

I tabell 3.2 vises andelen gifte for de største gruppene av norskfødte med innvanderforeldre inndelt i tre aldersgrupper i alderen 21-29 år pr. 1.1.2021. I de fleste gruppene er andelen kvinner som er gift høyere enn for menn. Dette gjelder også for øvrig befolkning.

Blant de norskfødte kvinnene med innvanderforeldre fra Tyrkia er litt over halvparten gift i alderen 27-29 år. For kvinnene med innvanderforeldre fra Pakistan er knapt halvparten gift. For kvinner med innvanderforeldre fra Marokko er 43 prosent av de i alderen 27-29 år gift. Disse gruppene av norskfødte med innvanderforeldre er også de som har de høyeste andelen gifte også i de tidligere tjuårene og det er derfor kanskje ikke så overraskende at andelen som er gift i slutten av tjuårene er de høyeste.

For de norskfødte mennene med foreldre fra disse landene er andelen som er gift en god del lavere enn for kvinnene. For mennene med innvanderforeldre fra Tyrkia er andelen som er gift mellom 21-23 år omtrent 3 prosent, mens andelen for de mellom 27-29 år er 29 prosent. For mennene med innvanderforeldre fra Marokko og Pakistan er henholdsvis 8 og 6 prosent gift i starten av tjuårene, mens andelen som er gift i slutten av tjuårene er 22 og 33 prosent.

Norskfødte med innvanderforeldre fra Sri Lanka har en lavere andel gifte mellom 21-23 og 24-26 år enn øvrig befolkning. Som nevnt er også en høy andel norskfødte med innvanderforeldre fra Sri Lanka i høyere utdanning. I den siste aldersgruppen, mellom 27-29 år er derimot andelen høyere enn for øvrig befolkning. Andelen kvinner som er gift er over dobbelt så høy som for den øvrige befolkningen. Andelen norskfødte med innvanderforeldre fra Vietnam som er gift i slutten av tjuårene er derimot lavere for menn enn for menn i samme alder i den øvrige befolkning, og omtrent på samme nivå for kvinner som for kvinner i samme alder i den øvrige befolkningen.

Det er en lav andel norskfødte med innvandrereforeldre fra Somalia som er gift når vi sammenligner med øvrig befolkning. Med unntak av menn som er gift mellom 21-23 år er andelen som er gift lavere enn for øvrig befolkning i samme alder. For menn mellom 27-29 år er andelen som er gift under halvparten av andelen for øvrig befolkning i samme alder. Resultatet er preget av noe usikkerhet, fordi det er færre personer i de eldre aldersgruppene. Likevel er det et trekk at norskfødte med innvandrereforeldre fra Somalia som er gift er svært lav for omtrent alle aldersgruppene.

Tabell 3.2 Andel gifte blant 8 utvalgte grupper norskfødte med innvandrereforeldre og den øvrige befolkningen fordelt etter aldersgrupper pr. 1.1.2021

	21-23 år		24-26 år		27-29 år	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Tyrkia	2,9	9,5	11,6	28,8	29,2	53,0
Marokko	3,9	8,2	11,7	22,3	21,7	42,7
Somalia	1,3	0,4	2,0	3,8	3,4	10,4
India	0,0	2,0	3,2	7,8	19,7	34,0
Iran	0,5	0,0	0,7	3,7	2,1	14,6
Pakistan	2,1	5,9	10,0	22,8	32,6	48,6
Sri Lanka	0,0	1,5	0,5	8,3	12,1	27,9
Vietnam	0,0	0,5	1,4	2,8	4,9	12,6
Øvrig befolkning	0,5	1,0	2,4	4,4	7,7	12,3

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

3.5. Samboerskap blant norskfødte med innvandrereforeldre

Hittil i dette kapittelet har vi sett på ekteskapsmønsteret blant norskfødte med innvandrereforeldre. Ekteskap er en av flere samlivsformer, og det å utvide kapittelet til også å se på samboerskap vil kunne gi et mer utfyllende bilde av hvilke samlivsformer som velges av norskfødte med innvandrereforeldre. På samme måte som med ekteskapsmønster er det også begrenset hvilke grupper som er store nok til at vi kan si noe om utvalgte landbakgrunner eller for gruppen norskfødte med innvandrere som helhet.

En grunn til å se på samboerskap blant norskfødte med innvandrereforeldre er at det over tid har blitt en samlivsform som er blitt mer og mer vanlig for hele befolkningen.

SSB utarbeider tall for samboerskap basert på den offisielle husholdningsstatistikken, som er basert på registerdata. I tillegg publiseres tall for samboerskap basert på intervjuundersøkelser.

30 prosent av de som lever i samliv er samboere i perioden 2017-2019 viser intervjudata i SSB sin statistikk over samboere. Dette er 10 prosentpoeng flere enn det var for noen tiår siden (Tømmerås, 2021). Samtidig er det stadig færre som gifter seg og flere som ikke lever i samliv. Det er tidligere vist at det er store variasjoner når det kommer til landbakgrunn, både med hensyn til hvor stor del som bor i samboerskap, er gift eller bor alene blant norskfødte med innvandrereforeldre (Andersen, 2017).

For å beskrive samboerskap blant norskfødte med innvandrereforeldre er det tatt utgangspunkt i SSB sin husholdningsstatistikk. Alle samboerskap unntatt samboere med felles barn blir laget med utgangspunkt i et sett regler. Det vil si at tallene som viser samboerskap er etablert av SSB ved å bearbeide/sammenholde opplysninger fra Folkeregisteret med informasjon fra andre datakilder. Selv om samboerskap for en del forhold er likestilt med ekteskap, finnes det ikke noen sentral registrering av samboerskap eller egen lov om samboerskap, slik det gjør for ekteskap.

Dette vil derfor være en del usikkerhet knyttet til tallene for samboerskap og særlig for samboere uten felles barn og jo mer detaljert vi beskriver samboerskap, jo større usikkerhet vil det kunne være. Et unntak fra dette er samboere med felles barn. Her er datakvaliteten god nok til å kunne si

noe detaljert om landbakgrunnen og innvandringskategorien til både norskfødte med innvandrerforeldre og deres samboere. Det er derfor denne gruppen som går i dybden på i denne delen av kapitelet.

For å beskrive samboerskap er det tatt utgangspunkt i variabelen parstatus som beskriver samlivsform inndelt i forskjellige kategorier på individnivå (se tabell 3.3). Det er 53 200 norskfødte med innvandrerforeldre som er 18 år og over som er bosatt i en privathusholdning, som betyr at vi kan si noe om deres samlivsmønster.

Tabell 3.3. viser parstatus blant norskfødte med innvandrerforeldre som er 18 år og eldre. Over 70 prosent er enslige, dvs. at de bor alene, eller bor sammen med minst en forelder. Knappe 20 prosent er gift, i overkant av tre prosent er samboere med felles barn, mens de resterende er samboere uten felles barn.

Tabell 3.3 Parstatus blant norskfødte med innvandrerforeldre 18 år og eldre. 1.1.2021

Parstatus	Antall	Prosent
Enslig eller bor sammen med minst en forelder	38 083	71,5
I ekteskap	10 490	19,7
Samboer med felles barn	1 780	3,3
Samboer uten felles barn	2 883	5,4
Total	53 236	100

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

3.6. Norskfødte med innvandrerforeldre som er samboere med felles barn

Som nevnt i kapittel 3.5 er det norskfødte med innvandrerforeldre som er samboere med felles barn hvor datakvaliteten er god nok til at vi kan beskrive denne gruppen nærmere. Imidlertid er det viktig å huske på at denne gruppen er liten, kun 1780 personer eller 3,3 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre som er 18 år og eldre. Av disse 1780 er det kun noen få grupper som er store nok til at vi kan beskrive i detalj deres samboerskap med hensyn til hvilken landbakgrunn de er samboere med eller hvilken innvandringskategori samboeren har.

De eneste landgruppene hvor antallet samboere med felles barn er over 100 personer er norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam, Pakistan, Chile, og Danmark. Disse fire gruppene står for i underkant av 40 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre som er samboere med felles barn pr. 1.1.2021.

Tabell 3.4. Norskfødte med innvandrerforeldre som er samboere med felles barn. De 4 største gruppene etter landbakgrunn. 1.1.2021

Landbakgrunn	Antall	Prosent
Vietnam	259	14,5
Pakistan	157	8,8
Chile	141	7,9
Danmark	106	6,0
Andre	1 117	62,8
Total	1 780	100,0

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

3.7. Har samboeren med felles barn samme landbakgrunn?

I tabell 3.5 ser vi om de norskfødte med innvandrerforeldre som er samboere med felles barn er samboer med noen som har samme eller en annen landbakgrunn som seg selv.

Blant de norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam som er samboere med felles barn, er litt under tre fjerdedeler samboer med noen som har en annen landbakgrunn. For dem med innvandrerforeldre fra Pakistan er den samme andelen i overkant av 40 prosent. Over halvparten av

de norskfødte med innvandrereforeldre fra Pakistan som er samboere med felles barn er derfor samboere med noen som også har pakistansk landbakgrunn.

For de med innvandrereforeldre fra Chile er over 90 prosent samboere med noen som har en annen landbakgrunn. 7 prosent er samboere med noen som også har chilensk landbakgrunn. For de norskfødte med innvandrereforeldre fra Danmark er tilnærmet alle samboere med noen som har en annen landbakgrunn enn dansk.

Tabell 3.5. Norskfødte med innvandrereforeldre som er samboere med felles barn. De 4 største gruppene etter landbakgrunn. Etter samboerens landbakgrunn. 1.1.2021

Landbakgrunn	Annen landbakgrunn	Samme landbakgrunn	Total
Vietnam	73,0	27,0	100
Pakistan	43,3	56,7	100
Chile	92,9	7,1	100
Danmark	98,1	1,9	100

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

3.8. Hvem er de samboere med?

Et annet spørsmål utover om norskfødte med innvandrereforeldre som er samboere med felles barn med noen med samme landbakgrunn, er hvilken innvandringskategori (se definisjoner i kapittel 1) deres samboer har. I tabell 3.6 vises dette etter samboerens innvandringskategori.

Blant de norskfødte med innvandrereforeldre fra Vietnam er 6 av 10 samboere med noen fra øvrig befolkning (se kap 1). For norskfødte med innvandrereforeldre fra Chile og Danmark er andelen over 8 av 10. For norskfødte med innvandrereforeldre fra Pakistan er 1 av 4 samboere med felles i barn i samboerskap med noen fra øvrig befolkning.

Jo høyere andel som er samboere med felles barn med noen fra den øvrige befolkningen, jo lavere blir naturlig nok andelen som er samboere med felles barn med noen som har innvandrerbakgrunn. For norskfødte med innvandrereforeldre fra Vietnam er henholdsvis 22 og 18 prosent av de som er samboere med felles barn samboer med noen som er innvanderer og norskfødte med innvandrereforeldre.

For norskfødte med innvandrereforeldre fra Pakistan var det en av fire som hadde samboer med felles barn fra øvrig befolkning. Andelen hvor samboeren er innvanderer eller norskfødt med innvandrereforeldre er henholdsvis 41 prosent og 34 prosent.

Norskfødte med innvandrereforeldre fra Chile og Danmark har som nevnt den største andelen samboere med felles barn som er samboere med noen fra øvrig befolkning. Andelen hvor samboeren er innvanderer eller norskfødt med innvandrereforeldre er derfor lavere for disse to landene. For de norskfødte med innvandrereforeldre fra Chile som er samboere med felles barn er denne andelen henholdsvis 10 prosent og 6 prosent. For de norskfødte med innvandrereforeldre fra Danmark er andelen henholdsvis 10 og 3 prosent.

Tabell 3.6. Norskfødte med innvandrereforeldre som er samboere med felles barn. De 4 største gruppene etter landbakgrunn. Etter samboerens innvandringskategori. 1.1.2021

Landbakgrunn	Øvrig befolkning	Innvanderer	Norskfødt m. innvandrereforeldre	Total
Vietnam	59,9	22,4	17,8	100
Pakistan	24,2	41,4	34,4	100
Chile	84,4	9,9	5,7	100
Danmark	86,8	10,4	2,8	100

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

3.9. Norskfødte med innvandrere som er gift og bor med barn

I tabell 3.3 ble parstatus for alle norskfødte med innvandrerforeldre over 18 år presentert. Av alle disse var 10 490 personer gift ved inngangen til 2021. Hvis vi skal sammenligne de som er samboere med felles barn med de som er gift vil det være mest korrekt å se på de som er gift og som har barn. At begge disse gruppene har barn gjør at de er i en lignende livssituasjon og forholdet kan i noen grad sies å være av en mer varig karakter.

Samtidig kan samboerskap være et steg på veien mot et fremtidig ekteskap. I flere vestlige land, inkludert Norge, er samboerskap en stadig mer vanlig samlivsform som i en større grad har overtatt for eller fører til utsatt ekteskap. I de nordiske landene er det å være samboere før ekteskap tilnærmet universelt og det fødes flere første barn av par i samboerskap enn i ekteskap. Samtidig er det en økende andel som velger samboerskap blant de med innvandrerbakgrunn som velger en partner fra øvrig befolkning (Wiik & Holland, 2021).

I tabell 3.6 vises antallet og andelen norskfødte med innvandrerforeldre som er gift, er 18 år og eldre og om de bor med barn eller ikke. Nærmere 3 av 4 bor med barn. Dette betyr ikke nødvendigvis at barnet eller barna de bor med er felles mellom ektefellene, det kan være barn fra den ektefellens tidligere ekteskap. Samtidig trenger ikke barnet eller barna å være født i ekteskap, det kan være født mens foreldrene var samboere.

Tabell 3.7. Norskfødte med innvandrerforeldre 18 år og eldre som er gift og bor med barn. 1.1.2021

Bor med barn	Antall	Prosent
Nei	2786	26,6
Ja	7704	73,4

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

I tabell 3.7 ser vi norskfødte med innvandrerforeldre som er gift og bor med barn, som er 18 år og eldre, etter ektefellens landbakgrunn. Blant de gruppene som ble beskrevet tidligere i kapittelet om samboerskap, ser vi at Pakistan, Danmark og Vietnam er blant de største landene. Det er for få norskfødte med innvandrerforeldre fra Chile som er gift og bor med barn til at de kan beskrives her.

Tabell 3.8. Norskfødte med innvandrerforeldre 18 år og eldre som er gift og bor med barn. De 13 største gruppene etter landbakgrunn. Etter ektefellens landbakgrunn. 1.1.2021

Landbakgrunn	Samme landbakgrunn	Ulik landbakgrunn	Total	Andel med samme landbakgrunn	Andel med ulik landbakgrunn
Pakistan	2978	321	3299	90,3	9,7
Tyrkia	691	124	815	84,8	15,2
Vietnam	255	209	464	55,0	45,0
India	296	165	461	64,2	35,8
Marokko	274	89	363	75,5	24,5
Danmark	14	246	260	5,4	94,6
Makedonia	81	68	149	54,4	45,6
Sri Lanka	95	48	143	66,4	33,6
Polen	19	88	107	17,8	82,2
Sverige	3	103	106	2,8	97,2
Tyskland	3	102	105	2,9	97,1
Kosovo	54	49	103	52,4	47,6
Filippinene	48	52	100	48,0	52,0
Andre	188	1041	1229	15,3	84,7
Total	4999	2705	7704	64,9	35,1

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

For de norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan er det en markant forskjell mellom de som er samboere med felles barn og de som er gift og bor med barn. For de som er gift og bor med barn er 9 av 10 gift med noen som også har pakistansk landbakgrunn. Det tilsvarende tallet for de som er samboere med felles barn er 56 prosent (se tabell 3.5). Mønsteret vi ser er at norskfødte med

innvandrereforeldre fra Pakistan som er samboere med felles barn, i større grad er samboere med noen med en annen landbakgrunn enn de som er gift og bor med barn.

For norskfødte med innvandrereforeldre fra Vietnam er det også en tilsvarende forskjell. 55 prosent av de som er gift og bor med barn er gift med noen som har samme landbakgrunn. Det tilsvarende tallet for de som er samboere med felles barn er 27 prosent. Her er gruppene i antall omtrent like store.

Blant norskfødte med innvandrereforeldre fra Danmark er det mindre forskjell mellom de som er samboere med felles barn og de som er gift og bor med barn. 95 prosent av de som er gift og bor med barn er gift med noen med annen landbakgrunn. For de som er samboere med felles barn er andelen 98 prosent.

For norskfødte med innvandrereforeldre fra Sverige og Tyskland er mønsteret det samme som for norskfødte med innvandrereforeldre med dansk landbakgrunn. Knappe 3 prosent av de som er gift og bor med barn er gift med noen som har samme landbakgrunn.

Når det gjelder norskfødte med innvandrereforeldre fra Tyrkia og Marokko, så er et klart flertall av de som er gift og bor med barn, gift med noen som har samme landbakgrunn. For de med landbakgrunn fra Tyrkia er andelen 85 prosent, mens den er 75 for de med landbakgrunn fra Marokko.

3.10. Ektefellens innvandringskategori

Tabell 3.8 viser hvilken innvandringskategori ektefellen har for norskfødte med innvandrereforeldre som er 18 år og eldre og som bor med barn.

For norskfødte med innvandrereforeldre fra Pakistan er 66 prosent gift med en person som er innvandrere. Rundt 3 av 10 er gift med en person som også er norskfødt med innvandrereforeldre. Knappe 3 prosent er gift med en person fra øvrig befolkning. Sammenlignet med de som er samboere med felles barn er en større andel gift med noen som er innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre.

Når det gjelder norskfødte med innvandrereforeldre fra Vietnam, er 4 av 10 som er gift og bor med barn gift med en person som er innvandrere. Tilsvarende tall for de som er samboere med felles barn er 2 av 10. 3 av 10 som er gift og bor med barn er gift med noen fra øvrig befolkning, mens tallet for de som er samboere med felles barn er 6 av 10.

Hvis vi ser på norskfødte med innvandrereforeldre fra andre land har norskfødte med innvandrereforeldre fra Kosovo som er gift og bor med barn den største andelen som er gift med en innvandrere. For disse er nærmere 9 av 10 gift med en person som er innvandrere. For norskfødte med innvandrereforeldre fra Makedonia er tallet 8 av 10.

Norskfødte med innvandrereforeldre fra Tyskland, Sverige og Danmark som er gift og bor med barn har de laveste andelen som er gift med en innvandrere. For alle disse tre gruppene er over 8 av 10 gift med en person fra øvrig befolkning.

Norskfødte med innvandrereforeldre fra Marokko har den største andelen som er gift og bor med barn med noen som også er norskfødt med innvandrereforeldre. Nærmere 4 av 10 av disse er gift med en annen person som også er norskfødt med innvandrereforeldre. 5 av 10 er gift og bor med barn med noen som er innvandrere, mens tilsvarende tall for øvrig befolkning er 1 av 10.

Tabell 3.9. Norskfødte med innvandrerforeldre 18 år og eldre som er gift og bor med barn. De 13 største gruppene etter landbakgrunn. Etter ektefellens innvandringskategori. 1.1.2021

Landbakgrunn	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	Øvrig befolkning	Total
Pakistan	66,2	30,7	3,2	100
Tyrkia	66,4	28,5	5,2	100
Vietnam	42,9	25,4	31,7	100
India	50,3	28,0	21,7	100
Marokko	50,7	39,1	10,2	100
Danmark	15,8	0,8	83,5	100
Makedonia	79,2	11,4	9,4	100
Sri Lanka	58,7	21,0	20,3	100
Polen	30,8	2,8	66,4	100
Sverige	14,2	0,0	85,9	100
Tyskland	17,2	1,0	81,9	100
Kosovo	87,4	6,8	5,8	100
Filippinene	50,0	12,0	38,0	100

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk Sentralbyrå.

4. Integrering av familieinnvandrere

I dette kapittelet ser vi nærmere på hvordan det går med personene som innvandrer til Norge på grunn av familie. Som nevnt i kapittel 2 kommer familieinnvandrere til ulike referansepersoner. I analysen fokuserer vi spesielt på spørsmålet om i hvilken grad integreringen av familieinnvandrere varierer med typen familieinnvandring og hvorvidt det er en sammenheng mellom kjennetegnene til referansepersonen og integreringen. Dette gjør vi ved å følge tre kohorter av familieinnvandrere som kom til landet i andre halvdel av 2000-tallet i ti år fra og med ankomståret.

Som vi skal se varierer graden av integrering betydelig, både når det gjelder inntekt, deltagelse i arbeidsliv og utdanning og når det gjelder boforhold. Det er for det første klare ulikheter mellom familieinnvandrerne vi har fulgt og totalbefolkningen. Inntekten på husholdningsnivå er lavere og familieinnvandrerne bor i større grad trangt og eier i mindre grad sin egen bolig. Det er imidlertid store forskjeller mellom familieinnvandrerne.

Vi ser blant annet ulikheter på alle indikatorene med hensyn til hvem familieinnvandrerne har innvandret til. De som har innvandret til personer i den øvrige befolkningen og arbeidsinnvandrere har generelt sett høyere inntekt (både på husholdnings- og individnivå), er i større grad yrkesaktive, bor mindre trangt og eier oftere sin egen bolig. De som har innvandret til flyktninger gjør det på sin side gjennomgående dårligst. Disse forskjellene gjenspeiles også i resultatene dersom vi deler familieinnvandrerne inn etter første statsborgerskap. Familieinnvandrere fra land som Thailand, Filippinene, Polen, Litauen, Tyskland og Brasil, som i all hovedsak består av familieinnvandrere til personer i den øvrige befolkningen og arbeidsinnvandrere, gjør det relativt sett bedre på de fleste indikatorene, spesielt sammenlignet med familieinnvandrere fra Somalia og Irak, som i all hovedsak har kommet til flyktninger. Basert på resultatene i denne analysen er det imidlertid vanskelig å avgjøre hvilket kjennetegn som bør tillegges størst vekt, referansepersonens bakgrunn eller familieinnvandrerens første statsborgerskap, ettersom de i veldig stor grad sammenfaller med hverandre.

Det er også tydelige kjønnsforskjeller. De mannlige familieinnvandrerne tjener bedre og er i større grad yrkesaktive enn de kvinnelige. Her ser vi likevel til dels store ulikheter dersom vi bryter resultatene ned på bakgrunnen til referansepersonen. Mens det riktignok for eksempel er slik at menn som kommer til arbeidsinnvandrere tjener bedre enn kvinner som kommer til arbeidsinnvandrere, er kjønnsforskjellene langt større blant de som kommer til flyktninger. Kvinner som kommer til flyktninger skårer klart dårligst når det gjelder yrkesinntekt og sysselsetting.

4.1. Hva er integrering?

Integrering er et flertydig og omstridt begrep. Som vi skal komme tilbake til når vi tolker resultatene av analysen er det derfor ikke nødvendigvis gitt hva resultatene forteller oss om integreringen.

Det er for eksempel vanlig i forskningslitteraturen å skille mellom forskjellige dimensjoner eller sfærer av integrering. I dette dypdykket skal vi konsentrere oss om indikatorene knyttet til inntekt, sysselsetting og deltagelse i utdanning, samt situasjon på boligmarkedet. Dette er indikatorer som faller innenfor det som ofte kalles strukturell (Spencer & Charsley, 2016) eller økonomisk integrering (Harder et al., 2018). Tidligere studier har funnet at det ikke er noen entydig sammenheng mellom strukturell integrering og andre integreringsdimensjoner. Høy grad av sysselsetting sammenfaller eksempelvis ikke nødvendigvis med sterk opplevd tilhørighet til Norge (Barstad & Molstad, 2020). En kan med andre ord ikke trekke slutninger fra resultater relatert til tilknytning til arbeidsliv om integreringen generelt. Analysen i dette kapittelet gir derfor ingen utfyllende oversikt over integreringen av familieinnvandrere inn i det norske samfunnet.

Det er dessuten ikke enighet om hvor like innvandrere må bli «majoriteten» for å regnes som integrerte og på hvilke områder forskjellene i så fall må/bør utviskes eller minskes. Er det nok at innvandrerne deltar på like linje med andre i de mest sentrale arenaene i samfunnet (slik som arbeidslivet og utdanning) og ikke faller utenfor fra et levekårsperspektiv? En slik minimumsforståelse av integrering vil antagelig ikke tilfredsstille de som mener at integrering også omfatter andre aspekter ved livet i Norge, slik som tilhørighet og deltakelse i andre arenaer i lokalsamfunnet. Uttrykket «hverdagsintegrering», som er blitt tatt i bruk blant annet i regjeringens strategidokumenter (Kunnskapsdepartementet, 2021), vitner om at integrering ofte oppfattes som en relativt bred og omfattende prosess.

I denne rapporten, der vi fokuserer på indikatorer som først og fremst måler økonomisk integrering, er vi begrenset til å konsentrere oss om problemstillinger som ligger nær opp til levekårsspørsmål. En definisjon av integrering, som er blitt presentert av SSB-forskeren Lars Østby, er at den er vellykket dersom «urimelige og ikke selvvalgte forskjeller mellom minoritet og majoritet minker, over tid og mellom generasjoner» (Østby, 2016). De fleste vil nok oppfatte vedvarende lav inntekt, trangboddhet og lav sysselsettingsgrad som å utgjøre slike «urimelige forskjeller». I dette kapittelet kommer vi derfor til å ta utgangspunkt i et perspektiv på integrering som nok kan oppfattes som å ligge ganske nær begrepet «assimilering», forstått som en enveis prosess der «individer eller grupper blir tatt opp på storsamfunnets premisser» og blir mest mulig lik majoritetsbefolkningen (Wæhle & Tjora, 2021). Det vil i liten grad være fokus på den mer gjensidige tilpasningen som vanligvis forventes i «ekte» integreringsprosesser.

Det norske samfunnet og befolkningen er sammensatt. Det å integreres inn i det norske samfunnet innebærer å bli en del av et samfunn der det til dels er betydelig variasjon. Dette gjelder ikke minst med hensyn til innvandringskategori. I 2006, da de første av familieinnvandrerne vi følger i denne analysen ankom Norge, var 7 prosent av befolkningen innvandrere. I tillegg til dette var 1 prosent norskfødte med innvandrerforeldre. Disse andelen økte sterkt i løpet av de etterfølgende årene. Bare fem år senere var henholdsvis 10 prosent og 2 prosent av befolkningen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Når vi skal måle integrering i et slikt perspektiv blir det naturlig å ta utgangspunkt i hele den bosatte befolkningen på tidspunktet for målingen istedenfor kun den øvrige befolkningen, som det ofte refereres til i lignende analyser. I dette kapittelet kommer vi derfor til å bruke den totale befolkningen som sammenligningsgrunnlag, avgrenset til personer innenfor det samme aldersspennet som familieinnvandrerne i utvalget (se nedenfor).

4.2. Data og utvalg

Vi har begrenset analysen til voksne personer som var mellom 25 og 50 år ved innvandring. Dette har vi gjort for i størst mulig grad å inkludere personer som kan antas å være yrkesaktive ti år etter innvandringen. De som var 25 år ved innvandring kan i hovedsak antas å være ferdig med eventuell utdanning i løpet av ti års-perioden, til forskjell fra personer som var yngre enn dette. Den øvre grensen, 50 år, er på samme måte satt for å unngå å inkludere innvandrere som ble pensjonister i løpet av perioden vi fulgte de.

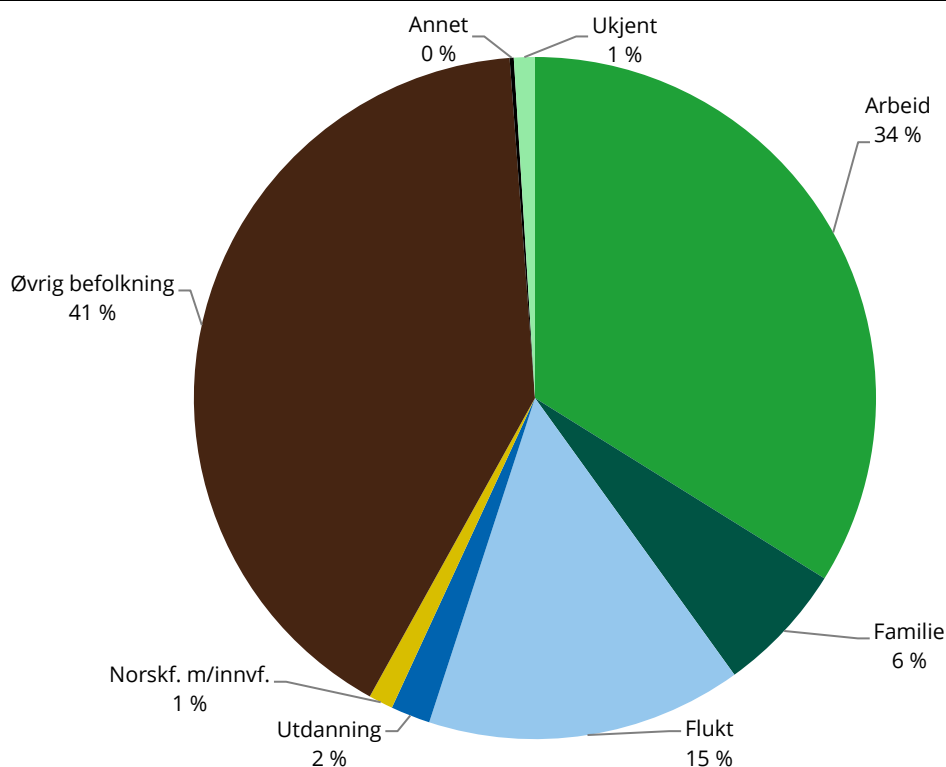
Vi har videre begrenset oss til å følge ankomstkohortene 2006, 2007 og 2008. Det er flere grunner til at vi har valgt akkurat disse kohortene. En grunn er at kohortene omfatter familieinnvandrere som ankom landet i kjølvannet av utvidelsen av EØS-området østover i 2004. Som et resultat av dette inkluderer utvalget mange personer som innvandret for å gjenforenes med arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene, i tillegg til personer som har kommet til flyktninger, andre familieinnvandrere og personer i den øvrige befolkningen. Valget av disse kohortene sikrer derfor at vi har med noen av de største gruppene av familieinnvandrere og spredning med hensyn til første statsborgerskap og referanseperson (se nedenfor). Ved å velge kohorter som kom til landet før 2009 unngår vi dessuten utfordringene som innføringen av registreringsordningen i 2009 medførte med hensyn til kvaliteten

på informasjon om referansepersonen (se kapittel 1). Som nevnt i kapittel 1 har det siden innføringen av registreringsordningen vært frivillig for innvandrere fra EU/EØS-land å oppgi referansepersonen de kommer til. Dette er særlig viktig ettersom fokuset i dette kapittelet i stor grad er på sammenhengen mellom familieinnvandrernes integrering og kjennetegn ved referansepersonen.

Basert på disse kriteriene sitter vi igjen med 13 308 personer som kom til Norge i perioden 2006-2008, som var mellom 25 og 50 år i innvandringsåret, og som fortsatt var bosatt i landet ti år etterpå. Senere i rapporten (delkapittel 4.6) skal vi komme tilbake til de som utvandret før dette tidspunktet og om disse skiller seg fra de som forble bosatte med hensyn til inntekt og sysselsetting fem år inn i oppholdet i Norge.

Som vi kan se i figur 4.1 kom 41 prosent av de utvalgte personene til en person i den øvrige befolkningen, mens 1 prosent kom til norskfødte med innvandrerforeldre. Av de 57 prosentene som kom til en innvandrer¹ kom 60 prosent til en arbeidsinnvandrer, 26 prosent til en flyktning og 11 prosent til en annen familieinnvandrer. Det kom også et mindre antall familieinnvandrere til personer hvis første oppholdsgrunnlag var utdanning. Dette utgjorde kun 3 prosent av alle familieinnvandringene til innvandrere. Hverken denne gruppen eller de som kom til norskfødte med innvandrerforeldre vil derfor bli viet oppmerksomhet i analysen.

Figur 4.1 Familieinnvandrere, innvandret i årene 2006-2008, fortsatt bosatt i Norge ti år etter innvandring. Etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori

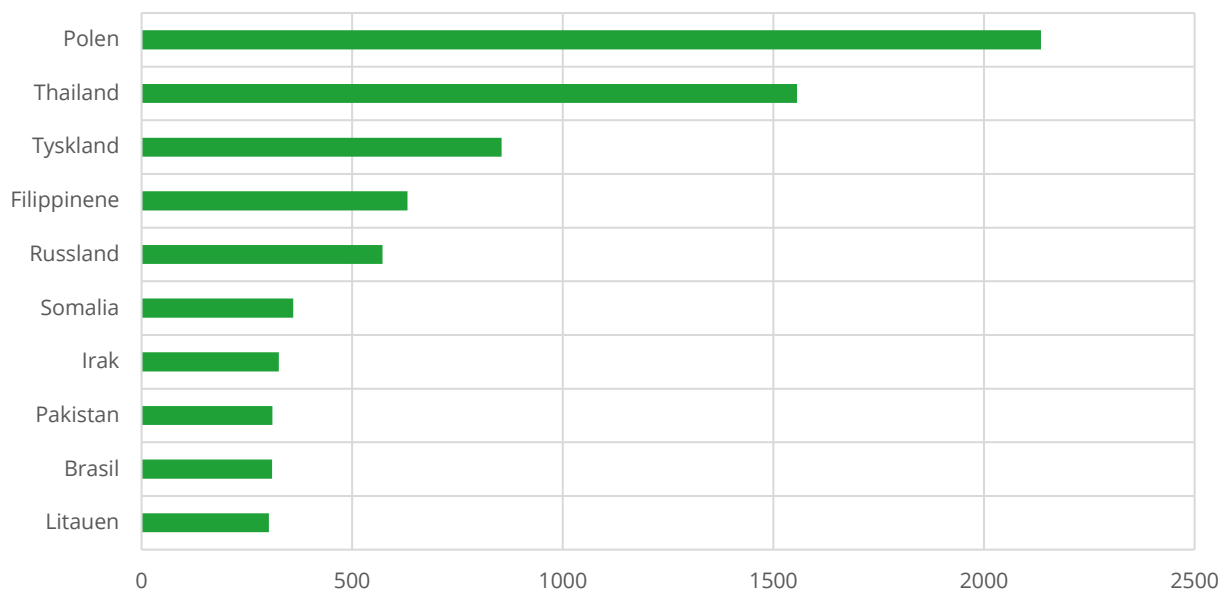
Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

De største gruppene med hensyn til første statsborgerskap var polakker, thailandere, tyskere, filippinere og russere (se figur 4.2). I hver av disse gruppene kom det over 500 personer i perioden 2006-2008 som var mellom 25 og 50 år og som fortsatt bodde i landet ti år etter. Andre store

¹ For 1 prosent av det totale utvalget var innvandringsgrunnen til referansepersonen ukjent. For om lag 40 prosent av disse manglet informasjon om innvandringskategorien til referansepersonen. Dette innebærer at vi ikke vet om familieinnvandrerne har kommet til en innvandrer eller ikke. Disse personene er derfor ikke med i de etterfølgende tallene.

grupper var somaliere, irakere, pakistanere, brasilianere og litauere. Et stort flertall var kvinner (81 prosent).

Figur 4.2 Familieinnvandrere, innvandret i årene 2006-2008 og fortsatt bosatt i Norge ti år etter innvandring. Etter første statsborgerskap

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Familieinnvandrerne faller i hovedsak innenfor fire hovedgrupper, som grovt sett sammenfaller med hovedskiller med hensyn til referansepersonens innvandringsgrunn og -kategori. Disse omfatter de som henholdsvis kom til 1) arbeidsinnvandrere, 2) flyktninger, 3) til andre familieinnvandrere og 4) de som kom til personer i den øvrige befolkningen. I den videre analysen tar vi utgangspunkt i disse hovedgruppene, men bryter også familieinnvandrerne ned på kjønn og første statsborgerskap når dette kan få fram nyansene i tendensene vi finner.

Familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere består i all hovedsak (80 prosent) av personer fra EØS-land. Det er også noen personer i denne gruppen fra land i Asia, slik som India, Filippinene og Kina, og fra europeiske land utenfor EØS-området, som Russland og Serbia. Et stort flertall av de som kom til arbeidsinnvandrere kom gjennom familiegjenforeninger.

I motsetning til de som innvandret til arbeidsinnvandrere var de som kom til flyktninger nesten uten unntak fra land utenfor EØS-området, og særskilt fra land i Asia og Afrika slik som Somalia, Irak, Afghanistan og Irak. Nesten to tredjedeler (59 prosent) av disse innvandret for å etablere familie med personen de kom til, resten kom gjennom familiegjenforeninger.

De som innvandret til andre familieinnvandrere var i stor grad også fra utenfor EØS-området, men disse innvandret i enda større grad for å etablere familie. 86 prosent innvandret for å stifte familie med noen i Norge. De største enkeltgruppene kom fra Pakistan, Marokko og Tyrkia. Dette er land som det har vært innvandring til Norge fra over relativt lang tid (Lie, 2004). Innvandrergruppene derfra har derfor lang botid i landet. Det er nærliggende å anta at en del av familieinnvandrerne i denne gruppen har kommet til innvandrere som selv har kommet til landet som barn. En indikasjon på at dette er tilfellet ser vi i alderssammensetningen blant referansepersonene. Om lag fire av ti av disse var under atten år da de kom til landet. Til sammenligning var kun litt mer enn en av ti av referansepersonene som var flyktninger og ingen av referansepersonene som var arbeidsinnvandrere i samme aldersgruppe.

Den siste hovedgruppen er personer som innvandret til noen i den øvrige befolkningen. Nesten alle av disse familieinnvandrerne kom gjennom etableringer. Flest kom det fra Thailand, Filippinene, Russland, Brasil og USA.

Når vi på de kommende sidene ser på sammenhengen mellom ulike trekk ved familieinnvandrerne og referansepersonene deres og graden av integrering er det viktig å ha i mente at disse trekkene, slik som første statsborgerskap, kjønn og referansepersonens innvandringsgrunn, i stor grad sammenfaller med hverandre. De aller fleste (97 prosent) av de polske familieinnvandrerne var eksempelvis kvinner og stort sett alle (94 prosent) kom til arbeidsinnvandrere. Henholdsvis 94 og 88 prosent av de somaliske og irakiske familieinnvandrerne kom til flyktninger. Et flertall av disse var også kvinner (sju av ti og litt over åtte av ti). Dette setter store begrensninger på tolkningene vi kan gjøre av sammenhengene mellom disse kjennetegnene og graden av integrering. Analyse av sammenhenger mellom variabler krever at de uavhengige variablene (dvs. variablene som en mener kan påvirke variabelen man er interessert i, i dette tilfellet indikatoren(e) på integrering) ikke samvarierer² (King et al., 1994, s. 122-124).

4.3. Inntekt

Vi skal her ta utgangspunkt i både familieinnvandrerens individuelle yrkesinntekt og i husholdningens inntekt etter skatt per forbruksenhet. Inntekt etter skatt per forbruksenhet er interessant fordi det reflekterer inntektene som er tilgjengelig på husholdningsnivå, samtidig som man tar høyde for forskjeller i husholdningenes størrelse og sammensetning. Vi har allikevel også valgt å se på familieinnvandrerens individuelle yrkesinntekt fordi det sier noe om inntektsutviklingen til den enkelte i løpet av tiårsperioden vi følger de.

Inntekt etter skatt per forbruksenhet

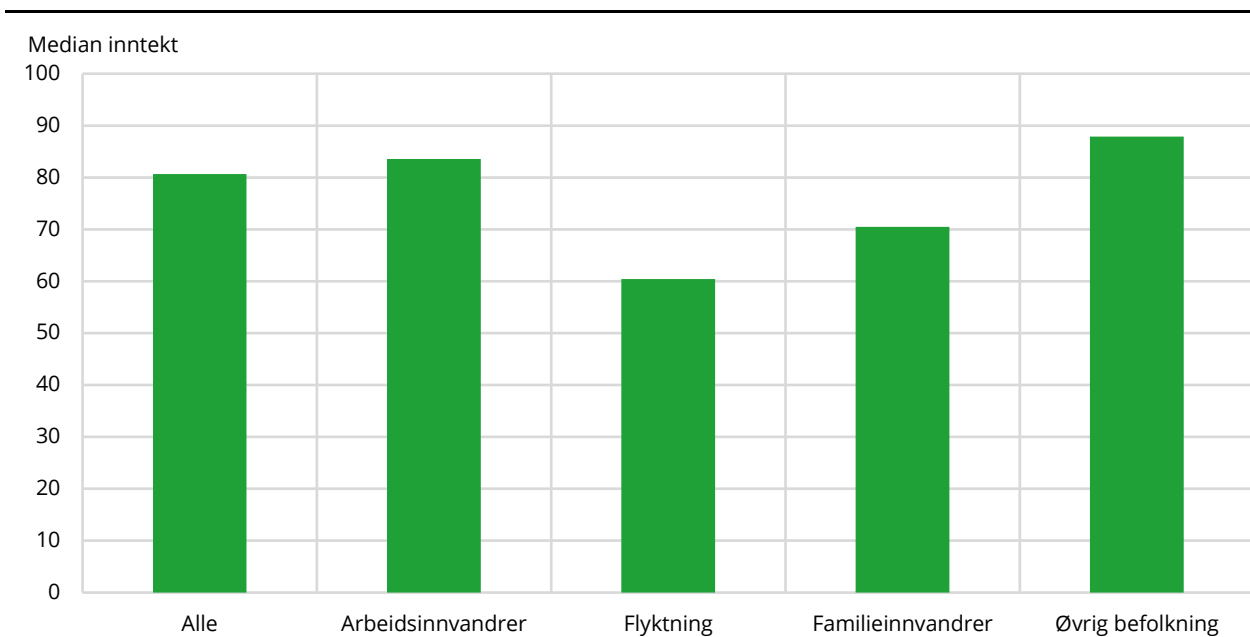
For å kunne sammenligne inntektsnivået etter skatt mellom forskjellige husholdninger må man ta hensyn til antall personer i husholdningen. Dette gjør man ved å ta summen av husholdningens skattepliktige og skattefrie inntekter, fratrasket skatt, og dividerer denne på antall forbruksenheter i husholdningen. Antall forbruksenheter beregnes ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer. Det finnes flere slike skalaer, men i SSBs inntekts- og formuesstatistikk er det i hovedsak den såkalte EU-skalaen som benyttes. I denne skalaen får første voksne vekt lik 1, neste voksne vekt lik 0,5, mens hvert barn får vekt lik 0,3. Ifølge EU-skalaen har med andre ord en husholdning på to voksne og to barn 2,1 forbruksenheter.

Først skal vi se på inntekt etter skatt per forbruksenhet. Som vi kan se fra figur 4.3 er det blant familieinnvandrerne som kom til personer i den øvrige befolkningen at inntekten ligger nærmest medianinntekten i totalbefolkningen i alderen 35 til 60 år³ ti år etter innvandringen. Også de som kom til arbeidsinnvandrere har en inntekt på husholdningsnivå som er over 80 prosent av medianinntekten i hele befolkningen i sammenlignbar alder. Lavest er inntekten blant familieinnvandrerne til flyktninger og til de som kom til personer som selv var familieinnvandrere.

² Såkalt multikollinearitet.

³ Vi har her valgt å bruke medianinntekten til totalbefolkningen i den aktuelle aldersgruppen i 2017, ettersom dette er det midterste året av de tre årene som utgjør slutten på perioden (ti år etter innvandring) vi følger familieinnvandrerne gjennom.

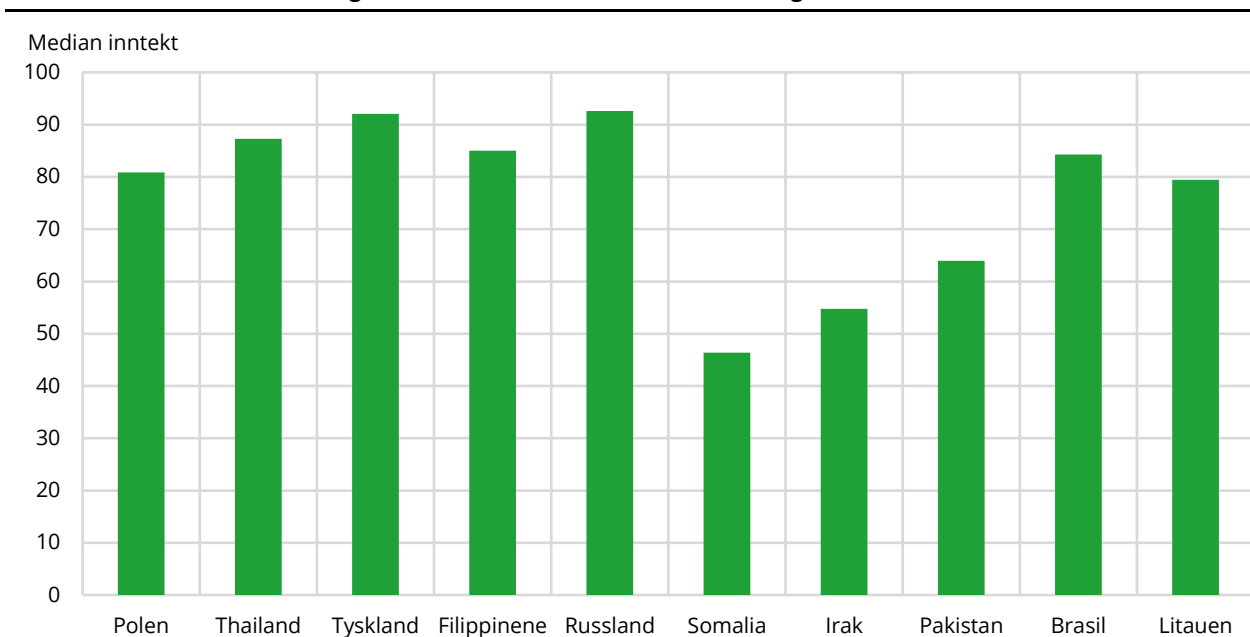
Figur 4.3 Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU) ti år etter innvandring som andel av medianen i totalbefolkningen i alderen 35-60 år i 2017

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Også når vi ser på familieinnvandrernes første statsborgerskap (figur 4.4) ser vi at det er til dels store inntektsforskjeller mellom husholdningene som familieinnvandrerne inngår i ti år etter innvandring. Aller nærmest medianinntekten i totalbefolkningen er de fra Russland og Tyskland. Familieinnvandrere fra disse landene har medianinntekt etter skatt per forbruksenhet som tilsvarer over 90 prosent av totalbefolkningens. Også familieinnvandrere fra Thailand, Filippinene og Brasil, samt Polen og Litauen, har en relativt sett høyere inntekt på husholdningsnivå. Aller lavest inntekt har de fra Somalia og Irak. Disse familieinnvandrerne har en medianinntekt som kun tilsvarer henholdsvis 46 og 55 prosent av den i totalbefolkningen. De som innvandret fra Pakistan ligger et sted imellom disse ytterpunktene, med en medianinntekt på 64 prosent.

Figur 4.4 Familieinnvandrere etter første statsborgerskap. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU) ti år etter innvandring som andel av medianen i totalbefolkningen i alderen 35-60 år i 2017

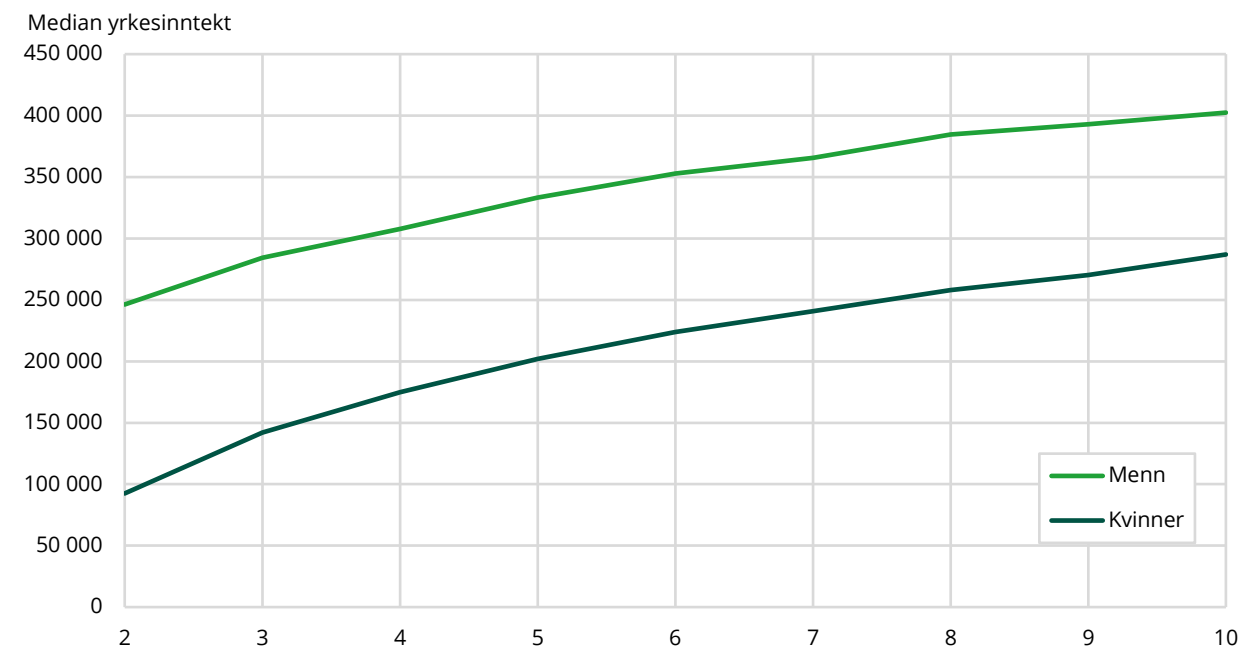
Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Resultatene på enkeltlandsnivå bekrefter i stor grad mønstrene vi så med hensyn til familieinnvandrernes referanseperson (figur 4.3). Som nevnt er det de som kommer til den øvrige befolkningen som har den høyeste medianinntekten etter skatt per forbruksenhet, etterfulgt av de som innvandrer til arbeidsinnvandrere. Det er nettopp blant familieinnvandrere med første statsborgerskap fra land hvor de fleste kommer til en av disse to typene referansepersoner som inntekten er særlig høy. Familieinnvandrere fra Thailand, Filippinene og Brasil kommer i all hovedsak til personer i den øvrige befolkningen, mens de aller fleste som kommer fra Tyskland, Polen og Litauen har kommet til arbeidsinnvandrere. Samtidig er det slik at de med lavest inntekt, de med første statsborgerskap fra Somalia og Irak, også i overveldende grad har kommet til flyktninger. Som vi har sett er de som har innvandret til flyktninger som gjør det dårligst inntektsmessig. Familieinnvandrere fra Pakistan har i hovedsak kommet til andre familieinnvandrere, samt norskfødte med innvandrerforeldre. De plasserer seg i en slags mellomposisjon inntektsmessig, tilsvarende de som har kommet til andre familieinnvandrere generelt.

Som omtalt i delkapittel 4.2 er det stor grad av sammenfall mellom kjennetegn, slik som familieinnvandrers første statsborgerskap og referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Det er derfor vanskelig å avgjøre eksakt hvilken av disse bakgrunnskjenntegnene som er «viktigst» for å forklare forskjellene vi ser. Er det slik at ulikhetene mellom familieinnvandrerne basert på hvem de kommer til reflekterer forskjeller i sammensetningen av familieinnvandrerne med hensyn til hvilke land de kommer fra? Eller er det heller slik at de skillene vi ser mellom familieinnvandrerne med hensyn til første statsborgerskap har med hvem de kommer til og med utgangspunktet for integreringen? Det er også mulig at det er andre kjennetegn ved familieinnvandrerne som er viktigere og som ligger til grunn for mønstrene vi ser. Vi skal komme tilbake til denne grunnleggende problemstillingen i løpet av gjennomgangen av resultatene i resten av kapitlet. Med hensyn til inntektsmålet vi har benyttet så langt, inntekt etter skatt per forbruksenhet, er det slik at en del av forskjellene vi ser antagelig henger sammen med ulikheter ved referansepersonen. Ettersom inntekten her måles på grunnlag av husholdningens samlede inntekter vil inntektsnivået til eventuelle andre husholdningsmedlemmer inngå i beregningen. I mange tilfeller vil dette også omfatte familiemedlemmet innvandrerens kom til.

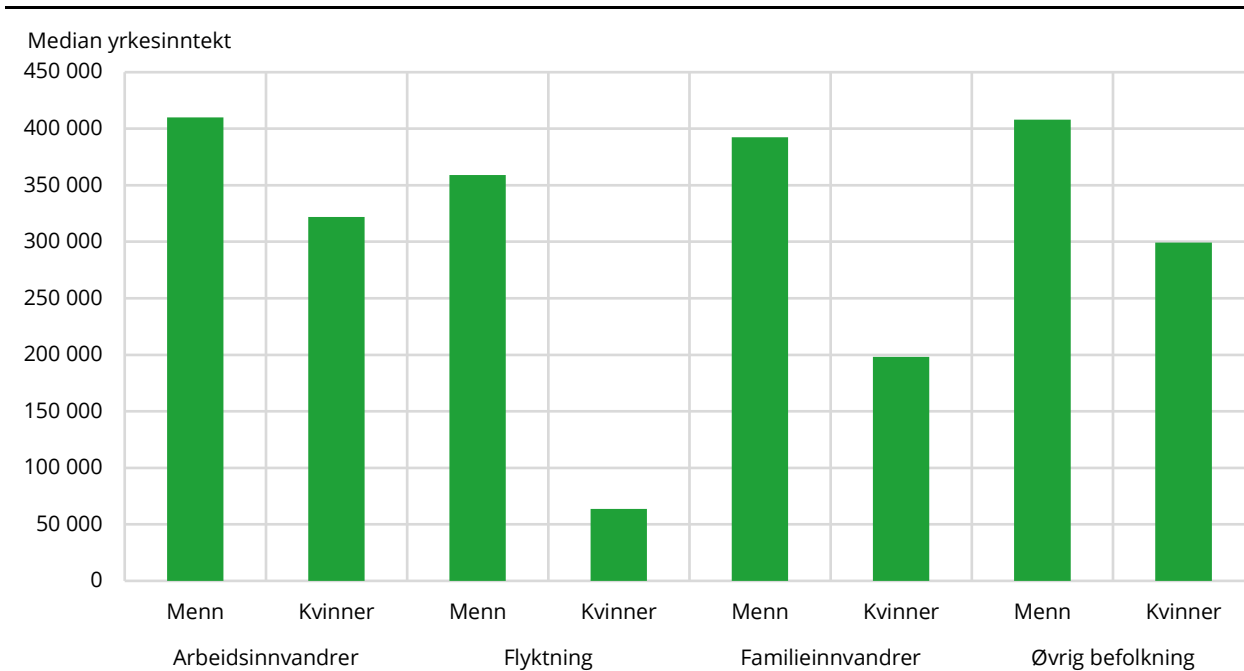
Den individuelle yrkesinntekten vil kunne gi et bedre bilde av noen av forskjellene mellom familieinnvandrerne på individnivå. Vi ser blant annet klare kjønnsforskjeller. Kvinnelige familieinnvandrere tjener betraktelig mindre enn sine mannlige motstykker ti år etter innvandring. Mens medianinntekten blant menn som innvandret på grunn av familie var om lag 400 000 kroner, var den tilsvarende blant kvinnene på i underkant av 290 000 kroner.

Denne forskjellen eksisterer fra tidlig etter innvandringen. Allerede to år etter innvandring er det klar forskjell mellom de kvinnelige og de mannlige familieinnvandrerne. Ulikhetene består over tid selv om yrkesinntekten øker for begge kjønnene i løpet av oppholdet (figur 4.5).

Figur 4.5 Familieinnvandrere etter kjønn. Median yrkesinntekt fra år to til år ti etter innvandring

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Det er nærliggende å tenke seg at noen av disse kjønnsforskjellene skyldes ulikheter med hensyn til hvem menn og kvinner innvandrer til og dermed omstendighetene som innvandringen skjedde under. Sammenligner vi familieinnvandrere med ulikt kjønn som innvandrer til samme type referanseperson ser vi likevel at forskjellene mellom kjønnene ikke forsvinner. Som vi kan se fra figur 4.6 er det riktignok forskjell på henholdsvis kvinner og menn som kommer til flyktninger, arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og til personer i den øvrige befolkningen. Kvinner som har familieinnvandret til en flyktning har kun om lag 20 prosent av yrkesinntekten til kvinner som har kommet til en arbeidsinnvandrer. Vi ser også ulikheter blant de mannlige familieinnvandrerne. Igjen er det de som har kommet til flyktninger som tjener minst, 88 prosent av inntektsnivået til de som har kommet til henholdsvis personer i den øvrige befolkningen og til arbeidsinnvandrere og 91 prosent av nivået til de som har kommet til andre familieinnvandrere. Forskjellene mellom menn og kvinner er allikevel større.

Figur 4.6 Familieinnvandrere etter kjønn og referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Median yrkesinntekt ti år etter innvandring

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Disse kjønnsforskjellene henger antagelig delvis sammen med ulik sysselsettingsgrad. Som vi skal se i det neste delkapitlet er det til dels store forskjeller mellom menn og kvinner blant familieinnvandrerne etter hvorvidt de deltar i arbeidslivet.

Det er viktig å huske at arbeidslivet i Norge i stor grad preges av kjønnsforskjeller, både med hensyn til hvilke sektorer og yrker kvinner og menn er sysselsatt i, med hensyn til andel som jobber i deltidsstillinger og inntekt (Sentralbyrå, 2018). Noen forskere har gått langt i å antydte at norsk arbeidsliv (og utdanning) i stor grad er kjønnssegregert (Reisel & Brekke, 2013). Som vi var inne på innledningsvis i dette kapitlet er det ikke alltid enkelt å tolke resultater, slik som vi her ser mellom mannlige og kvinnelige familieinnvandrere, etter i hvilken grad det reflekterer manglende integrering. På en side kan det argumenteres for at «vellykket» integrering inn i det norske samfunnet (og arbeidslivet) sannsynligvis vil innebære at visse forskjeller i inntekt og andre arbeidsrelaterte forhold mellom mannlige og kvinnelige innvandrere vil oppstå ettersom norsk samfunn og arbeidsliv har sterke innslag av kjønnsforskjeller. På en annen side vil spesielt svake resultater, slik som vi ser med hensyn til inntekt og sysselsetting (se under) blant kvinner som har innvandret til flyktninger, neppe kunne tilskrives eksisterende ulikheter mellom kjønn i norsk arbeidsliv alene.

4.4. Sysselsetting og deltakelse i utdanning

I dette delkapitlet ser vi på sysselsetting og deltakelse i utdanning. Tilknytning til arbeidslivet kan måles på flere måter, for eksempel ved å gå ut fra yrkesinntektens størrelse eller i avtalt arbeidstid. I inntektsstatistikken tar man utgangspunkt i yrkesinntektens størrelse og krever en årlig registrert yrkesinntekt over 2G (to ganger grunnbeløpet i folketrygden) for å bli regnet som yrkestilknyttet. I SSBs arbeidsmarkedsstatistikk regnes du derimot som sysselsatt dersom du har utført inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i en bestemt referanseuke (tredje uken i november). I dette delkapitlet tar vi i hovedsak utgangspunkt i den andre definisjonen, men ser også på tilknytning til arbeidslivet målt etter yrkesinntekt for å utdype noen av mønstrene vi ser.

En annen grunn til at vi gjør dette er endringen i 2015 av datakilden som ligger til grunn for sysselsettingsdataene i SSBs arbeidsmarkedsstatistikk (se tekstboks om system for persondata). Endringen gjør at sammenlignbarheten mellom sysselsettingstallene for årene før og etter dette tidspunktet er begrenset. For tall og figurer som omhandler sysselsetting ti år etter innvandring vil denne endringen ha lite å si ettersom tallene i alle tilfeller vil være hentet fra årene etter skiftet. I de sammenhengene vi presenterer utviklingen over tid, fra to år til ti år etter innvandring, vil imidlertid tallene fra og etter skiftet i 2015 være med. Ved å også se på tilknytning til arbeidslivet etter yrkesinntekt har vi et mål på sysselsetting som ikke er påvirket av den nevnte endringen i datagrunnlaget.

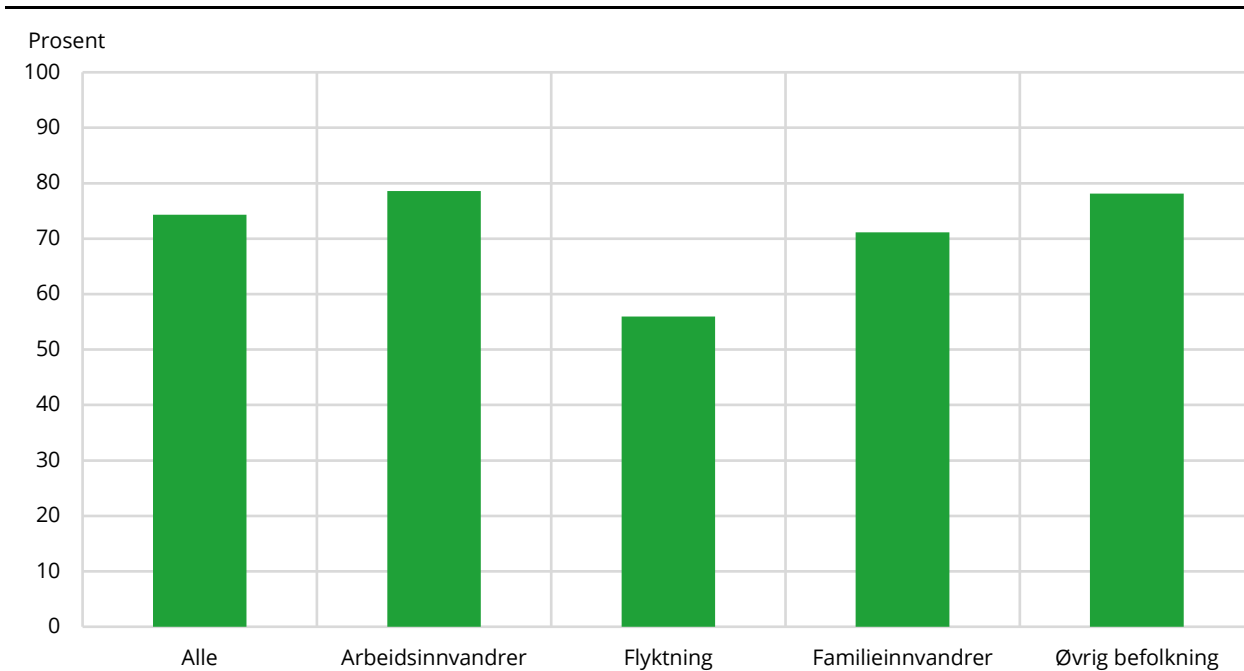
System for persondata

Dataene relatert til sysselsetting og deltakelse i utdanning brukt i dette delkapittelet er hentet fra System for persondata (SFP). SFP sammenstiller data fra en rekke registre og ble etablert for å «beskrive ulike gruppers forhold til arbeidsmarkedet, utdanning og ytelser» (Fedoryshyn & Nordby, 2020, s. 4). Registerdataene i SFP omfatter alle år fra og med 2008 og inneholder opplysninger på individnivå om blant annet sysselsetting, registrert arbeidsledighet, deltakelse på sysselsettingstiltak og utdanning.

En viktig endring fra og med 2015 er datakilden som ligger til grunn for sysselsettingsdataene. Mens opplysningene før dette ble innhentet gjennom NAVs Arbeidstakerregister (Aa-registeret) og Skatteetatens Lønns- og trekkoppgaveregister (LTO-registeret), har den fra 2015 blitt innhentet gjennom den såkalte a-ordningen. A-ordningen er et felles, samordnet rapporteringsløsning mellom Skatteetaten og SSB. Tallene for sysselsatte fra dette året og framover er som et resultat av denne endringen ikke direkte sammenlignbare med årene før.

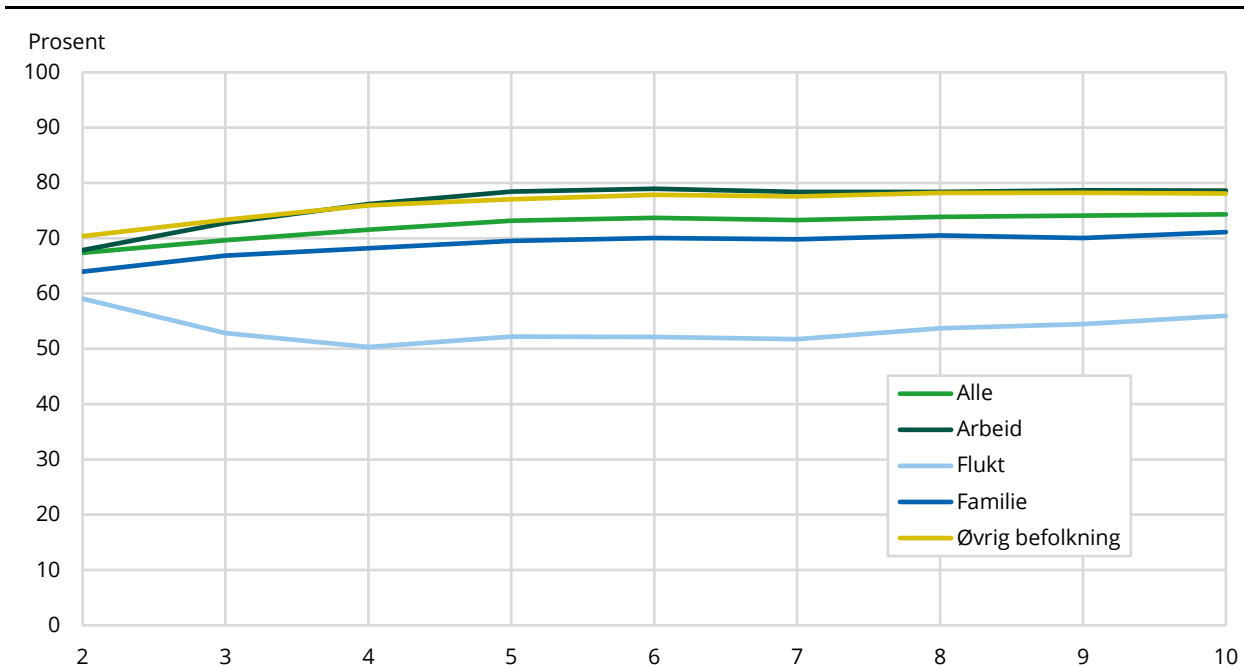
Kilde: Fedoryshyn og Nordby (2020)

I forrige delkapittel så vi at det er til dels betydelige inntektsforskjeller mellom familieinnvandrerne. Noen av ulikhetene syntes å henge sammen med hvem de innvandret til. Også når det gjelder sysselsetting og deltakelse i utdanning ser vi den samme tendensen. Figur 4.7 viser andelen som enten er aktive i utdanning eller arbeid målt etter utførte timer inntektsgivende arbeid ti år etter utvandring. Også her det et skille mellom de som innvandrer til flyktninger i forhold til de som kommer til enten arbeidsinnvandrere, andre familieinnvandrere eller personer i den øvrige befolkningen. Mens mellom sju og åtte av ti av de som kommer til personer i de sistnevnte gruppene enten er i jobb eller under utdanning ti år etter innvandring, er under seks av ti av de som kommer til flyktninger det samme. Igjen er det de som kommer til arbeidsinnvandrere og personer i den øvrige befolkningen som i størst grad har tilknytning til enten arbeidsliv eller utdanning.

Figur 4.7 Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Andel aktive i arbeid eller utdanning ti år etter innvandring

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

Disse forskjellene er tydelige gjennom hele tiårsperioden vi følger familieinnvandrerne. Skillet mellom de som kommer til flyktninger og resten blir spesielt tydelig fra og med tre år etter innvandring. Andelen familieinnvandrere til flyktninger som er aktive i enten arbeid eller utdanning synker fra 59 prosent to år etter innvandring til 52 prosent året etter, og holder seg på om lag samme nivå gjennom resten av perioden. I løpet av de siste tre årene blir det riktignok noen flere som er aktive på en av disse arenaene. At andelen aktive i arbeid eller utdanning synker blant familieinnvandrere til flyktninger i løpet av de første årene henger sannsynligvis sammen med at en del av disse fullfører introduksjonsprogrammet i løpet av denne tiden.

Figur 4.8 Familieinnvandrere etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori. Andel aktive i arbeid eller utdanning to til ti år etter innvandring.

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

Introduksjonsprogrammet er et tiltak ment å hjelpe integreringen av nylig ankomne innvandrere. Alle norske kommuner har plikt til å tilby programmet til nyankomne flyktninger og personer som innvandrer for å gjenforenes med disse (se tekstboks). For en analyse av tidligere deltakeres deltakelse i arbeidsliv og utdanning og inntektssituasjon, se Lunde og Lysen (2020).

Introduksjonsprogrammet

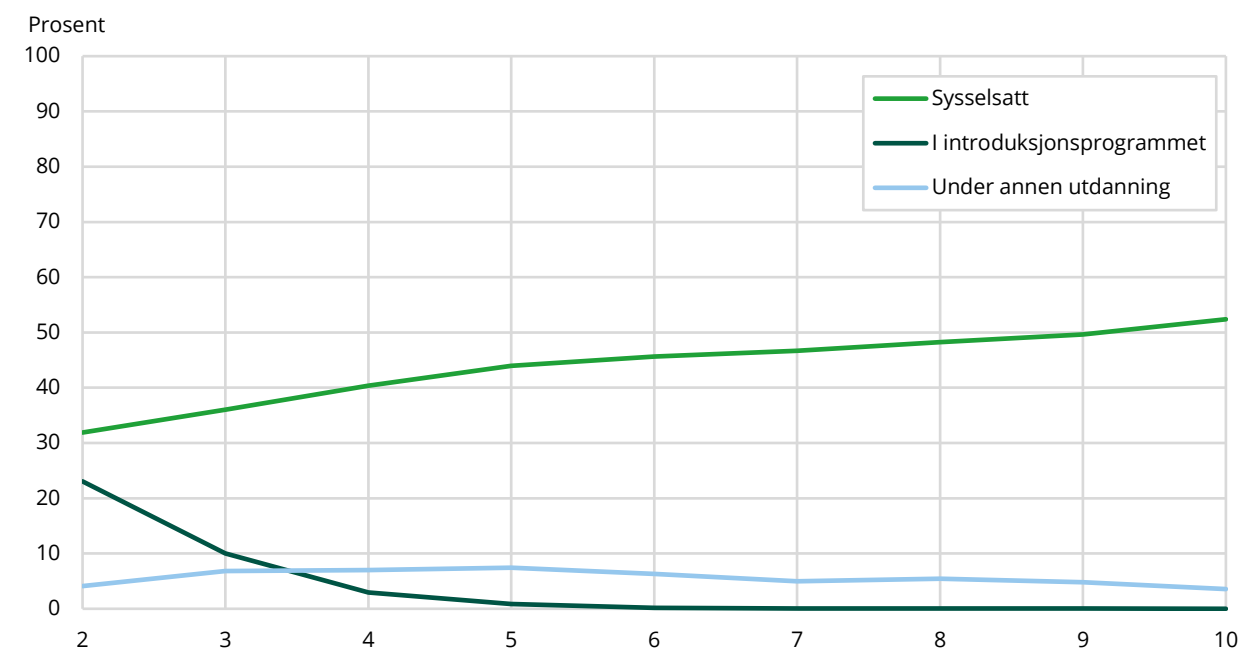
Introduksjonsprogrammet er hjemlet i lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven), hvilket har som formål å «bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet». Før 01.01.2021 var ordningen en del av introduksjonsloven, som i sin tur trådte i kraft 01.09.2003. Målgruppen for programmet er innvandrere mellom 18 og 55 år som har oppholdstillatelse på et av disse grunnlagene:

- a) som flyktning etter utlendingsloven § 28
- b) etter innreisestillatelse som overføringsflyktning § 35 tredje ledd
- c) fornybar oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 38 første ledd på grunnlag av søknad om beskyttelse
- d) begrenset oppholdstillatelse som medlem av barnefamilie etter utlendingsloven § 38 femte ledd bokstav a eller b
- e) på grunnlag av kollektiv beskyttelse i en masseflyktsituasjon etter utlendingsloven § 34
- f) etter utlendingsloven kapittel 6 som familiemedlem til personer som nevnt i bokstav a til e, forutsatt at referansepersonen har vært bosatt i en kommune i mindre enn fem år før det søkes om familiegjennomføring
- g) fornybar oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b, andre ledd eller tredje ledd

Kilde: Lovdata.no (2021)

En indikasjon på at nedgangen blant familieinnvandrede til flyktninger i deltakelse i arbeid og/eller utdanning skyldes at en del avslutter introduksjonsprogrammet ser vi dersom vi deler disse familieinnvandrede inn i de som deltar inntektsgivende arbeid (inkludert de som er både sysselsatt og deltar i utdanning), de som deltar i introduksjonsprogrammet og de som tar del i annen utdanning (figur 4.9). Andelen som er sysselsatt øker jevnt gjennom hele perioden, fra 32 prosent to år etter innvandring til 52 prosent ti år etter innvandring. Samtidig går andelen som tar del i introduksjonsprogrammet kraftig ned de aller første årene, fra 23 prosent til 3 prosent fire år etter innvandring.

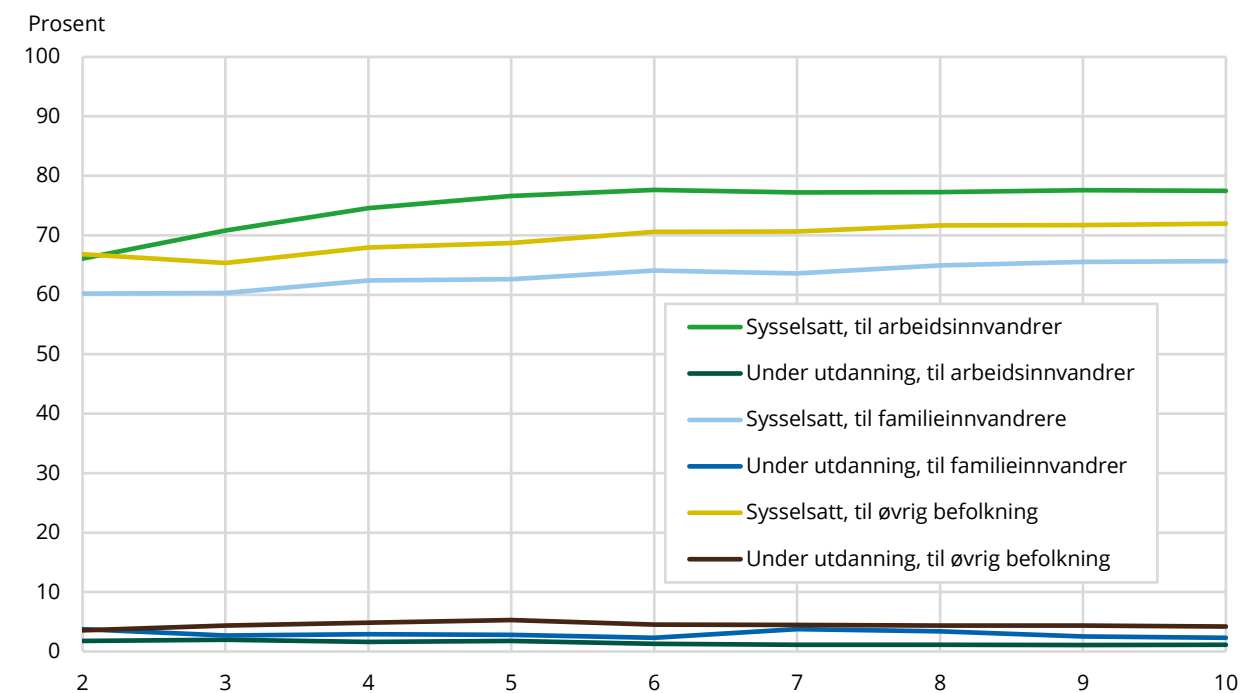
Figur 4.9 Familieinnvandrere til flyktninger. Andel aktive i arbeid introduksjonsprogrammet eller annen utdanning to til ti år etter innvandring

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

Blant familieinnvandrerne som har kommet til arbeidsinnvandrere, til andre familieinnvandrere og til personer i den øvrige befolkningen er det derimot slik at det store flertallet er sysselsatte allerede fra begynnelsen. Kun noen få prosent er under utdanning i løpet av perioden, riktignok noen flere blant familieinnvandrerne til personer i øvrig befolkning enn blant de andre familieinnvandrerne (figur 4.10).

Figur 4.10 Familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og øvrig befolkning. Andel aktive i arbeid eller utdanning to til ti år etter innvandring

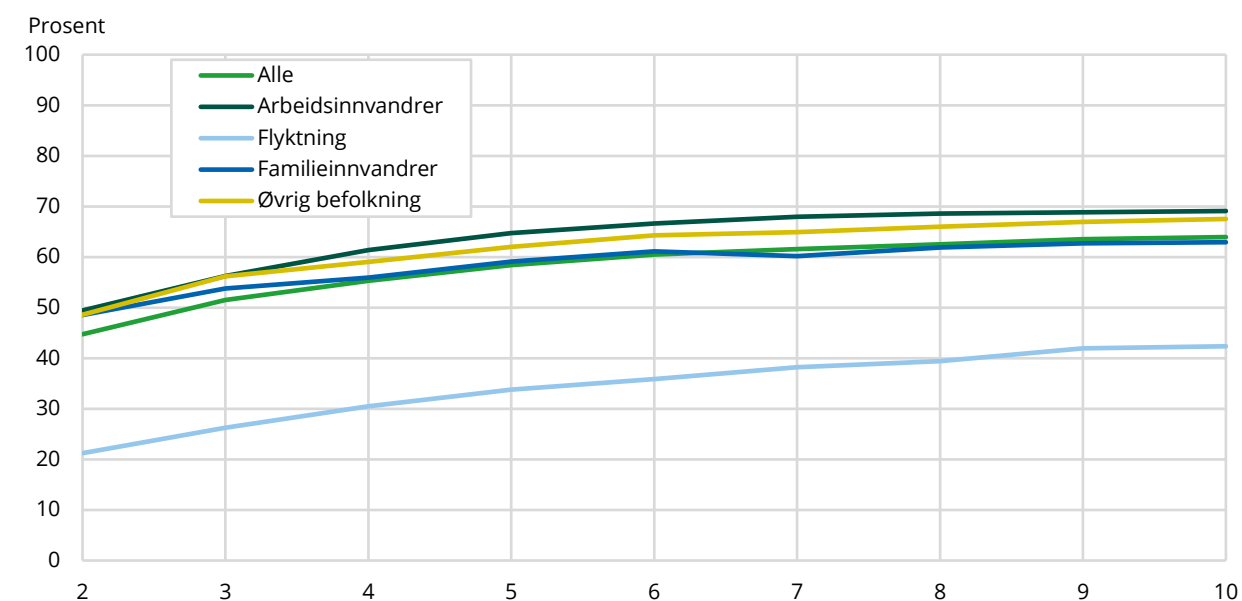

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

Målet på sysselsetting som vi har benyttet til nå baserer seg på et relativt enkelt oppnåelig kriterium om at personen må ha utført minst én times inntektsgivende arbeid i referanseuka. En slik definisjon gjør at mange som i prinsippet kan ha ganske løs tilknytning til arbeidslivet regnes som sysselsatte. En alternativ definisjon tar utgangspunkt i størrelsen på yrkesinntekten og regner alle som tjener over to ganger grunnbeløpet i folketrygden⁴ som yrkestilknyttet. Et slikt mål vil ekskludere en del som kan antas å ikke ha sterk yrkestilknytning.

Figur 4.11 viser yrkestilknytningen til familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn /-kategori basert på størrelsen på yrkesinntekten. Ikke overraskende ser vi at andelen som er tilknyttet arbeidslivet er lavere dersom vi benytter denne definisjonen enn om vi ser på hvor mange som har jobbet minst én time i løpet av en gitt referanseuke. Vi ser også at andelen yrkesaktive øker for alle gruppene gjennom hele perioden. For de som kom til arbeidsinnvandrere, andre familieinnvandrere og til personer i den øvrige befolkningen er tendensen til økt deltakelse i arbeidslivet klarere enn om man kun ser på arbeidstid (figur 4.10). Igjen er det en klar forskjell mellom de som har kommet til flyktninger og de som har kommet til personer med annen bakgrunn. Klart færre av familieinnvandrerne til flyktninger er tilknyttet arbeidslivet gjennom hele perioden. Ti år etter innvandring er 42 prosent av disse yrkesaktive, mot 63 prosent av de som kom til andre familieinnvandrere, 68 prosent av de som kom til noen i den øvrige befolkningen og 69 prosent av de som kom til arbeidsinnvandrere.

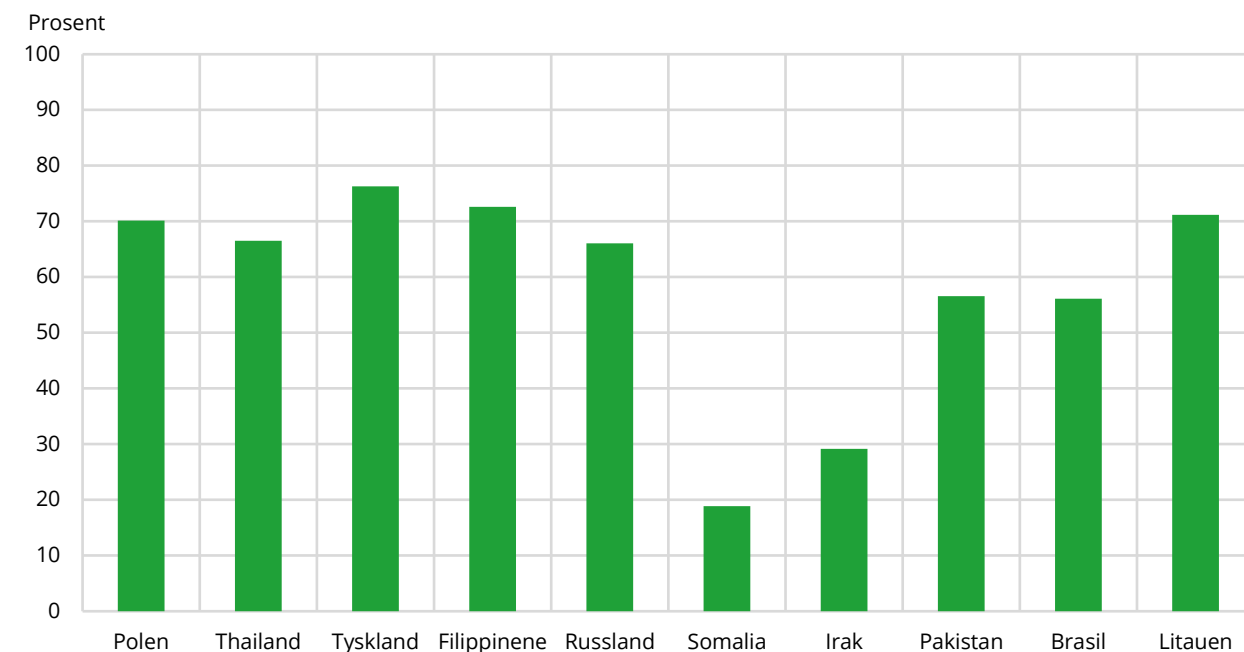
Figur 4.11 Familieinnvandrere etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori. Andel yrkesaktive to til ti år etter innvandring

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

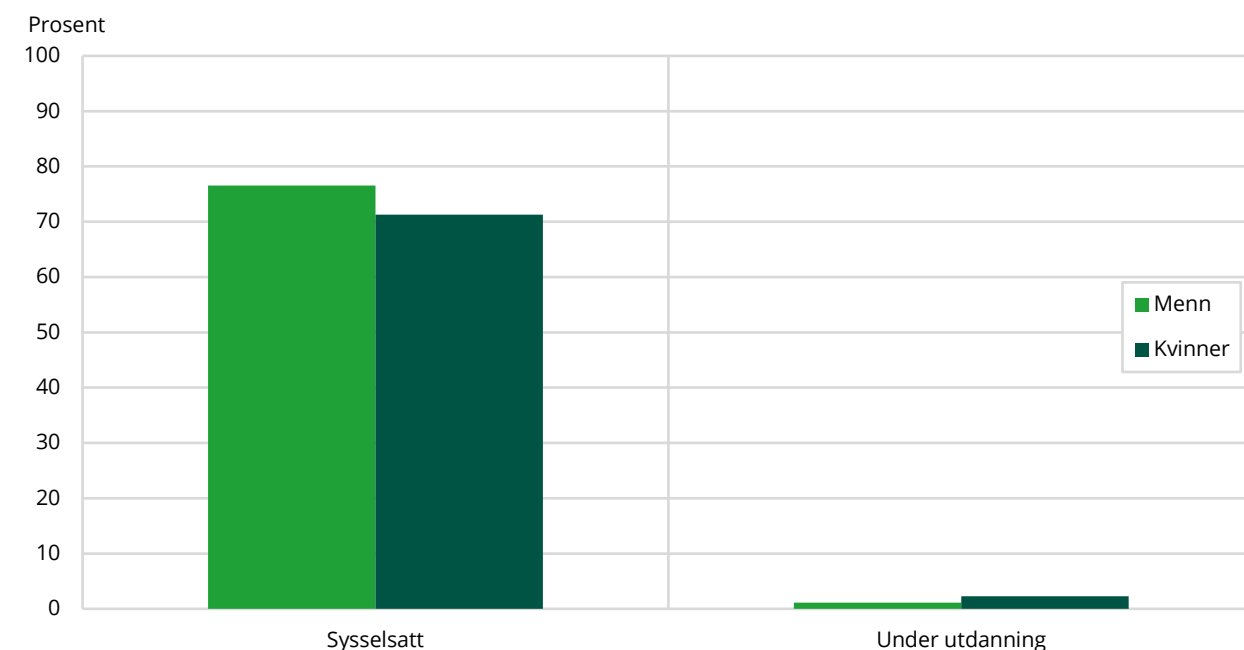
Også når vi bryter familieinnvandrerne ned på statsborgerskap ser vi at det er til dels store forskjeller. Figur 4.12 viser andel yrkesaktive ti år etter innvandring fordelt på første statsborgerskap. Tyskere, filippinere, litauere og polakker er i størst grad yrkesaktive. Blant disse har 70 prosent eller flere yrkesinntekt på over 2G. Også blant thailandske og russiske familieinnvandrere er det relativt sett mange som er yrkesaktive ti år etter innvandring. Færrest yrkesaktive er det blant somaliere og irakere. Kun henholdsvis 19 og 29 prosent av familieinnvandrere med statsborgerskap fra disse landene tjente mer enn 2G ti år etter innvandring.

⁴ To ganger folketrygdens grunnbeløp er her kalkulert ut fra grunnbeløpet i det aktuelle inntektsåret. For familieinnvandrerne som kom i 2006 er eksempelvis grunnbeløpet to år etter innvandring 70 256 kr (grunnbeløpet i folketrygden per 01.05.2008) etc.

Figur 4.12 Familieinnvandrere etter første statsborgerskap. Andel yrkesaktive ti år etter innvandring

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

I delkapittelet om familieinnvandrernes inntekt så vi at det var til dels store forskjeller mellom kvinnelige og mannlige familieinnvandrere, særlig blant de med som kom til flyktninger. Tilsvarende ulikheter ser vi også med hensyn til sysselsetting. Ti år etter innvandring er 77 prosent av mennene sysselsatte, mens 71 prosent av kvinnene er det samme.

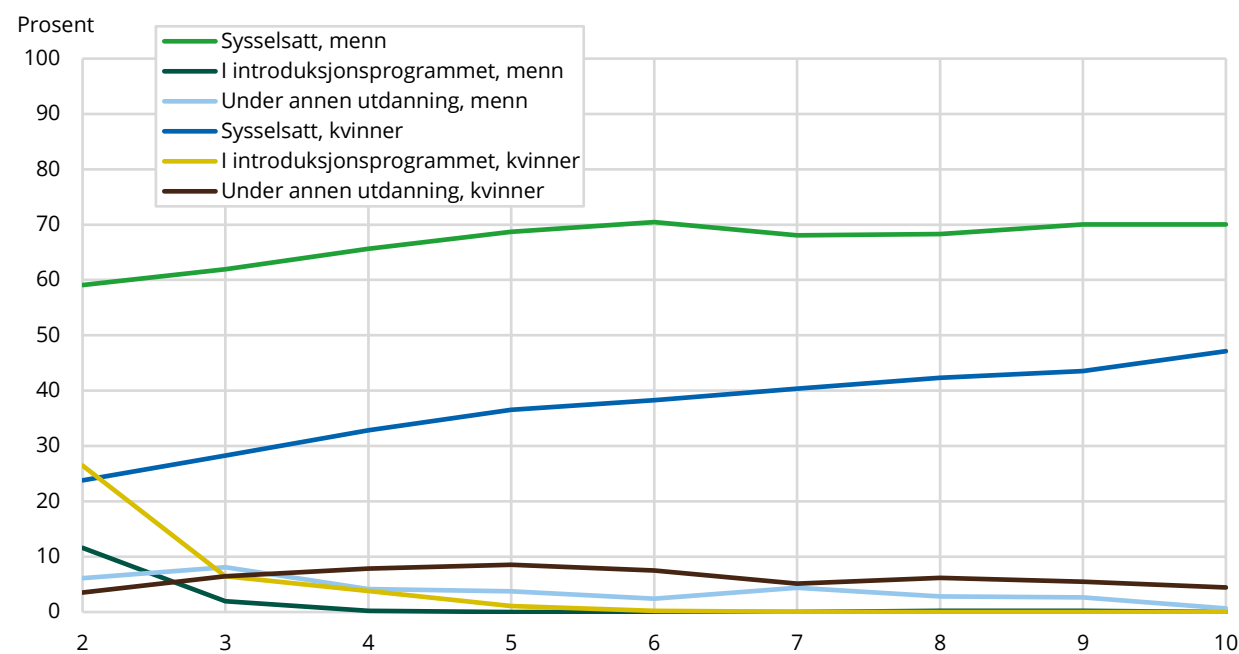
Figur 4.13 Familieinnvandrere etter kjønn. Andel aktive i arbeid eller utdanning ti år etter innvandring

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

Forskjellene blir spesielt tydelige dersom vi sammenligner menn og kvinner som har kommet til flyktninger. Mens 70 prosent av de mannlige familieinnvandrerne til flyktninger er sysselsatt ti år etter innvandring, er dette kun tilfelle for 47 prosent av de kvinnelige familieinnvandrerne (figur 4.14). Som vi ser er dette et mønster som eksisterer alt kort tid etter innvandring. Allerede to år etter

innvandring var om lag seks av ti av mennene som har kommet som familieinnvandrere til flyktninger sysselsatte. Til sammenligning var kun litt over to av ti av kvinnene sysselsatte. Samtidig deltok en større andel av kvinnene i introduksjonsprogrammet i de første årene. Fra og med fire år etter innvandringen tok også flere kvinner enn menn del i annen utdanning.

Figur 4.14 Familieinnvandrere til flyktninger. Andel aktive i arbeid, introduksjonsprogrammet eller annen utdanning to til ti år etter innvandring

Kilde: System for persondata, Statistisk Sentralbyrå

4.5. Boforhold

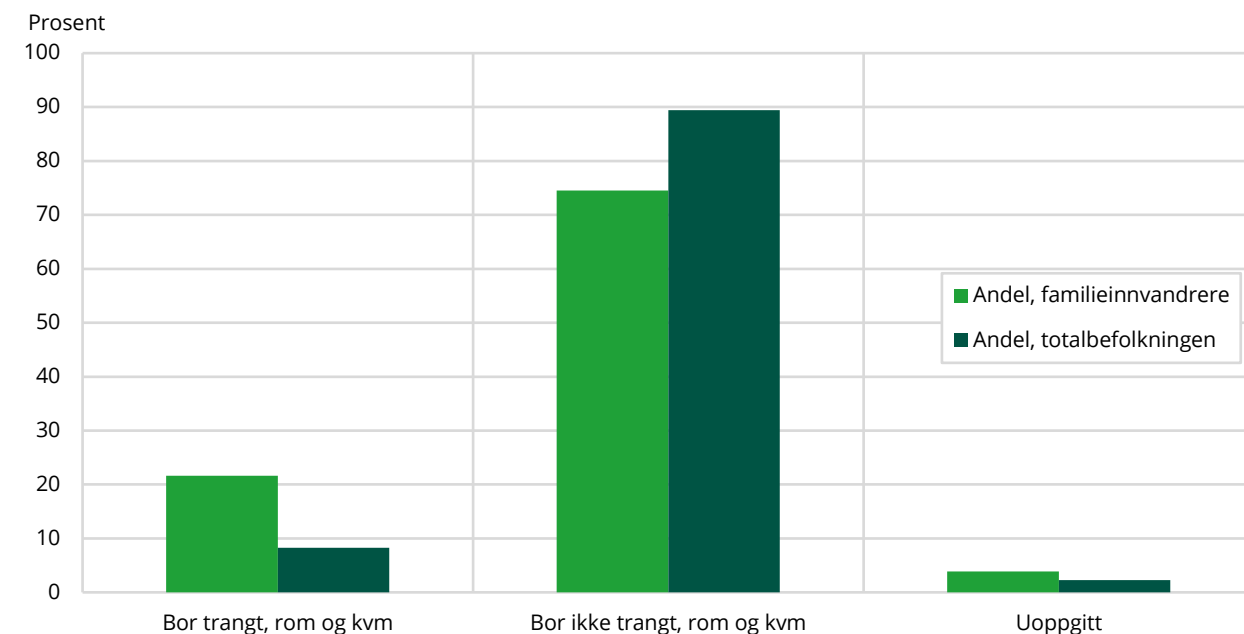
I dette delkapittelet tar vi for oss boforhold med hensyn til trangboddhet og eie og leie av bolig. Trangboddhet henger sammen med levekår. Norsk boligpolitikk har i stor grad fulgt en eierlinje, der målet har vært at flest mulig skal eie sin egen bolig. I Norge har da også eie av bolig vært hovedregelen, og leiemarkedet har spilt en relativt beskjeden rolle i boligmarkedet (Sandlie & Sørvoll, 2017). Størrelsen på boligen og eierskapet til boligen henger i stor grad sammen, i den forstand at små boliger ofte er utleieboliger (Barlindhaug, 2009).

Trangboddhet er målt etter to kriterier, nemlig antall rom og kvadratmeter. Man regnes som trangbodd dersom man bor i en bolig der:

- Antall rom i boligen er mindre enn antall personer eller én person bor på ett rom og
- Man har mindre enn 25 kvadratmeter per person i husholdningen.

Tall basert på registerdataene for boforhold som SSB publiserer, som også brukes som grunnlag for tallene i dette kapitlet, viser at innvandrere generelt sett bor trangere enn den øvrige befolkningen. Det er personer som har innvandret på grunn av flukt og familiegjennforening som i særlig grad bor trangt (Arnesen, 2020).

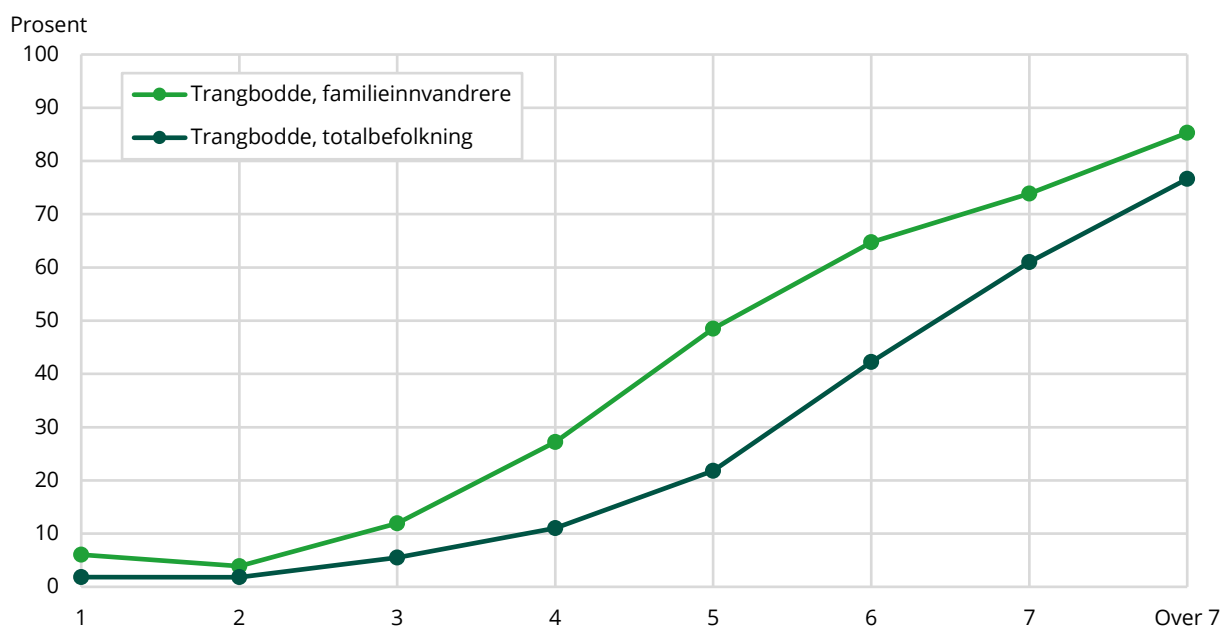
Vi ser en lignende tendens til høyere trangboddhet blant familieinnvandrerne vi følger i dette kapitlet. Familieinnvandrerne som kom i perioden 2006 til 2008 bor nemlig generelt sett trangere enn totalbefolkningen. Ti år etter ankomst bodde 22 prosent av familieinnvandrerne trangt. Blant de i totalbefolkningen mellom 35 og 60 år, alderen familieinnvandrerne i utvalget var i etter ti års botid i Norge, var det kun 8 prosent som var trangbodde.

Figur 4.15 Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017. Trangboddhet ti år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

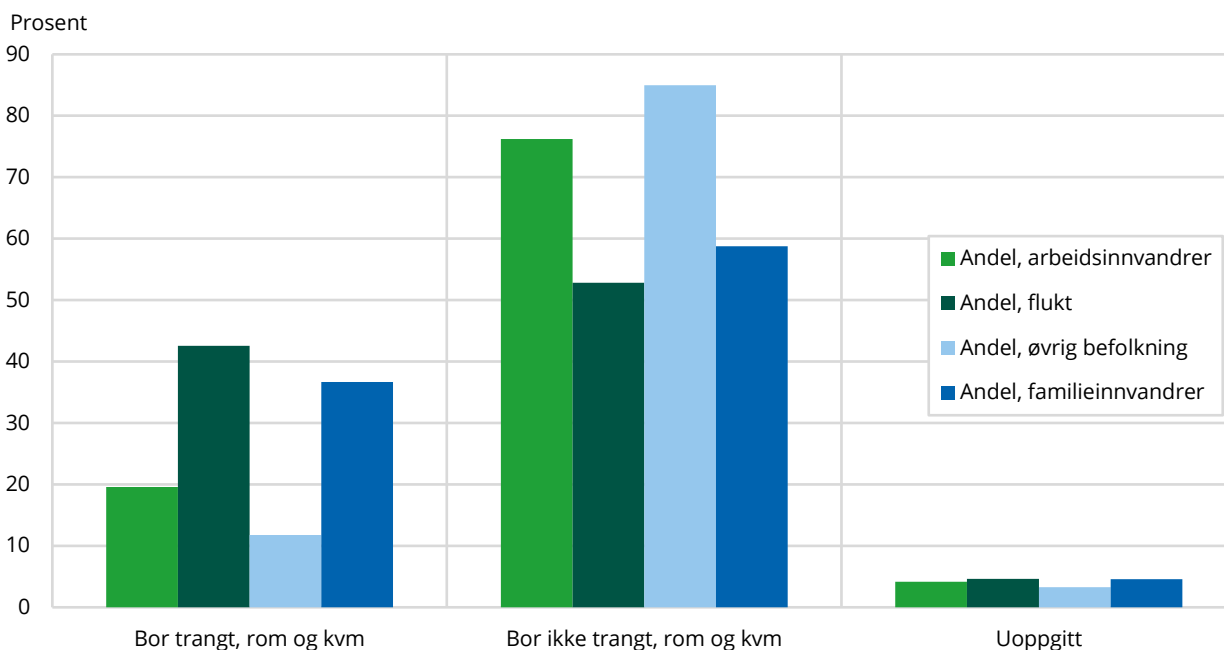
Trangboddhet henger i stor grad sammen med husholdningsstørrelse. Med flere personer i husholdningen øker også sannsynligheten for at man bor trangt (Arnesen, 2020). Husholdningene familieinnvandrerne bor i er noe større enn de totalbefolkningen bor i. Det bor i gjennomsnitt 3,4 personer i familieinnvandrernes husholdninger, mot 3 i husholdningene blant totalbefolkningen. Det kan derfor tenkes at noe av forskjellen mellom familieinnvandrerne og totalbefolkningen i trangboddhet skyldes ulikheter med hensyn til husholdningsstørrelse.

Dersom vi sammenligner de som bor i husholdninger med samme antall personer (figur 4.16) ser vi imidlertid at familieinnvandrerne i større grad er trangbodde også når vi tar høyde for størrelsen på husholdningen. Det er en klar tendens til at andel trangbodde øker jo større husholdningen er, og dette gjelder for begge grupper. Andelen som bor trangt er likevel større blant familieinnvandrerne, uansett hvor mange som bor i husholdningen. Forskjellene mellom familieinnvandrerne og totalbefolkningen er særlig store i husholdninger der det er 4 til 6 personer.

Figur 4.16 Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017. Andel trangbodde ti år etter innvandring, etter antall personer i husholdningen

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

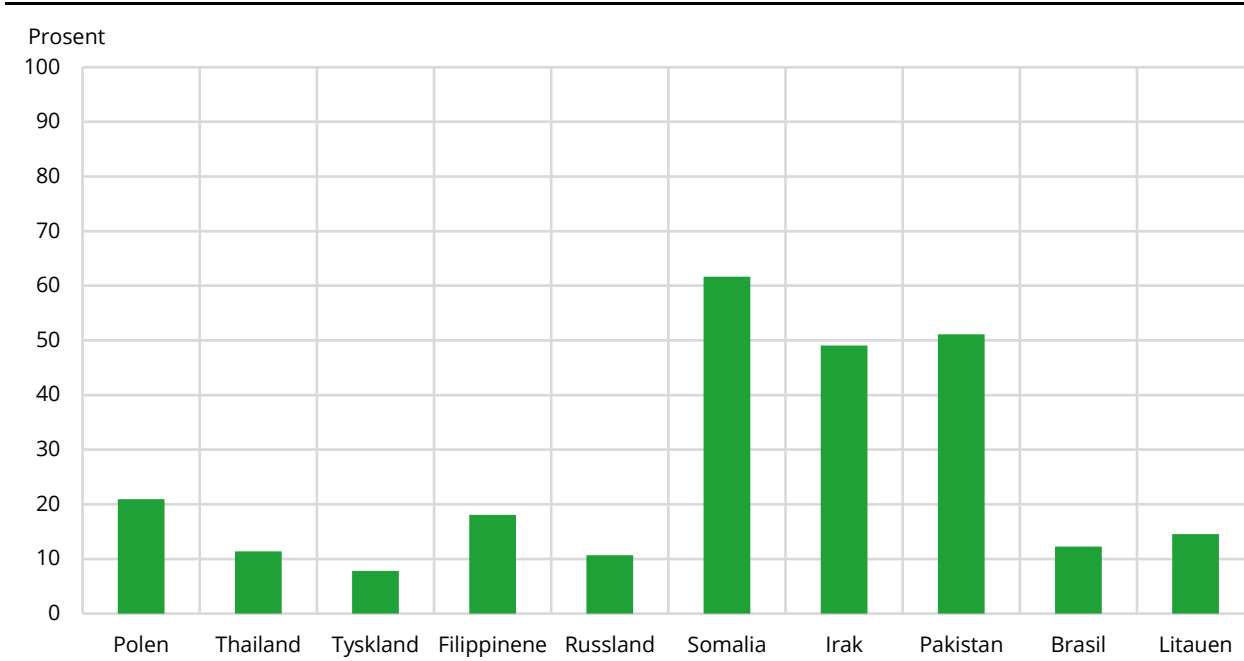
Vi har i dette kapittelet sett at det til dels er betydelige forskjeller blant familieinnvandrerne med hensyn til inntektsnivå og deltakelse i arbeidsliv og utdanning. Noen av disse forskjellene sammenfaller med hvem familieinnvandrerne har kommet til, deriblant sistnevnte persons innvandringsgrunn. Vi ser at familieinnvandrere som har kommet til personer i den øvrige befolkningen i mindre grad bor trangt sammenlignet med de som kom til arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og personer som innvandret på grunn av flukt. Det er særlig de to siste gruppene som i størst grad er trangbodde. Henholdsvis 43 og 37 prosent bodde trangt ti år etter ankomst til landet, mens kun 20 prosent av de som kom til arbeidsinnvandrere gjorde det samme.

Figur 4.17 Familieinnvandrere etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori. Trangboddhet ti år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Også med hensyn til første statsborgerskap er det til dels store ulikheter. Som vi kan se fra figur 4.18 bor særlig familieinnvandrere med somalisk statsborgerskap trangt. 62 prosent av de somaliske familieinnvandrerne var trangbodde ti år etter innvandring. Også en stor del av familieinnvandrere fra Pakistan (51 prosent) og Irak (49 prosent) bodde trangt. Blant familieinnvandrerne fra de øvrige landene var andelen trangbodde om lag 20 prosent eller mindre.

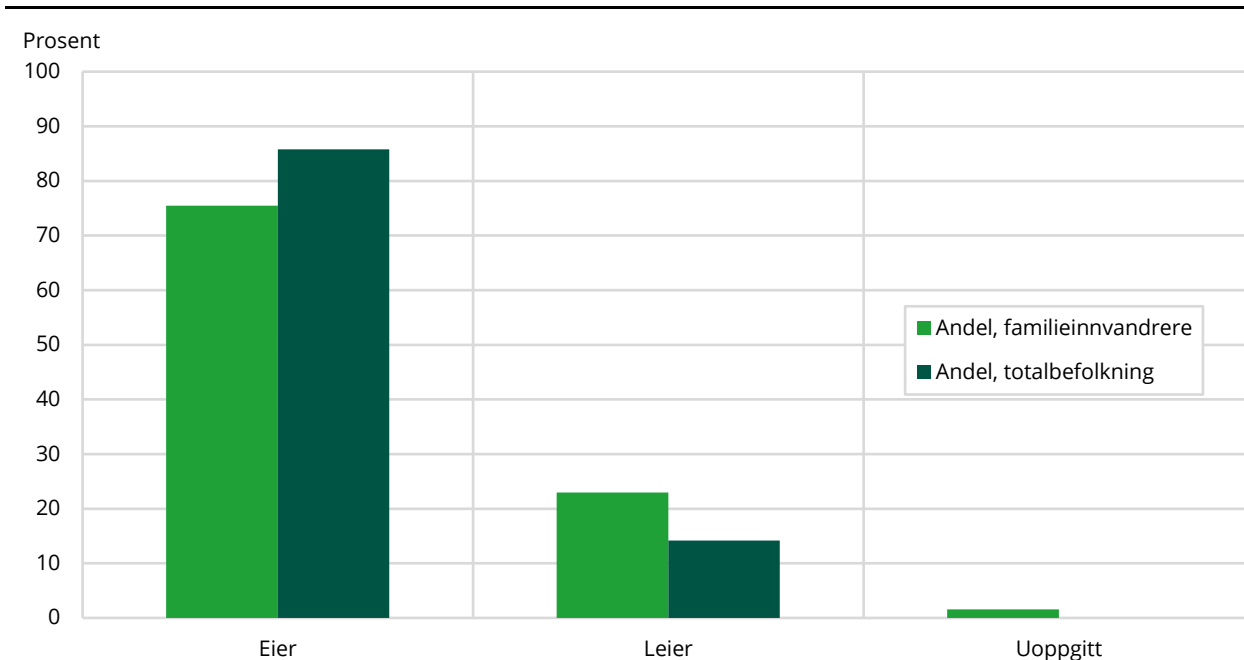
Figur 4.18 Familieinnvandrere etter første statsborgerskap. Andel trangbodde ti år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Vi ser mange av de samme mønstrene når det gjelder eierskap til boligen. Som vi ser fra figur 4.19 er det slik at familieinnvandrere i større grad enn for totalbefolkningen i samme alder leier bolig. 23 prosent av familieinnvandrerne leide boligen de bodde i ti år etter innvandring, mens det blant befolkningen i aldersgruppen 35 til 60 år var 14 prosent som var leietakere.

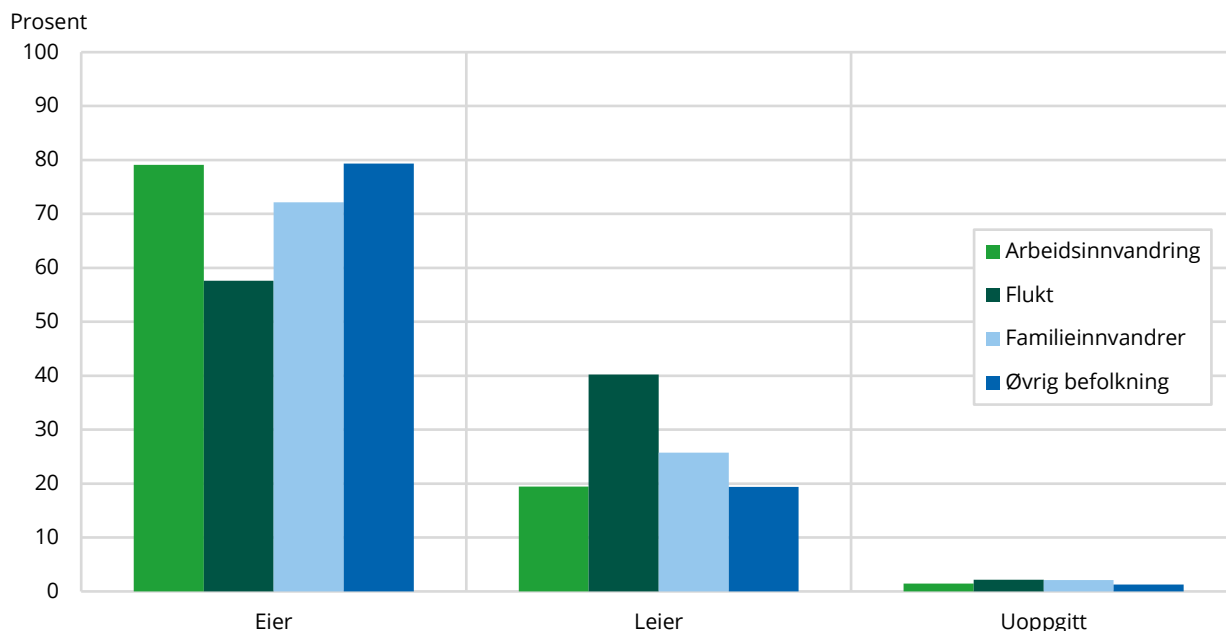
Figur 4.19 Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017. Eierskap ti år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Igjen ser vi klare forskjeller etter hvem familieinnvandrerne har innvandret til. Mens 79 prosent av familieinnvandrerne til arbeidsinnvandrere og øvrig befolkning eier sin egen bolig, gjør kun 58 prosent av de som har innvandret til en flyktning dette (figur 4.20).

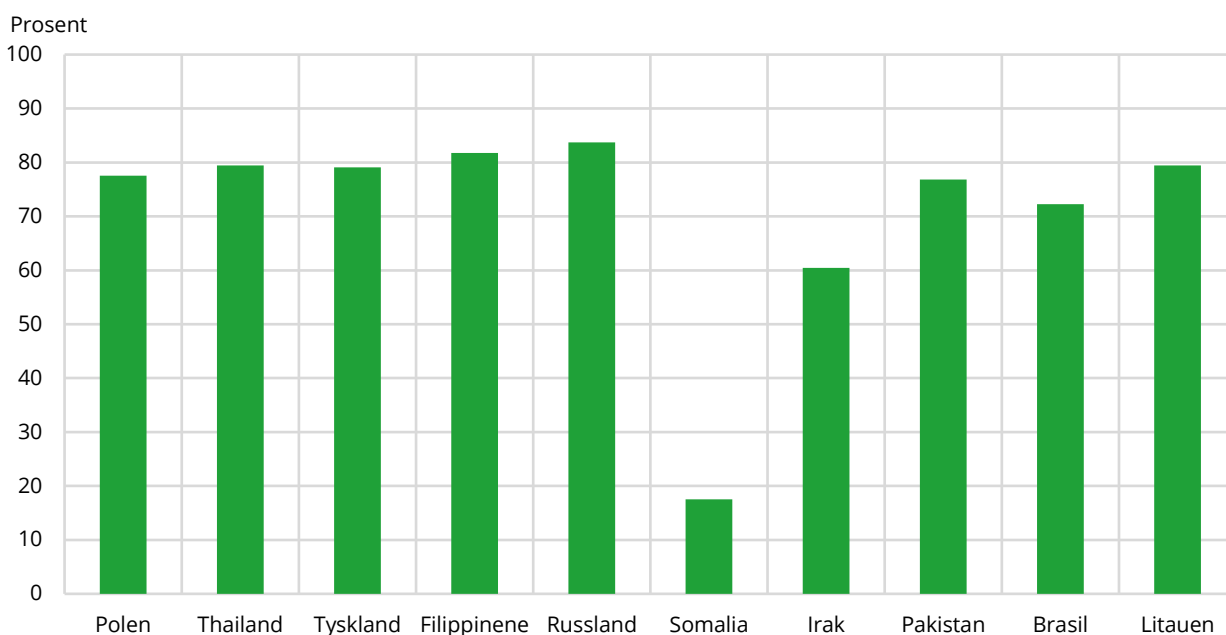
Figur 4.20 Familieinnvandrerne etter referansepersoners innvandringsgrunn/-kategori. Eierskap ti år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Bryter vi eierskap av bolig ned på første statsborgerskap (figur 4.21) blir det klart at de somaliske familieinnvandrerne skiller seg ut ved at de i mye mindre grad enn andre familieinnvandrere eier sin egen bolig. Kun 18 prosent av de somaliske familieinnvandrerne gjorde dette ti år etter innvandring. Størst andel boligeiere finner vi blant russiske familieinnvandrere, men også blant familieinnvandrere fra de aller fleste andre landene (inkludert Pakistan og til en viss grad Irak) er det et solid flertall som er eiere.

Figur 4.21 Familieinnvandrerne etter første statsborgerskap. Andel som eier egen bolig ti år etter innvandring

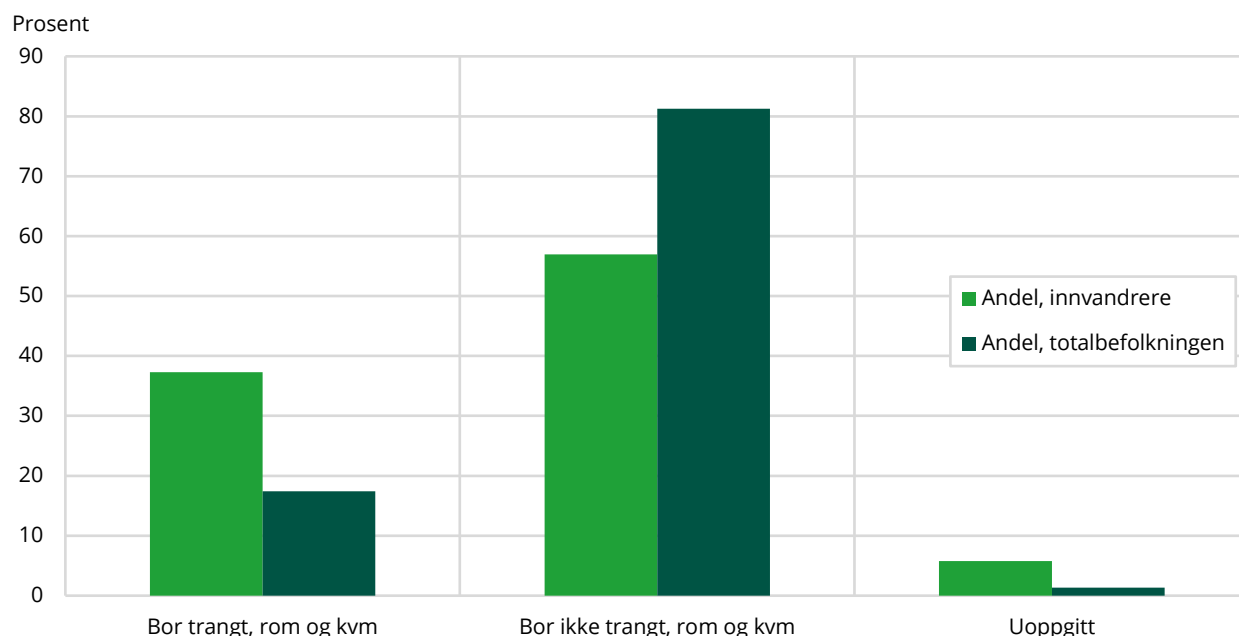

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Resultatene presentert så langt har ikke tatt hensyn til at bosetningsmønsteret blant familieinnvandrerne kan avvike fra totalbefolkningens. Fra undersøkelser av innvandreres fordeling på kommunenivå vet vi at innvandrere i større grad er bosatt i Oslo og andre sentrale strøk (Gulbrandsen et al., 2021). Leieandelen i Oslo områder er høyere enn i resten av landet (Revold & Arnesen, 2021) og særegne forhold med hensyn til bygningstyper og boligtetthet i mer tettbebygde strøk kan bidra til skjevheter når vi sammenligner innvandrere med totalbefolkningen uten å ta hensyn til bosted.

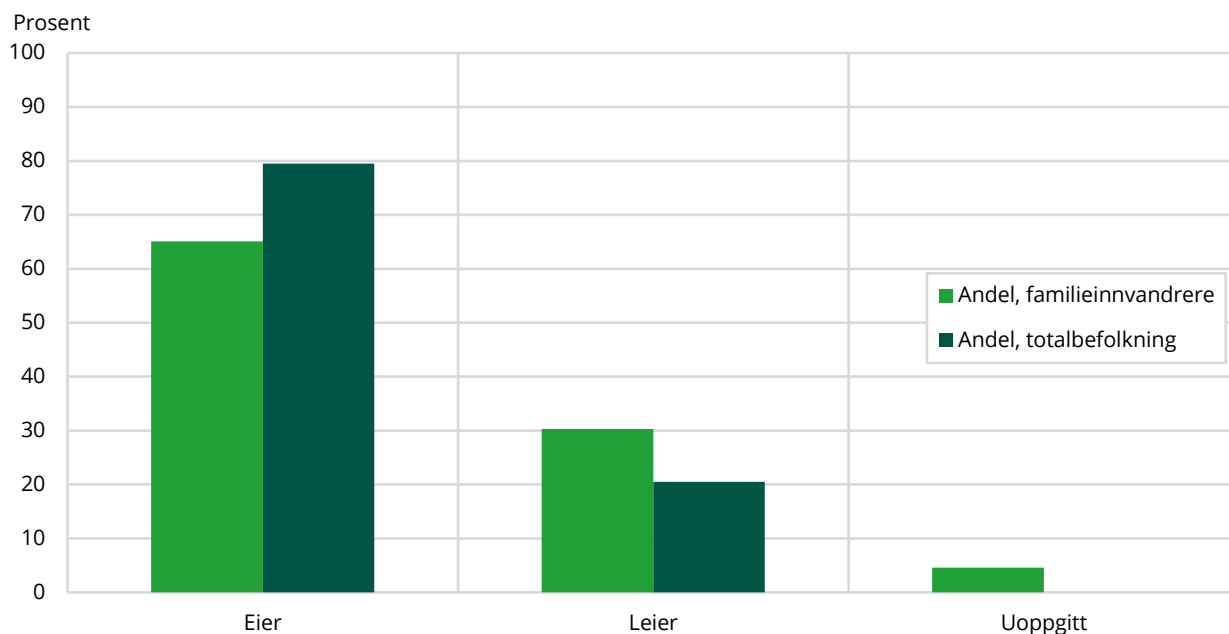
Sammenligner vi familieinnvandrerne ti år etter innvandring med totalbefolkningen i samme aldersgruppe i 2017 ser vi at en høyere andel (18 prosent) av familieinnvandrerne er bosatt i Oslo enn det er blant totalbefolkningen (12 prosent). Det er likevel ikke slik at forskjellene mellom familieinnvandrerne og befolkningen som helhet med hensyn til trangboddhet og eierskap av bolig forsvinner dersom vi jamfører kun de som bor i Oslo. Som ventet er det slik at det er flere som er trangbodd i Oslo, også i totalbefolkningen. 17 prosent av totalbefolkningen i alderen mellom 35 til 60 år som var bosatt i Oslo i 2017 bodde trangt, mot 8 på landsbasis (se figur 4.15). Som vi kan se fra figur 4.22 er dette likevel langt færre enn blant familieinnvandrerne, av hvilket det var hele 37 prosent som var trangbodde ti år etter innvandring (mot 22 prosent på landsbasis).

Figur 4.22 Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017, bosatt i Oslo. Trangboddhet ti år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Også med hensyn til eierskap av bolig ser vi klare ulikheter mellom familieinnvandrerne og totalbefolkningen i Oslo (figur 4.23). 80 prosent av befolkningen som helhet i Oslo i alderen 35 til 60 år eide sin bolig. Kun 65 prosent av familieinnvandrerne gjorde det samme.

Figur 4.23 Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017, bosatt i Oslo. Eierskap ti år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Det er med andre ord lite som tyder på at forskjellene mellom familieinnvandrerne og befolkningen som helhet med hensyn til trangboddhet og eierskap av bolig ene og alene koker ned til at familieinnvandrerne i større grad bor i spesielt tettbebygde kommuner som Oslo. De samme mønstrene som vi så på landsnivå, med flere trangbodde og færre som eier sin egen bolig enn generelt i totalbefolkningen, ser vi også blant de som bodde i Oslo. Det er likevel ikke gitt at disse forskjellene ikke reflekterer andre *interne* ulikheter med hensyn til bosetningsmønster innenfor Oslo. Undersøkelser av bosetningsmønsteret blant innvandrere generelt i Oslo har funnet at det store variasjoner i andelen innvandrere, både på bydelsnivå og internt i bydelene. Det er allikevel et hovedtrekk at bydelene lengst øst og sør-øst har store innvandrерandeler (Gulbrandsen et al., 2021, s. 79-89). Dette er områder av byen som tradisjonelt har hatt et arbeiderklassepreg befolkningsmessig (Myhre & Kjelstadli, 1995) og hvor relativt sett flere er trangbodd i forhold til bydelene lenger vest i byen (Revold, 2020).⁵

Det er med andre ord sannsynlig at noen av ulikhetene vi ser, både mellom familieinnvandrere og totalbefolkningen og blant familieinnvandrerne selv, reflekterer de samme sosioøkonomiske forskjellene som vi har sett i de foregående delkapitlene med hensyn til inntekt og sysselsetting. Forskjellig posisjon på arbeidsmarkedet og inntektsmessig kan gi ulikt utfall med hensyn til både hvor man bosetter seg og i hvilken grad man blir boende trangt eller eier sin egen bolig.

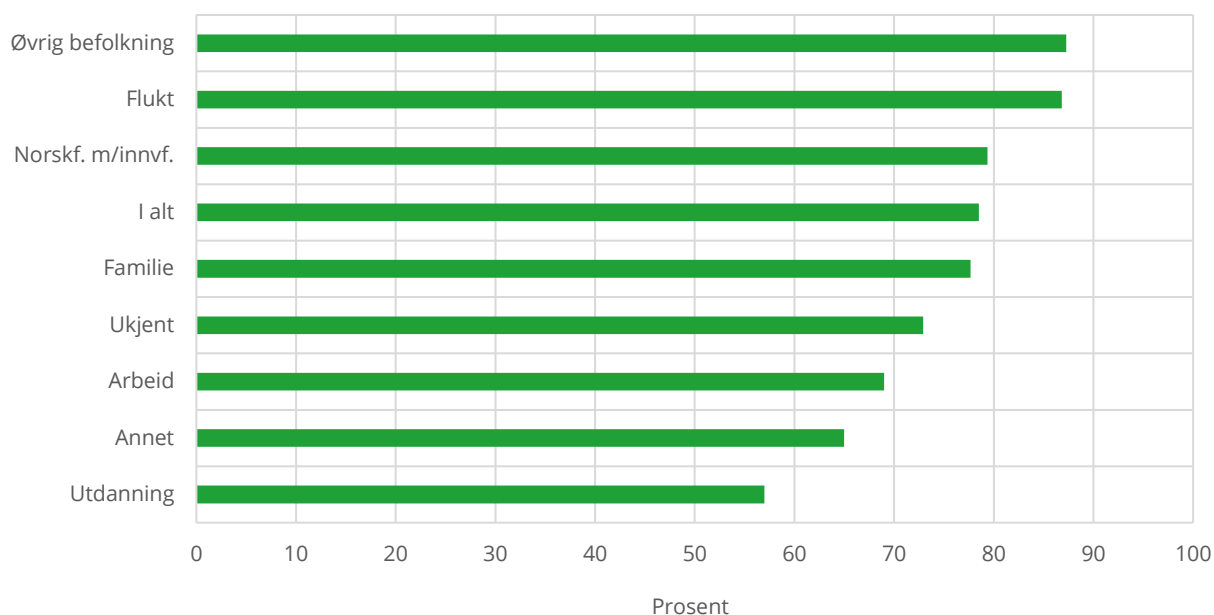
4.6. Er utvalget integreringsvinnerne?

Ved å velge innvandrere som fortsatt er bosatt i Norge etter ti år står vi potensielt sett i fare for å velge «vinnerne» integreringsmessig. Det er nemlig mulig å tenke seg at innvandrere som fortsatt bor i landet etter ti år også vil tendere mot å være de som har hatt den mest vellykkede veien inn i det norske samfunnet, i det minste sammenlignet med de som i mellomtiden har valgt å utvandre. Det er dermed en risiko for at resultatene kan være preget av såkalt «overlevelsesskjevhet» (survival bias), det vil si en tendens til å ta utgangspunkt i de observasjonene (i denne tilfellet

⁵ Det er imidlertid ikke slik at andelen som eier sin egen bolig i disse bydelene er mindre. Snarere tvert imot er det relativt høy andel av eierskap i bydeler som Grorud og Alna, som er av bydelene med høyest innvandrерandel.

familieinnvandrere) som er igjen etter en seleksjonsprosess (utvandring). Graden av gjenutvandring varierer dessuten med innvandringsgrunn, slik vi har sett i kapittel 2.5. De 13 300 som inngår i utvalget som danner grunnlaget for analysene i dette kapittelet utgjør 78 prosent av de 17 000 som kom som familieinnvandrere i perioden 2006-2008 og som var mellom 25 og 50 år. Ser vi på referansepersonens bakgrunn (figur 4.24) ser vi at det er flest som er bosatt ti år etter innvandring blant de som kom til personer i den øvrige befolkningen (87 prosent) og flyktninger (86 prosent). Færrest var fortsatt bosatt blant de som familieinnvandret til personer som har kommet på grunn av utdanning (57 prosent) og arbeid (69 prosent).

Figur 4.24 Familieinnvandrere etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori. Andel bosatt ti år etter innvandring

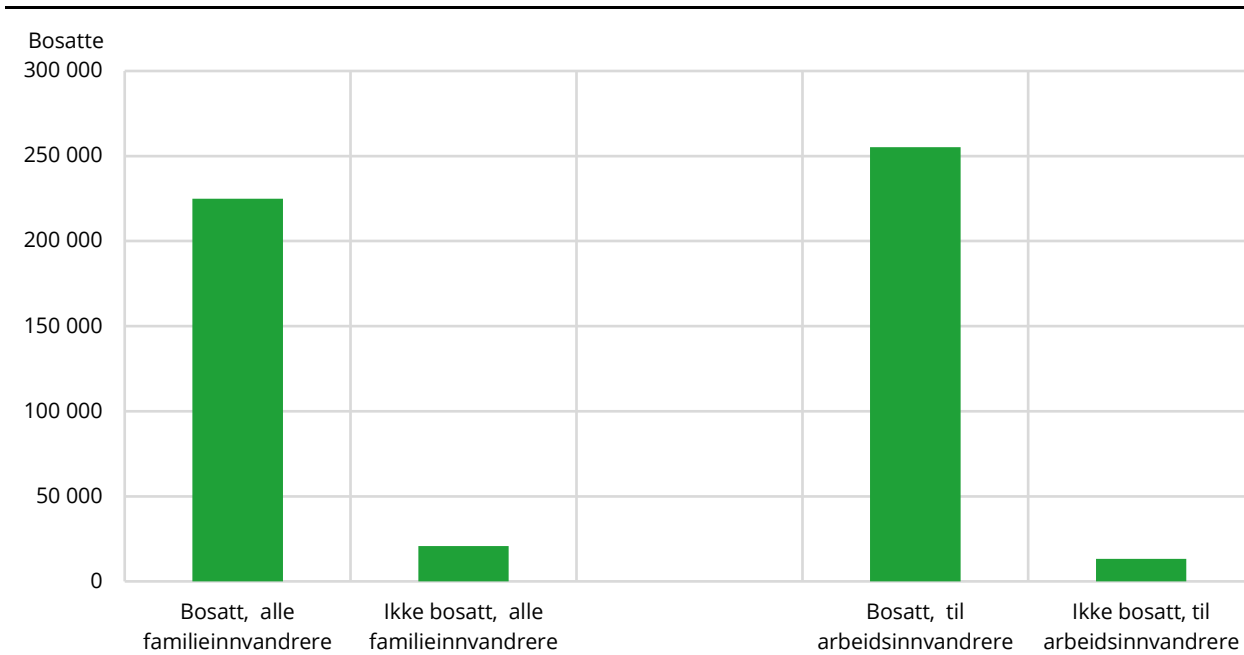

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Figur 4.25 viser median yrkesinntekt fem år etter innvandring for familieinnvandrerne som utvandret før ti år var omme, men som fortsatt var bosatt etter fem år.⁶ Yrkesinntekten til denne gruppen er sammenlignet med den tilsvarende yrkesinntekten til familieinnvandrerne som fortsatt var bosatt i landet ti år etter innvandring. Som vi kan se er det stor forskjell mellom familieinnvandrerne som utvandret i forhold til de som ble boende. Medianinntekten blant de som utvandret utgjorde kun 9 prosent av den blant de som fortsatt var bosatt etter ti år.

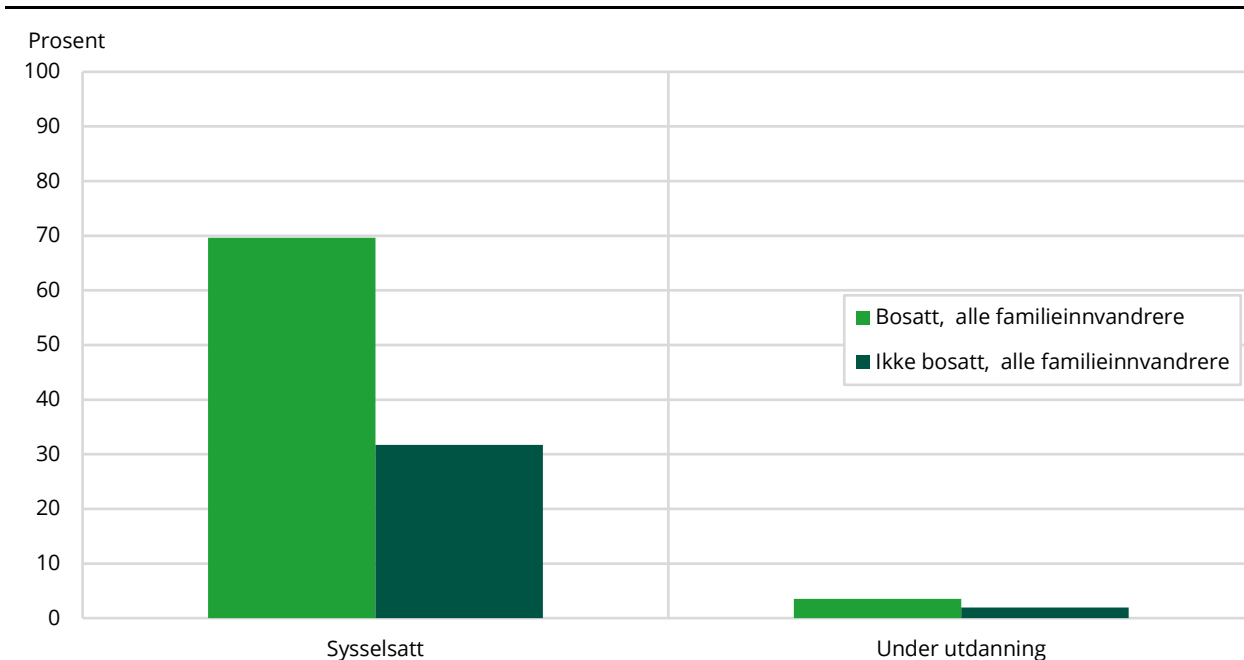
Disse tallene kan gjenspeile forskjellig sammensetning mellom gruppene vi sammenligner. Som sagt varierer andelen som fortsatt er bosatte ti år etter innvandring mye etter innvandringsgrunnen til referansepersonen. Særlig blant de som kommer til arbeidsinnvandrere er andelen relativt sett lav. Sammenligner vi median yrkesinntekt fem år etter innvandring blant de som har innvandret til arbeidsinnvandrere og som senere utvandret med den tilsvarende yrkesinntekten blant dem som ble boende ser vi likevel det samme mønsteret. Yrkesinntekten til de som utvandret var kun fem prosent av den blant de som forble bosatte.

⁶ Ved å velge de som fortsatt var bosatt i Norge etter fem år mister vi naturlig nok de som utvandret før dette tidspunktet. (Gjen)utvandringen er stor de aller første årene. Når vi likevel har valgt å se på inntekt og sysselsetting blant de som fortsatt er bosatt etter fem år skyldes dette to hovedgrunner. Det ene har med lengden på oppholdet og hvor realistisk det er at innvandreren vil ha hatt tid til å «komme inn» i det norske samfunnet og arbeidslivet. Yrkesinntekt og sysselsetting noen få år inn i oppholdet kan lett reflektere andre forhold enn integrering. En annen hovedgrunn til å utelukke resultater i løpet av de aller første årene er at en større del av personene som utvandret i løpet av de aller første årene kan antas å ikke ha hatt et langtidsperspektiv med oppholdet.

Figur 4.25 Familieinnvandrere, bosatte og ikke-bosatte ti år etter innvandring. Median yrkesinntekt fem år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Også når det gjelder andelen som er aktive i inntektsgivende arbeid og utdanning er det stor forskjell mellom de som utvandret før ti år etter innvandring og de som fortsatt var bosatt (figur 4.26). 70 prosent av de som var bosatt i landet ti år etter innvandring var aktive i arbeidslivet etter fem år, mot 32 prosent av de som utvandret. En liten andel av begge gruppene, henholdsvis 4 og 2 prosent, var under utdanning, noen flere blant de som ble boende enn blant de som utvandret. Resultatene er i hovedsak de samme dersom vi kun ser på de som kom til arbeidsinnvandrere og dersom vi bruker den inntektsbaserte definisjonen på yrkestilknytning (om forskjellen mellom de ulike målene, se kapittel 4.4).

Figur 4.26 Familieinnvandrere, bosatte og ikke-bosatte ti år etter innvandring. Andel aktive i arbeid og utdanning fem år etter innvandring

Kilde: Seksjon for befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå

Vi ser med andre ord klare tegn til at de som fortsatt er bosatt i Norge ti år etter innvandring, og som inngår i analysen i dette kapitlet, også er de som relativt sett har klart seg godt. I det minste ser det slik ut dersom vi sammenligner denne gruppen med de som i stedet valgte å utvandre. Dette er ikke overraskende, særlig fordi en del (54 prosent) av de som utvandret var familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere. Som vi har vært inne på i kapittel 2 er det naturlig å tenke seg at en del av disse familieinnvandrerne ikke bare har kommet på grunn av familie, men også for selv å jobbe. Tidligere i dette kapitlet har vi sett at mange av de som kommer til arbeidsinnvandrere er yrkesaktive allerede fra tidlig etter innvandring. I en slik situasjon vil det å stå helt eller delvis utenfor arbeidslivet og/eller med liten inntekt kunne motivere personen eller hele husholdningen til å vurdere gjenutvandring.

Referanser

- Andersen, E. (2017). Stor variasjon i innvandreres husholdningssammensetning. *Statistisk Sentralbyrå*. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/stor-variasjon-i-innvandreres-husholdningssammensetning>
- Arnesen, P. K. (2020). Innvandrere bor trangere. *SSB analyse, 2020/18*. <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-bor-trangere>
- Barlindhaug, R. (2009). Markedet for små boliger. I L. Schmidt (Red.), *Små boliger-en kunnskapsoversikt* (Bd. 2009/1, s. 98-111). NIBR.
- Barstad, A. & Molstad, C. S. (2020). *Integrering av innvandrere i Norge: Begreper, indikatorer og variasjoner mellom grupper* (2020/44). Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/438053?ts=175daec55f8>
- Bratsberg, B. & Raaum, O. (2021). *Underholdskrav, familieinnvandring og integrering*. Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning. S. F. f. s. forskning. https://www.udi.no/globalassets/statistikk-og-analyse/rapport_effekter-av-underholdskravet-i-familieinnvandringssaker.pdf
- Brochmann, G., Hagelund, A., Borevi, K., Jønsson, H. V. & Petersen, K. (2010). *Velferdens grenser: Innvandringspolitikk og velferdsstat i Skandinavia 1945-2010*. Universitetsforlaget.
- Böcker, A. (1998). Chain migration over legally closed borders: Settled immigrants as bridgeheads and gatekeepers. *Netherlands' Journal of Social Sciences*, 30 (2), 87-106.
- Daugstad, G. (2008). *Ekteskap over landegrensene: Ekteskapsmønster og transnasjonale familieetableringer i perioden 1990-2007* (2008/41). Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200841/rapp_200841.pdf
- Dzamarija, M. T. (2013). *Innvandringsgrunn 1990-2011, hva vet vi og hvordan kan statistikken utnyttes* (34/2013). Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/135482?ts=140bf5cf4f8>
- Dzamarija, M. T. (2018). *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Syria* (2018/24). Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/355170?ts=1645efbce30>
- Dzamarija, M. T. & Sandnes, T. (2016). *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2015* (2016/39). Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/288305?ts=158f7f39e8016ffbc2098>
- Eurostat. (2021). *Total unemployment rate*. <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00203/default/table?lang=en>
- Falnes-Dalheim, A. (2009). *Dokumentasjon av registerbasert familie- og husholdningsstatistikk: Årlig statistikk f.o.m. 2005, basert på folkeregistrert adresse per 1. januar* (2009/54). Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200954/notat_200954.pdf
- Fedoryshyn, N. & Nordby, P. (2020). *System for persondata: Dokumentasjon fra og med årgang 2008* (2020/28). Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/attachment/430138?ts=17433b4b920>
- Gulbrandsen, F. B., Kulasingam, A. S., Molstad, C. S. & Steinkellner, A. (2021). *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldres fordeling på kommunenivå* (2021/8). Statistisk Sentralbyrå.
- Gulbrandsen, F. B. & Molstad, C. S. (2020). *Færre familieinnvandring i 2019*. Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/faerre-familieinnvandring-i-2019>
- Harder, N., Figueroa, L., Gillum, R. M., Hangartner, D., Laitin, D. D. & Hainmueller, J. (2018). Multidimensional measure of immigrant integration. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 115(45), 11483-11488. <https://doi.org/10.1073/pnas.1808793115>
- Henriksen, K. (2007). *Fakta om 18 innvandrergrupper i Norge* (2007/29). Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200729/rapp_200729.pdf
- Johannessen, B. & Stenersen, A. (2021). *Krigen i Afghanistan*. snl.no. https://snl.no/Krigen_i_Afghanistan

- King, G., Keohane, R. O. & Verba, S. (1994). *Designing Social Inquiry: Scientific Inference in Qualitative Research*. Princeton University Press.
- Kirkeberg, M. I., Dzamarija, M. T., Bratholmen, N. V. L. & Strøm, F. (2019). *Norskfødte med innvandrereforeldre – hvordan går det med dem? Demografi, utdanning, arbeid og inntekt* (2019/21). Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/391638?ts=16bb80598d8
- Kirkeberg, M. I. & Lunde, H. (2021). Store inntektsforskjeller blant enslige mindreårige flyktninger. Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/store-inntektsforskjeller-blant-enslige-mindrearige-flyktninger>
- Kjelstadli, K. (2003). *Norsk innvandringshistorie. Bd. 3. I globaliseringens tid 1940-2000*. Pax Forlag.
- Kunnskapsdepartementet. (2021). *Hverdagsintegrering-strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024*. Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/b6ae799c27fb4455a1e5c6d8d06f6c7d/hverdagsintegrering.pdf>
- Langberg, Ø. K. (2019). Er epoken med massiv arbeidsinnvandring over for godt? *Aftenposten.no*. <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/e8yzp4/er-epoken-med-massiv-arbeidsinnvandring-over-for-godt>
- Lie, B. (2004). *Fakta om ti innvandrergupper i Norge* (2004/14). Statistisk Sentralbyrå.
- Lovdata.no. (2021). *Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)*. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>
- Lunde, H. & Lysen, J. (2020). *Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2013-2017* (2021/8). Statistisk Sentralbyrå.
- Molstad, C. S. & Steinkellner, A. (2020). *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2018* (2020/05). Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/befolkning/artiklerogpublikasjoner/_attachment/411225?ts=16ffbc2098
- Myhre, J. E. & Kjelstadli, K. (1995). *Oslo - spenningenes by*. Pax Forlag.
- Ordemann, A. H. (2016). Irakere i Norge – et demografisk portrett. *Samfunnsspeilet*, 4/2016. https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/288170?ts=158f75508d8
- Politiet. (2021). *Registreringsbevis fra politiet*. <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter/oslo/utlendingsforvaltning/sua-ofte-stilte-sporsmal-norsk-versjon.pdf>
- Reisel, L. & Brekke, I. (2013). *Kjønnssegregering i utdanning og arbeidsliv: Status og årsaker* (2013:04). Institutt for samfunnsforskning https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/177429/R_2013_4_web.pdf
- Revoll, M. K. (2020). Stor andel leier i Oslo sentrum. Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/stor-andel-leier-i-oslo-sentrum>
- Revoll, M. K. & Arnesen, P. K. (2021). Andelen leietakere øker. Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/andelen-leietakere-oker>
- Røsberg, A. H. & Tronvoll, K. (2017). *Migrants or Refugees? The internal and external drivers of migration from Eritrea*. International Law and Policy Institute (ILPI). https://www.udi.no/globalassets/global/forskning-fou_i/asylmottak/migrants-or-refugees-internal-and-external-drivers-of-migration-from-eritrea.pdf
- Sandlie, H. C. & Sørvoll, J. (2017). Et velfungerende leiemarked? *Tidsskrift for velferdsforskning*, 20(1), 45-59. <https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2017-01-03> ER
- Sandnes, T. & Østby, L. (2015). *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2013* (2015/23). Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/228459?ts=14d70308ab8

- Sentralbyrå, S. (2018). *Dette er kvinner og menn i Norge*. Statistisk Sentralbyrå.
https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/341883?ts=1632b8b8550
- Spencer, S. & Charsley, K. (2016). Conceptualising integration: a framework for empirical research, taking marriage migration as a case study. *Comparative Migration Studies*, 4(1), 18.
<https://doi.org/10.1186/s40878-016-0035-x>
- Sønstebo, A. (2021). Ikkje sidan 1927 har det vore så få bryllaup i Noreg. *Statistisk Sentralbyrå*.
<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/ikkje-sidan-1927-har-det-vore-sa-fa-bryllaup-i-norge>
- Tømmerås, A. M. (2021). Andelen samboere fortsetter å øke. *Statistisk Sentralbyrå*.
<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/andelen-samboere-fortsetter-a-oke>
- UDI. (2021). *Lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)*.
<https://www.udiregelverk.no/rettskilder/lover-og-forskrifter/lover-og-forskrifter2/utlendingsloven/#/kapittel/6/paragraf/41a>
- UNE. (2021a). *Somalia*. <https://www.une.no/sakstyper/beskyttelseasyl/somalia/>
- UNE. (2021b). *Afghanistan*. <https://www.une.no/sakstyper/beskyttelseasyl/praksis-i-asylsaker-fra-afghanistan/>
- Van Hear, N., Brubaker, R. & Bessa, T. (2009). *Managing Mobility for Human Development: The Growing Salience of Mixed Migration*. Human Development Report Office (HDRO), United Nations Development Programme (UNDP). <https://EconPapers.repec.org/RePEc:hdp:hdrp-2009-20>
- Vassenden, K. (2015). *Om kvaliteten på den norske inn- og utvandringsstatistikken (2015/17)*. Statistisk Sentralbyrå. https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/225080?ts=14ce62dab98
- Wiik, K. A. & Holland, J. A. (2021). Origin and residential influences on the first partnership choices of the children of immigrants in Norway. *Statistisk Sentralbyrå*, 968.
https://www.ssb.no/en/befolkning/innvandrere/artikler/origin-and-residential-influences-on-the-first-partnership-choices-of-the-children-of-immigrants-in-norway/_attachment/inline/3bbd5f3d-95e0-45a6-bcc4-623bc5e6e611:11a287d97e064f66c5da4a55c0f37897d57711f4/DP968_web.pdf
- Wæhle, E. & Tjora, A. (2021). *assimilering (sosiologi)*. snl.no. https://snl.no/assimilering_-_sosiologi
- Østby, L. (2016). Bedre integrert enn mor og far. *Samfunnsspeilet*, 1/2016.
<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/bedre-integrert-enn-mor-og-far>

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A1 Familieinnvandring og referansepersonens innvandringskategori. 1990-2020. Absolutte tall

	Familieetablering og referansepersonens innvandringskategori						Gjenforening og alder på familieinnvandrerens				
	Familie- innvand- ring i alt	Familie- etablering i alt	Øvrig befolkning	Inn- vandrer	Norskfødt med inn- vandrer- foreldre	Mang- lende eller uoppgitt inn- vandrer- kategori	Herav: Familietil flyktning	Familie- gjen- forening i alt	17 år og yngre	18 år og eldre	Herav: Familietil flyktning
I alt	334 032	110 451	58 444	47 509	4268	230	18 793	223 581	132 207	91 374	51 212
1990	4 568	1 637	1 041	594	2	-	179	2 931	1 779	1 152	608
1991	4 391	1 702	1 098	600	4	-	221	2 689	1 542	1 147	513
1992	4 895	2 025	1 252	763	10	-	313	2 870	1 669	1 201	552
1993	4 768	1 920	1 188	717	15	-	324	2 848	1 709	1 139	581
1994	4 242	2 113	1 181	910	22	-	426	2 129	1 249	880	369
1995	4 335	2 192	1 171	987	34	-	444	2 143	1 199	944	378
1996	4 622	2 194	1 172	970	52	-	468	2 428	1 343	1 085	534
1997	5 871	2 745	1 470	1 193	82	-	622	3 126	1 713	1 413	737
1998	6 782	3 156	1 647	1 398	111	-	707	3 626	2 025	1 601	983
1999	7 482	3 328	1 869	1 331	128	-	661	4 154	2 397	1 757	1 714
2000	7 609	3 379	2 103	1 142	134	-	588	4 230	2 546	1 684	1 857
2001	8 389	3 899	2 428	1 311	160	-	710	4 490	2 664	1 826	1 909
2002	12 852	4 914	2 876	1 863	175	-	1 046	7 938	4 899	3 039	4 672
2003	9 228	4 442	2 790	1 444	207	1	793	4 786	2 985	1 801	2 325
2004	9 248	4 839	2 931	1 680	222	6	923	4 409	2 681	1 728	1 303
2005	10 459	4 733	2 792	1 703	226	12	898	5 726	3 632	2 094	1 804
2006	11 347	4 503	2 660	1 648	185	10	828	6 844	4 186	2 658	1 726
2007	13 773	4 380	2 554	1 648	155	23	773	9 393	5 614	3 779	1 371
2008	16 929	4 830	2 647	1 969	196	18	984	12 099	7 058	5 041	1 883
2009	15 303	4 136	1 937	1 957	215	27	693	11 167	6 418	4 749	2 000
2010	15 014	3 588	1 681	1 748	137	22	561	11 426	6 830	4 596	1 473
2011	16 272	4 558	2 215	2 162	159	22	715	11 714	7 010	4 704	1 387
2012	18 132	4 701	2 233	2 223	188	57	688	13 431	8 196	5 235	2 154
2013	17 447	4 198	1 913	2 103	163	19	545	13 249	7 858	5 391	1 747
2014	16 367	3 893	1 524	2 189	174	6	586	12 474	7 365	5 109	1 569
2015	16 726	3 963	1 771	2 040	151	1	526	12 763	7 567	5 196	3 162
2016	16 731	4 800	2 261	2 281	257	1	656	11 931	7 073	4 858	3 611
2017	16 239	4 108	1 757	2 123	226	2	615	12 131	7 190	4 941	4 209
2018	12 921	3 577	1 618	1 790	169	-	475	9 344	5 334	4 010	2 097
2019	12 794	3 606	1 570	1 849	184	3	448	9 188	5 217	3 971	998
2020	8 296	2 392	1 094	1 173	125	-	377	5 904	3 259	2 645	986

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A2 Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringskategori. Kvinner. 1990-2020. Absolutte tall

	Familieetablering							Gjenforening				
	Familie- innvand- ring i alt	Familie- etablering i alt	Øvrig befolkning	Inn- vandrer	Norskfødt med inn- vandrer- foreldre	Mang- lende eller uoppgitt innvand- ring- skategori	Herav: Familie- etablering til flyktning	Familie- gjenfor- ening i alt	Familieinn- vandrerer er 18 år og eldre	Familieinn- vandrerer er 17 år og yngre	Herav: Familie- gjenfor- ening til flyktning	
I alt	221 242	82 915	44 420	36 327	2 012	156	14 962	138 327	73 832	64 495	29 780	
1990	2 962	1 141	668	472	1	-	165	1 821	939	882	424	
1991	2 748	1 106	636	468	2	-	201	1 642	889	753	344	
1992	3 170	1 391	762	626	3	-	288	1 779	975	804	355	
1993	3 059	1 292	719	569	4	-	296	1 767	935	832	356	
1994	2 823	1 517	768	741	8	-	403	1 306	710	596	236	
1995	2 944	1 577	784	781	12	-	402	1 367	750	617	241	
1996	3 168	1 605	782	807	16	-	436	1 563	891	672	308	
1997	3 880	1 919	947	947	25	-	567	1 961	1 118	843	437	
1998	4 422	2 190	1 049	1 095	46	-	612	2 232	1 245	987	551	
1999	4 830	2 334	1 296	988	50	-	543	2 496	1 386	1 110	999	
2000	4 909	2 373	1 484	840	49	-	459	2 536	1 315	1 221	1 092	
2001	5 450	2 749	1 766	922	61	-	525	2 701	1 424	1 277	1 078	
2002	8 246	3 573	2 129	1 364	80	-	803	4 673	2 343	2 330	2 683	
2003	6 069	3 239	2 111	1 030	98	-	597	2 830	1 366	1 464	1 357	
2004	6 075	3 448	2 145	1 184	117	2	699	2 627	1 301	1 326	794	
2005	6 904	3 495	2 170	1 217	100	8	678	3 409	1 650	1 759	1 058	
2006	7 523	3 304	2 021	1 187	91	5	638	4 219	2 178	2 041	1 009	
2007	9 358	3 321	2 031	1 208	68	14	595	6 037	3 269	2 768	779	
2008	11 607	3 752	2 173	1 464	100	15	760	7 855	4 378	3 477	1 058	
2009	9 880	3 104	1 548	1 434	101	21	517	6 776	3 713	3 063	1 173	
2010	10 041	2 913	1 405	1 414	79	15	451	7 128	3 823	3 305	803	
2011	10 905	3 602	1 841	1 670	79	12	568	7 303	3 878	3 425	776	
2012	12 075	3 730	1 816	1 776	96	42	520	8 345	4 401	3 944	1 184	
2013	11 583	3 376	1 601	1 676	88	11	407	8 207	4 436	3 771	920	
2014	10 900	3 061	1 246	1 724	86	5	429	7 839	4 173	3 666	849	
2015	11 121	3 194	1 538	1 584	71	1	394	7 927	4 119	3 808	1 772	
2016	11 092	3 785	1 913	1 745	126	1	509	7 307	3 870	3 437	2 160	
2017	10 724	3 272	1 483	1 665	123	1	481	7 452	3 882	3 570	2 566	
2018	8 625	2 861	1 376	1 393	92	-	375	5 764	3 202	2 562	1 265	
2019	8 638	2 852	1 309	1 451	89	3	359	5 786	3 222	2 564	584	
2020	5 511	1 839	903	885	51	-	285	3 672	2 051	1 621	569	

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A3 Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringskategori. Menn. 1990-2020. Absolutte tall

	Familieetablering							Familegjenforening			
		Familie- etablering i alt	Øvrig befolkning	Inn- vandrer	Norskfødt med inn- vandrer- foreldre	Manglende eller uoppsett innvand- rings- kategori	Herav: Familie- etablering til flyktning	Gjen- forening i alt	Familie- innvand- rerer er 18 år og eldre	Familie- innvand- rerer er 17 år og yngre	Herav: familie- gjenfor- ening til flyktning.
I alt	112 790	27 536	14 024	11 182	2 256	74	38 31	85 254	17 542	67 712	21 432
1990	1 606	496	373	122	1	-	14	1 110	213	897	184
1991	1 643	596	462	132	2	-	20	1 047	258	789	169
1992	1 725	634	490	137	7	-	25	1 091	226	865	197
1993	1 709	628	469	148	11	-	28	1 081	204	877	225
1994	1 419	596	413	169	14	-	23	823	170	653	133
1995	1 391	615	387	206	22	-	42	776	194	582	137
1996	1 454	589	390	163	36	-	32	865	194	671	226
1997	1 991	826	523	246	57	-	55	1 165	295	870	300
1998	2 360	966	598	303	65	-	95	1 394	356	1 038	432
1999	2 652	994	573	343	78	-	118	1 658	371	1 287	715
2000	2 700	1 006	619	302	85	-	129	1 694	369	1 325	765
2001	2 939	1 150	662	389	99	-	185	1 789	402	1 387	831
2002	4 606	1 341	747	499	95	-	243	3 265	696	2 569	1 989
2003	3 159	1 203	679	414	109	1	196	1 956	435	1 521	968
2004	3 173	1 391	786	496	105	4	224	1 782	427	1 355	509
2005	3 555	1 238	622	486	126	4	220	2 317	444	1 873	746
2006	3 824	1 199	639	461	94	5	190	2 625	480	2 145	717
2007	4 415	1 059	523	440	87	9	178	3 356	510	2 846	592
2008	5 322	1 078	474	505	96	3	224	4 244	663	3 581	825
2009	5 423	1 032	389	523	114	6	176	4 391	1 036	3 355	827
2010	4 973	675	276	334	58	7	110	4 298	773	3 525	670
2011	5 367	956	374	492	80	10	147	4 411	826	3 585	611
2012	6 057	971	417	447	92	15	168	5 086	834	4 252	970
2013	5 864	822	312	427	75	8	138	5 042	955	4 087	827
2014	5 467	832	278	465	88	1	157	4 635	936	3 699	720
2015	5 605	769	233	456	80	-	132	4 836	1 077	3 759	1 390
2016	5 639	1 015	348	536	131	-	147	4 624	988	3 636	1 451
2017	5 515	836	274	458	103	1	134	4 679	1059	3 620	1 643
2018	4 296	716	242	397	77	-	100	3 580	808	2 772	832
2019	4 156	754	261	398	95	-	89	3 402	749	2 653	414
2020	2 785	553	191	288	74	-	92	2 232	594	1 638	417

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.4 Familieinnvandring fra tredjeland til innvandrere, etter referansepersonens innvandringsgrunn og familieinnvandrers kjønn. 1990-2020. Absolutte tall

	I alt			Arbeid			Familie			Flukt			Utdanning			Annet			Uoppgitt		
	I alt	Menn	Kvin- ner	I alt	Menn	Kvin- ner	I alt	Menn	Kvin- ner	I alt	Menn	Kvin- ner	I alt	Menn	Kvin- ner	I alt	Menn	Kvin- ner	I alt	Menn	Kvin- ner
I alt, 1990-																					
2020	156 383	56 921	99 462	28 424	8 427	19 997	39 055	16 653	22 402	68 238	24 628	43 610	8 107	2 899	5 208	668	339	329	11 891	3 975	7 916
1990	2 424	878	1 546	255	55	200	1 366	612	754	708	180	528	78	24	54	15	5	10	2	2	-
1991	2 290	792	1 498	251	38	213	1 313	573	740	657	162	495	51	12	39	15	5	10	3	2	1
1992	2 484	863	1 621	242	37	205	1 372	606	766	794	197	597	66	21	45	8	2	6	2	-	2
1993	2 557	914	1 643	203	43	160	1 446	627	819	841	230	611	61	10	51	6	4	2	-	-	-
1994	2 201	702	1 499	228	45	183	1 132	483	649	733	136	597	100	33	67	7	4	3	1	1	-
1995	2 244	678	1 566	255	45	210	1 100	450	650	786	164	622	97	16	81	4	3	1	2	-	2
1996	2 435	726	1 709	344	85	259	1 020	361	659	978	250	728	76	23	53	14	7	7	3	-	3
1997	3 160	1 020	2 140	442	126	316	1 256	498	758	1 306	345	961	133	44	89	17	7	10	6	-	6
1998	3 699	1 224	2 475	599	191	408	1 297	493	804	1 608	493	1 115	171	36	135	17	10	7	7	1	6
1999	4 192	1 516	2 676	406	130	276	1 302	533	769	2 253	775	1 478	202	64	138	22	11	11	7	3	4
2000	4 181	1 540	2 641	377	124	253	1 205	466	739	2 328	844	1 484	242	90	152	21	15	6	8	1	7
2001	4 528	1 722	2 806	481	137	344	1 261	538	723	2 522	966	1 556	230	64	166	30	16	14	4	1	3
2002	8 313	3 233	5 080	558	167	391	1 880	801	1 079	5 565	2 173	3 392	278	76	202	27	14	13	5	2	3
2003	5 080	1 946	3 134	461	154	307	1 440	608	832	2 974	1 113	1 861	184	64	120	19	6	13	2	1	1
2004	4 557	1 705	2 852	533	165	368	1 727	795	932	2 041	675	1 366	231	63	168	23	6	17	2	1	1
2005	5 392	2 051	3 341	667	212	455	1 765	789	976	2 633	940	1 693	303	97	206	22	12	10	2	1	1
2006	5 252	2 003	3 249	824	282	542	1 605	701	904	2 509	891	1 618	296	119	177	14	7	7	4	3	1
2007	5 438	2 003	3 435	1 344	399	945	1 646	702	944	2 098	761	1 337	325	125	200	23	14	9	2	2	-
2008	6 671	2 430	4 241	1 662	462	1 200	1 792	784	1 008	2 823	1 035	1 788	371	138	233	16	7	9	7	4	3
2009	6 064	2 315	3 749	1 389	440	949	1 293	614	679	2 663	993	1 670	291	124	167	15	12	3	413	132	281
2010	4 868	1 773	3 095	1 195	390	805	1 082	434	648	2 014	774	1 240	250	94	156	9	4	5	318	77	241
2011	5 525	2 001	3 524	1 488	482	1 006	1 254	539	715	2 087	750	1 337	302	115	187	21	8	13	373	107	266
2012	6 839	2 523	4 316	1 949	577	1 372	1 351	598	753	2 822	1 135	1 687	383	139	244	28	11	17	306	63	243
2013	6 246	2 337	3 909	2 123	658	1 465	1 140	486	654	2 272	957	1 315	385	136	249	55	35	20	271	65	206
2014	6 109	2 190	3 919	2 278	660	1 618	948	396	552	2 138	869	1 269	461	183	278	52	30	22	232	52	180
2015	7 713	2 935	4 778	2 179	676	1 503	1 052	457	595	3 670	1 513	2 157	540	222	318	43	22	21	229	45	184
2016	8 906	3 284	5 622	1 151	339	812	1 087	438	649	4 252	1 598	2 654	477	178	299	43	19	24	1 896	712	1 184
2017	9 399	3 418	5 981	1 043	296	747	914	380	534	4 806	1 772	3 034	437	165	272	40	18	22	2 159	787	1 372
2018	6 763	2 445	4 318	1 043	305	738	771	352	419	2 564	930	1 634	404	173	231	15	10	5	1 966	675	1 291
2019	6 558	2 233	4 325	1 519	454	1 065	768	327	441	1 439	502	937	399	138	261	16	9	7	2 417	803	1 614
2020	4 295	1 521	2 774	935	253	682	470	212	258	1 354	505	849	283	113	170	11	6	5	1 242	432	810

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.5 Familieetableringer 1990-2020, etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og kjønn. Absolutte tall

	I alt	Øvrig befolkning		Innvandrere		Norskfødt med innvanderforeldre		Ukjent/uoppgitt innvandringskategori	
		Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt, 1990-2020	110 451	140 24	44 420	11 182	36 327	2 256	2 012	74	156
1990	1 637	373	668	122	472	1	1	-	-
1991	1 702	462	636	132	468	2	2	-	-
1992	2 025	490	762	137	626	7	3	-	-
1993	1 920	469	719	148	569	11	4	-	-
1994	2 113	413	768	169	741	14	8	-	-
1995	2 192	387	784	206	781	22	12	-	-
1996	2 194	390	782	163	807	36	16	-	-
1997	2 745	523	947	246	947	57	25	-	-
1998	3 156	598	1 049	303	1 095	65	46	-	-
1999	3 328	573	1 296	343	988	78	50	-	-
2000	3 379	619	1 484	302	840	85	49	-	-
2001	3 899	662	1 766	389	922	99	61	-	-
2002	4 914	747	2 129	499	1 364	95	80	-	-
2003	4 442	679	2 111	414	1 030	109	98	1	-
2004	4 839	786	2 145	496	1 184	105	117	4	2
2005	4 733	622	2 170	486	1 217	126	100	4	8
2006	4 503	639	2 021	461	1 187	94	91	5	5
2007	4 380	523	2 031	440	1 208	87	68	9	14
2008	4 830	474	2 173	505	1 464	96	100	3	15
2009	4 136	389	1 548	523	1 434	114	101	6	21
2010	3 588	276	1 405	334	1 414	58	79	7	15
2011	4 558	374	1 841	492	1 670	80	79	10	12
2012	4 701	417	1 816	447	1 776	92	96	15	42
2013	4 198	312	1 601	427	1 676	75	88	8	11
2014	3 893	278	1 246	465	1 724	88	86	1	5
2015	3 963	233	1 538	456	1 584	80	71	-	1
2016	4 800	348	1 913	536	1 745	131	126	-	1
2017	4 108	274	1 483	458	1 665	103	123	1	1
2018	3 577	242	1 376	397	1 393	77	92	-	-
2019	3 606	261	1 309	398	1 451	95	89	-	3
2020	2 392	191	903	288	885	74	51	-	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.6 Norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn fra utvalgte land. Alle i Norge. 21-23 år. 1998-2021. Absolutte tall og prosent

	Alle i Norge			Alle norskfødte med innvandrerforeldre			Tyrkia			Pakistan		
			Andel			Andel			Andel			Andel
	I alt	Gift	gift	I alt	Gift	gift	I alt	Gift	gift	I alt	Gift	gift
1998	175 891	8 872	5,0	996	183	18,4	40	14	35,0	455	129	28,4
1999	168 375	8 440	5,0	1 287	251	19,5	76	26	34,2	638	176	27,6
2000	164 914	8 322	5,0	1 519	278	18,3	100	39	39,0	753	188	25,0
2001	163 841	8 685	5,3	1 727	307	17,8	120	51	42,5	803	194	24,2
2002	164 506	8 473	5,2	1 912	295	15,4	147	65	44,2	791	172	21,7
2003	164 547	8 670	5,3	2 118	330	15,6	188	77	41,0	803	177	22,0
2004	164 626	8 556	5,2	2 269	342	15,1	221	84	38,0	845	179	21,2
2005	164 050	8 285	5,1	2 406	358	14,9	244	94	38,5	917	180	19,6
2006	164 529	7 771	4,7	2 524	348	13,8	234	98	41,9	958	177	18,5
2007	165 410	7 065	4,3	2 668	302	11,3	248	89	35,9	1 005	147	14,6
2008	169 658	7 065	4,2	2 870	280	9,8	257	61	23,7	1 087	153	14,1
2009	175 173	7 162	4,1	3 185	291	9,1	294	61	20,7	1 179	157	13,3
2010	182 383	7 079	3,9	3 803	284	7,5	334	58	17,4	1 271	147	11,6
2011	190 974	7 100	3,7	4 493	263	5,9	393	69	17,6	1 360	120	8,8
2012	199 858	6 961	3,5	5 216	295	5,7	486	92	18,9	1 390	113	8,1
2013	204 663	6 848	3,3	5 731	305	5,3	521	91	17,5	1 433	112	7,8
2014	206 566	6 356	3,1	6 231	313	5,0	536	88	16,4	1 412	112	7,9
2015	205 828	5 654	2,7	6 735	306	4,5	534	70	13,1	1 442	103	7,1
2016	204 535	5 064	2,5	7 296	285	3,9	564	57	10,1	1 417	79	5,6
2017	204 636	4 786	2,3	7 864	287	3,6	571	62	10,9	1 412	91	6,4
2018	205 681	4 376	2,1	8 291	244	2,9	593	49	8,3	1 398	91	6,5
2019	205 705	3 794	1,8	8 520	208	2,4	626	42	6,7	1 434	72	5,0
2020	203 930	3 260	1,6	8 675	192	2,2	674	37	5,5	1 454	63	4,3
2021	201 431	26 17	1,3	9 172	192	2,1	721	44	6,1	1 479	59	4,0

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 2.1	Antall innvandringar etter innvandringsgrunn og innvandringsår	13
Figur 2.2	Ikke-nordiske borgere som innvandrer, etter innvandringsgrunn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020. Prosent.....	14
Figur 2.3	Utvikling i familiegjening og -etablering. 1990-2020	15
Figur 2.4	Antall familieinnvandringar av ikke-nordiske borgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020	16
Figur 2.5	Andel bosatte etter innvandringsgrunn og år	18
Figur 2.6	Andel bosatte 1.1 2020 blant familieinnvandrere, etter innvandringssår	19
Figur 2.7	Antall familieinnvandringar, etter familieinnvandringstype og første statsborgerskap for innvandrere fra de største avsenderlandene mht. familieinnvandring. 1990-2020	20
Figur 2.8	Antall familiegjeningar av ikke-nordiske EØS-borgere etter alder	21
Figur 2.9	Antall innvandringar av polske, litauiske og rumenske statsborgere etter innvandringsgrunn	22
Figur 2.10	Antall familiegjeningar med innvandrer fra tredjeland etter innvandrerens alder. 1990-2020.....	24
Figur 2.11	Antall familieetableringar av innvandrere fra tredjeland etter referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020.....	25
Figur 2.12	Antall familieinnvandringar fra tredjeland, etter referansepersonens innvandringsgrunn. Referansepersonen er innvandrer. 1990-2020	26
Figur 2.13	Antall familieinnvandringar av thailandske statsborgere etter familieinnvandringstype. 1990-2020.....	27
Figur 2.14	Antall familieinnvandringar av filippinske statsborgere etter familieinnvandringstype. 1990-2020.....	28
Figur 2.15	Antall innvandringar av somaliske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020	29
Figur 2.16	Antall innvandringar av pakistanske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020	30
Figur 2.17	Antall familieinnvandringar av pakistanske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020	31
Figur 2.18	Antall innvandringar av syriske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020	32
Figur 2.19	Antall innvandringar av eritreiske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020	33
Figur 2.20	Antall innvandringar av irakiske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020	34
Figur 2.21	Antall innvandringar av afghanske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020	35
Figur 2.22	Antall innvandringar av indiske statsborgere, etter innvandringsgrunn. 1990-2020	36
Figur 2.23	Antall familieetableringar fra tredjeland etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og innvandrerens kjønn. 1990-2020	37
Figur 2.24	Antall familieetableringar fra tredjeland etter familieetablererens kjønn og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2020.....	38
Figur 2.25	Antall familieetableringar til menn utan innvandrerbakgrunn, etter familieinnvandrerens statsborgerskap. Fem største grupper. 1990-2020	39

Figur 2.26	Antall familieetableringer til kvinner uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvandrers statsborgerskap. Fem største grupper. 1990-2020	40
Figur 3.1	Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter landbakgrunn, samt alle i Norge i samme alder	44
Figur 3.2	Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter kjønn og landbakgrunn.....	45
Figur 4.1	Familieinnvandrere, innvandret i årene 2006-2008, fortsatt bosatt i Norge ti år etter innvandring. Etter referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori	54
Figur 4.2	Familieinnvandrere, innvandret i årene 2006-2008 og fortsatt bosatt i Norge ti år etter innvandring. Etter første statsborgerskap	55
Figur 4.3	Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU) ti år etter innvandring som andel av medianen i totalbefolkningen i alderen 35-60 år i 2017.....	57
Figur 4.4	Familieinnvandrere etter første statsborgerskap. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU) ti år etter innvandring som andel av medianen i totalbefolkningen i alderen 35-60 år i 2017	57
Figur 4.5	Familieinnvandrere etter kjønn. Median yrkesinntekt fra år to til år ti etter innvandring.....	59
Figur 4.6	Familieinnvandrere etter kjønn og referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Median yrkesinntekt ti år etter innvandring	60
Figur 4.7	Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Andel aktive i arbeid eller utdanning ti år etter innvandring.....	62
Figur 4.8	Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Andel aktive i arbeid eller utdanning to til ti år etter innvandring.	62
Figur 4.9	Familieinnvandrere til flyktninger. Andel aktive i arbeid introduksjonsprogrammet eller annen utdanning to til ti år etter innvandring.....	64
Figur 4.10	Familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og øvrig befolkning. Andel aktive i arbeid eller utdanning to til ti år etter innvandring	64
Figur 4.11	Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Andel yrkesaktive to til ti år etter innvandring.....	65
Figur 4.12	Familieinnvandrere etter første statsborgerskap. Andel yrkesaktive ti år etter innvandring.....	66
Figur 4.13	Familieinnvandrere etter kjønn. Andel aktive i arbeid eller utdanning ti år etter innvandring	66
Figur 4.14	Familieinnvandrere til flyktninger. Andel aktive i arbeid, introduksjonsprogrammet eller annen utdanning to til ti år etter innvandring.....	67
Figur 4.15	Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017. Trangboddhet ti år etter innvandring.....	68
Figur 4.16	Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017. Andel trangbodde ti år etter innvandring, etter antall personer i husholdningen	69
Figur 4.17	Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Trangboddhet ti år etter innvandring	69
Figur 4.18	Familieinnvandrere etter første statsborgerskap. Andel trangbodde ti år etter innvandring	70
Figur 4.19	Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017. Eierskap ti år etter innvandring.....	70
Figur 4.20	Familieinnvandrere etter referansepersonens innvandringsgrunn/-kategori. Eierskap ti år etter innvandring	71
Figur 4.21	Familieinnvandrere etter første statsborgerskap. Andel som eier egen bolig ti år etter innvandring	71

Figur 4.22	Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017, bosatt i Oslo. Trangboddhet ti år etter innvandring.....	72
Figur 4.23	Familieinnvandrere og totalbefolkning i 2017, bosatt i Oslo. Eierskap ti år etter innvandring	73
Figur 4.24	Familieinnvandrere etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori. Andel bosatt ti år etter innvandring	74
Figur 4.25	Familieinnvandrere etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori. Andel bosatt ti år etter innvandring	75
Figur 4.26	Familieinnvandrere etter referansepersons innvandringsgrunn/-kategori. Andel bosatt ti år etter innvandring	75

Tabellregister

Tabell 3.1	Norskfødte med innvandrereforeldre etter landbakgrunn og alder. 25 største grupper. 1.1.2021	42
Tabell 3.2	Andel gifte blant 8 utvalgte grupper norskfødte med innvandrereforeldre og den øvrige befolkningen fordelt etter aldersgrupper pr. 1.1.2021	46
Tabell 3.3	Parstatus blant norskfødte med innvandrereforeldre 18 år og eldre. 1.1.2021	47
Tabell 3.4.	Norskfødte med innvandrereforeldre som er samboere med felles barn. De 4 største gruppene etter landbakgrunn. 1.1.2021	47
Tabell 3.5.	Norskfødte med innvandrereforeldre som er samboere med felles barn. De 4 største gruppene etter landbakgrunn. Etter samboerens landbakgrunn. 1.1.2021	48
Tabell 3.6.	Norskfødte med innvandrereforeldre som er samboere med felles barn. De 4 største gruppene etter landbakgrunn. Etter samboerens innvandringskategori. 1.1.2021	48
Tabell 3.7.	Norskfødte med innvandrereforeldre 18 år og eldre som er gift og bor med barn. 1.1.2021	49
Tabell 3.8.	Norskfødte med innvandrereforeldre 18 år og eldre som er gift og bor med barn. De 13 største gruppene etter landbakgrunn. Etter ektefellens landbakgrunn. 1.1.2021	49
Tabell 3.9.	Norskfødte med innvandrereforeldre 18 år og eldre som er gift og bor med barn. De 13 største gruppene etter landbakgrunn. Etter ektefellens innvandringskategori. 1.1.2021	51
Tabell A1	Familieinnvandring og referansepersonens innvandringskategori. 1990-2020. Absolutte tall	80
Tabell A2	Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringskategori. Kvinner. 1990-2020. Absolutte tall.....	81
Tabell A3	Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringskategori. Menn. 1990-2020. Absolutte tall	82
Tabell A.5	Familieetableringer 1990-2020, etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og kjønn. Absolutte tall	84
Tabell A.6	Norskfødte med innvandrereforeldre etter landbakgrunn fra utvalgte land. Alle i Norge. 21-23 år. 1998-2021. Absolutte tall og prosent	85